

Alexandra Nae și Adina Vințan

Ghid de regenerare urbană a cartierelor comuniste

Se știe că orașele sunt motoarele economice ale unei economii – fără orașe puternice, o țară nu poate avea o economie puternică. Se știe, de asemenea, că performanța pozitivă a unui oraș ține de modul în care orașul respectiv se pricepe să atragă oameni, investiții și turiști. Iar pentru a deveni mai atractiv, un oraș trebuie să ofere și o calitate a vieții mai bună.

În 1989, aproximativ 85% din clădirile existente în România erau construite în timpul regimului comunist, o bună parte din acestea fiind parte a unor cartiere de blocuri. Modul în care au fost planificate aceste cartiere pe timpul regimului comunist a răspuns cerințelor acelei ere, însă ele nu mai corespund în totalitate cerințelor de astăzi.

Administrațiile publice din România au nevoie de resurse adiționale pentru a regândi aceste cartiere de blocuri și considerăm că a venit timpul să se acorde o atenție sporită pentru aceste spații. O bună parte a populației urbane din România trăiește în astfel de cartiere și e important să fie identificate soluții care să permită acestor zone să devină mai mult decât dormitoare urbane.

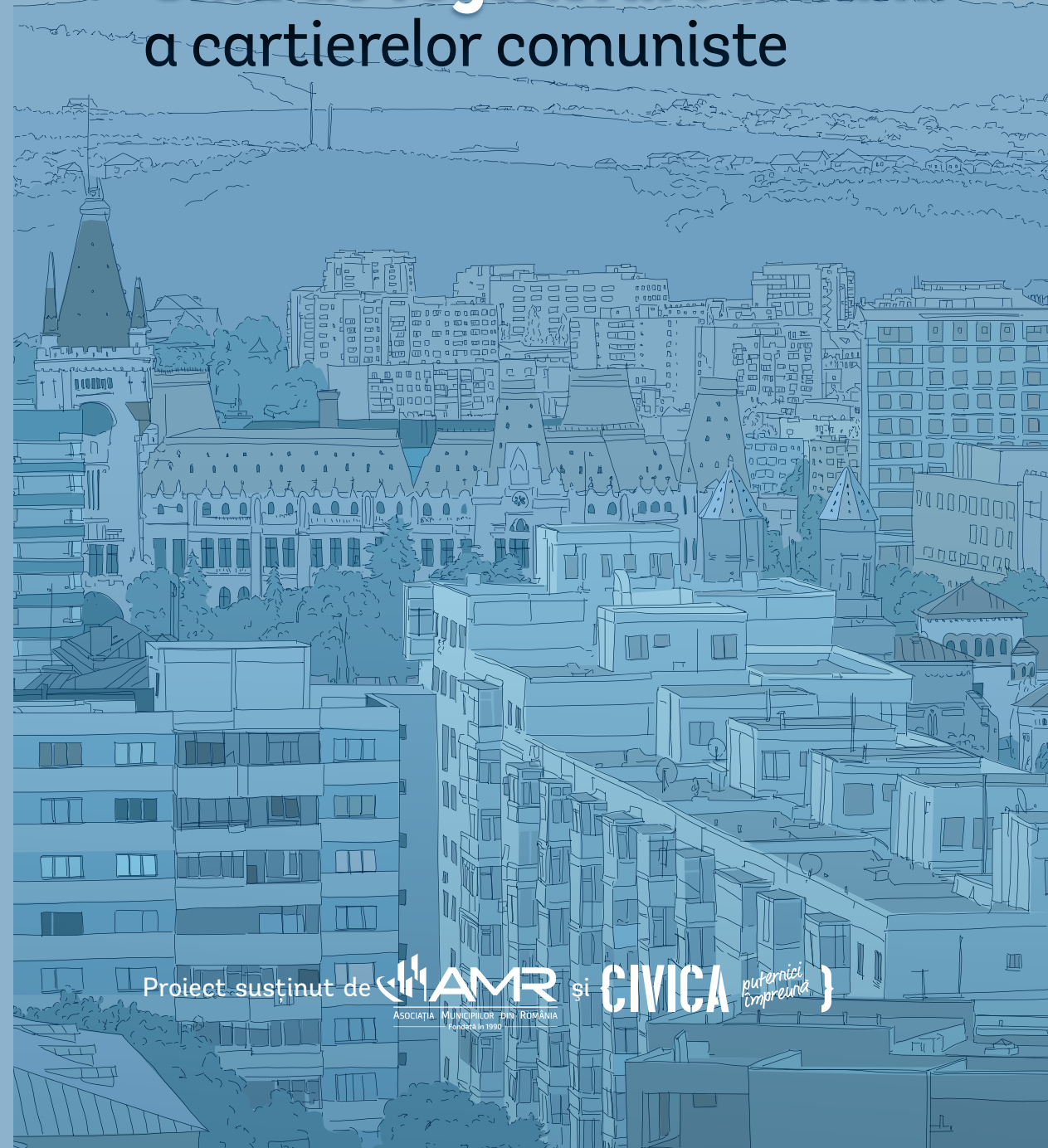

CIVICA *puternici împreună*

ISBN 978-973-0-26715-0

Proiect susținut de **AMR** și **CIVICA** *puternici împreună*

ASOCIAȚIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA
Fondată în 1990

Alexandra Nae și Adina Vințan

Ghid de regenerare urbană a cartierelor comuniste

Proiect susținut de

și

ASOCIAȚIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA (AMR)

AMR a fost înființată în anul 1990, este persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, neguvernamentală, apolitică, constituită în vederea promovării și protejării intereselor comune ale autorităților administrației publice pentru soluționarea și gestionarea nevoilor publice în numele și pentru interesul comunităților locale.

MISIUNE

AMR reprezintă interesele membrilor la nivel național și internațional, stimulează și sprijină inițiativele și acțiunile municipiilor, oferă consultanță și susține eforturile acestora în demersul general de aliniere la standardele internaționale.

AMR include toate cele 103 municipii din România, precum și cele 6 sectoare ale Municipiului București, reprezentând 109 membri, aproximativ 10,5 milioane de locuitori.

REPREZENTARE

AMR este reprezentată în Comitetul European al Regiunilor (CoR), Consiliul European al Municipaliților și Regiunilor (CEMR), Congresul Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei (CPLRE) și în Rețeaua Globală a Orașelor și a Autorităților Locale și Regionale (UCLG).

AMR este membru al Asociației Orașelor și Regiunilor Europene pentru Cultură LIKE și al Asociației Agențiilor pentru Democrație Locală (ALDA).

Din anul 2009, AMR este Organizație Suport pentru implementarea Convenției Primarilor (CoM) în România – inițiativă a Comisiei Europene în domeniul energiei și al schimbărilor climatice.

AMR este membru fondator al Federației Autorităților Locale din România (FALR).

ORGANIZARE

Organele de conducere ale Asociației sunt: Adunarea Generală, Comitetul Director, Președinte.

AMR are în structura sa organizatorică 7 sucursale la nivelul regiunilor de dezvoltare din România.

AMR are Birou de Reprezentare pe lângă instituțiile Uniunii Europene (UE), la Bruxelles, care sprijină:

- implicarea municipiilor în dialogul cu instituțiile europene în vederea promovării interesului general al AMR în procesul de elaborare și implementare a politicilor UE.
- informarea cu privire la prioritățile politice ale UE, în special cele care au implicații la nivel local;
- sprijinirea în vederea dezvoltării parteneriatelor durabile cu autorități locale din Statele Membre UE;
- furnizarea de asistență membrilor AMR din Delegația națională a României la CoR.

CONTRIBUȚII AMR LA NIVEL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN

Îmbunătățirea cadrului normativ și organizatoric de desfășurare a activității APL;
Dezvoltarea relațiilor economice, culturale și administrative dintre municipiile membre și organizațiile publice, private și neguvernamentale de la nivel național și internațional;
Dezvoltarea colaborării și parteneriatelor cu organizații naționale și internaționale.

BUCUREȘTI: Str. Matei Basarab Nr. 63, Sector 3, 030672 - ROMÂNIA Tel: +4 021 311 34 91; +4 021 312 36 75 | Fax: +4 031 102 35 72 | amr@amr.ro | www.amr.ro | Facebook.com/asociatiamunicipiilorindinromania

BRUXELLES: Square de Meeûs 1, B-1000 - KINGDOM OF BELGIUM Tel: +32 (0)2 213 82 30 | Fax: +32 (0)2 213 82 39

CIVICA este o asociație neguvernamentală care cultivă inovația socială prin participare publică. CIVICA construiește contexte eficiente și prietenoase de implicare prin care mediul privat, academic, societatea civilă și administrațiile locale pot genera împreună realitatea orașelor, în mod colaborativ și transparent.

Website: <http://asociatiacivica.ro/>

Cuprins

De ce acest ghid?/2

Cui îi folosește acest ghid?/2

Care este impactul anticipat al acestui ghid?/3

PRINCIPII DE REGENERARE URBANĂ/4

PROBLEMELE ADRESATE/6

VIITORUL CARTIERELOR DE BLOCURI DIN ROMÂNIA/8

HARTA GARAJELOR DIN CLUJ, PE CARTIERE/10

PALETA DE INTERVENȚII/14

ALBA IULIA/16

SPAȚIU PARTAJAT/18

ARAD/20

ACTIVAREA TRECERILOR PE SUB POD/22

PITEȘTI/24

FAȚADE VERZI/26

BACĂU/28

ALTERNATIVE PENTRU GARAJE/30

ORADEA/32

LOCURI DE JOACĂ SIGURE/34

BISTRIȚA/36

GRĂDINA URBANĂ/38

BOTOȘANI/40

SPAȚII VERZI ACTIVE/42

BRAȘOV/44

CREAREA UNEI COMUNITĂȚI/46

BRĂILA/48

REVITALIZAREA CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE/51

BUZĂU/52

PARTER ACTIV/54

CĂLĂRAȘI/56

SPAȚII VERZI INOVATIVE/54

REȘIȚA/60

CINEMA ÎN AER LIBER - SPAȚIU

MULTIFUNCȚIONAL-/62

CLUJ-NAPOCA/64

PICTURI MURALE/66

CONSTANȚA/68

PISTE DE ALERGARE/70

SFÂNTU GHEORGHE/72

PARCUL LINIAR/74

TÂRGOVIȘTE/76

PROMENADA VERDE/78

CRAIOVA/80

SPAȚIU MULTIFUNCȚIONAL/82

GALAȚI/84

DEFINIREA UNUI NUCLEU/86

GIURGIU/88

PARCAREA: SPAȚIU MULTI-UZ/90

TÂRGU JIU/92

SOCIALIZARE PRIN JOC/94

MIERCUREA CIUC/96

PARC PENTRU COMUNITATE/98

DEVA/100

INEDITUL DIN CARTIERELE

DORMITOR/102

SLOBOZIA/104

SCARA UMANĂ – SPAȚII INTIME/106

IAȘI/108

SPLAIUL CULOARELOR/110

BAIA MARE/112

SPAȚIU PARTAJAT/114

DROBETA TURNU SEVERIN/116

PARCARE MULTIFUNCȚIONALĂ/118

TÂRGU MUREȘ/120

ÎNLOCUIREA GARAJELOR CU

SPAȚII ACTIVE CENTURA VERDE A

CARTIERULUI/122

PIATRA NEAMȚ/124

NODURI PIETONALE/126

SLATINA/128

SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIER/130

PLOIEȘTI/132

MAXIMIZAREA RESURSELOR/134

ZALĂU/136

PARCĂRI INTELIGENTE/138

SATU MARE/140

SUPRAFEȚE PERMEABILE ȘI

VEGETAȚIE/142

SIBIU/144

SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIERE/146

SUCEAVA/148

CULOARE ȘI SPORT/150

ALEXANDRIA/152

FAȚADE ADUSE LA VIAȚĂ/154

TIMIȘOARA/156

CINEMA CATALIST PENTRU

COMUNITATE/158

TULCEA/160

STRĂZI PENTRU OAMENI/162

VASLUI/164

ACTIVAREA MALURILOR RÂULUI/166

RÂMNICU VÂLCEA/168

CURTEA ȘCOLII: TEREN DE SPORT

PENTRU COMUNITATE/170

FOCȘANI/172

INSTALAȚII ARTISTICE DE LUMINĂ/174

MULȚUMIRI/176

Bibliografie/176

De ce acest ghid?

Se știe că orașele sunt motoarele economice ale unei economii – fără orașe puternice, o țară nu poate avea o economie puternică. Se știe, de asemenea, că performanța pozitivă a unui oraș ține de modul în care știe să atragă oameni, investiții și turiști. Iar pentru a deveni mai atractiv, un oraș trebuie să ofere și o calitate a vieții mai bună. Un raport al Băncii Mondiale¹ care include un sondaj făcut cu eșantion reprezentativ de oameni din România arată fără echivoc importanța „calității vieții” în decizia oamenilor de a se muta într-un anumit oraș.

În 1989, aproximativ 85% din clădirile existente în România erau construite în timpul regimului comunist, o bună parte din acestea aparținând unor cartiere de blocuri. Modul în care au fost planificate aceste cartiere pe timpul regimului comunist au răspuns cerințelor acelei ere, însă ele nu mai răspund în totalitate cerințelor de astăzi. De exemplu, majoritatea acestor cartiere nu dispun de suficiente spații comerciale pentru a răspunde consumului tot mai mare și nevoilor tot mai numeroase ale populației. De asemenea, aceste cartiere nu au fost planificate pentru numărul de mașini în circulație în momentul de față, iar parcările și garajele construite după 1989 au erodat fondul de spații publice disponibil în aceste cartiere.

Majoritatea administrațiilor locale din România nu au avut bani, timp și energie pentru a regândi aceste cartiere de blocuri. Considerăm, însă, că a venit timpul să se acorde o atenție sporită pentru aceste spații. Pe măsură ce primăriile vor reuși să reabiliteze / modernizeze cele mai importante spații publice peste care păstoresc, vor trebui să aloce tot mai multă atenție cartierelor de blocuri. O bună parte a populației urbane din România trăiește în astfel de cartiere și e important să fie identificate soluții care să permită acestor cartiere să devină mai mult decât dormitoare urbane.

Cui îi folosește acest ghid?

Ghidul a fost gândit în primul rând pentru administrațiile urbane din România, însă poate fi de folos și administrațiilor rurale cu cartiere de blocuri pe teritoriul lor. Exemplele luate în considerare sunt din cele 40 de reședințe de județ, dar aplicabilitatea propunerilor făcute este mai largă. Numărul de municipii și orașe din România este prea mare pentru a permite un inventar urban complet. De asemenea, echipa a decis să omită Bucureștiul din această analiză datorită resurselor și expertizei disponibile în capitală pentru astfel de analize.

Decizia de a analiza cele 40 de reședințe de județ a luat în vedere și un aspect ce ține de complementaritate. În lipsa unei politici naționale clare pe dezvoltare urbană, Programul Operațional Regional (POR) oferă principalele repere și cel mai important ghidaj pentru

dezvoltarea orașelor din România. Pe perioada de programare 2014-2020, POR-ul a pre-allocat aproximativ 1.3 miliarde euro pentru investiții urbane integrate în cele 40 reședințe de județ din România. Pentru a accesa acești bani, administrațiile locale ale reședințelor de județ trebuie să pregătească Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) și Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD). Aceste documente strategice vor forma fundamentul pentru dezvoltarea acestor municipii și a zonelor lor urbane funcționale în următorii ani. Existența acestor documente strategice reprezintă repere cheie pentru intervenții integrate în cartierele de blocuri comuniste din cele 40 de reședințe de județ.

Care este impactul anticipat al acestui ghid?

Acest ghid nu își propune să ofere „soluții la cheie” pentru regenerarea urbană a cartierelor de blocuri din România. Scopul este de a pune topica pe tapet și de a identifica câteva probleme cheie ce ar trebui adresate în anii următori.

În mod ideal, fiecare administrație locală ar trebui să elaboreze ghiduri separate de regenerare urbană a cartierelor din administrația lor, cu soluții integrate și comprehensive pentru aceste cartiere. Momentan, majoritatea intervențiilor în cartierele de blocuri se limitează la termoizolarea blocurilor, cu o atenție scăzută acordată spațiilor din jurul blocurilor.

Un cartier trebuie să ofere tuturor locuitorilor săi oportunități cât mai multe și mai variate pentru petrecerea timpului liber, precum și oportunități pentru activități antreprenoriale. De exemplu, părinții tineri ar trebui să beneficieze de spații ample pentru plimbarea nou-născuților; copiii ar trebui să aibă acces ușor la spații de joacă; tinerii ar trebui să aibă acces ușor la terenuri de sport și opțiuni de petrecere a timpului liber (restaurante, baruri, puburi); familiile ar trebui să beneficieze de spații pentru plimbare, recreere sau picnic; pensionarii ar trebui să aibă acces ușor la locuri de întâlnire și petrecere a timpului liber (de exemplu, table de șah permanente).

Cu cât cartierele din România vor fi mai primitive, cu atât vor fi orașele mai atractive pentru oameni. Iar orașele care vor ști cel mai bine să atragă oameni, vor fi și orașele cele mai competitive în anii următori.

1. World Bank. 2017. Magnet Cities: Migration and Commuting in Romania

PRINCIPII DE REGENERARE URBANĂ

Regândirea cartierelor de blocuri cu arhitectură comunistă nu este filosofie înaltă și de cele mai multe ori nici nu necesită un efort financiar substanțial. Mai jos listăm câteva principii de bază ce ar putea ghida un efort de regândire a unui cartier.

1. Nici o stradă / trotuar fără verdeață.

Mai multe studii² arată că spațiile verzi au un efect foarte pozitiv asupra oamenilor și orice bucată de verdeață poate să îmbunătățească starea noastră de bine. Ca atare, un principiu de bază pentru regândirea cartierelor de blocuri ar trebui să presupună introducerea de mai multă verdeață oriunde acest lucru este posibil.

2. Spații multi-uz.

Toate spațiile ar trebui să fie gândite pentru diferite categorii demografice și socio-economice. O alee într-un parc poate fi un spațiu pentru plimbat copiii mici, un spațiu de promenadă pentru cupluri tinere, sau un spațiu pentru jogging. La fel, un teren de sport poate fi folosit de tineri nefamiliști, de copii ca loc de joacă, sau ca un spațiu pentru evenimente ale comunității.

3. Spații intime.

Jan Gehl vorbește în „Orașe pentru oameni” despre preferința oamenilor pentru spații intime. Succesul turistic al orașelor medievale din Europa se datorează în mare parte spațiilor intime și plăcute de care se bucură aceste orașe. Cartierele de blocuri sunt însă de multe ori înconjurate de spații largi și deschise în care oamenii se pierd destul de ușor. Aceste spații pot fi transformate în spații mai „calde” și plăcute, prin intermediul unor intervenții simple (de exemplu, adăugarea de mobilier urban și spații verzi).

4. Spații sigure.

În „The Death and Life of Great American Cities”, Jane Jacobs vorbește despre nevoia de a avea spații publice care pot fi ușor de observat și monitorizat de la ferestrele din jur. Acestea sunt genul de spații unde copiii se pot juca sub ochii atenți ai părinților și unde vecinii sunt și păznicii de încredere ai comunității.

5. Fațade interesante.

Cartierele cu arhitectură comunistă sunt în mare parte dominate de blocuri „gri” cu un aspect dezolant. S-a început în ultimii ani un proces de termo-izolare al acestor blocuri, însă a fost un proces inconsistent, cu soluții sub-optime, cu abordări ne-coordonate și, de multe ori, cu rezultate mai nefericite decât originalul. În acest sens, este important ca toate localitățile cu cartiere de blocuri să elaboreze ghiduri cromatice pentru reabilitarea acestor blocuri și să încurajeze intervenția artiștilor pentru înfrumusețarea acestor blocuri. De exemplu, în Sibiu, artiștii stradali sunt invitați în fiecare an să înfrumusețeze fațadele școlilor și ale blocurilor din oraș, în cadrul Festivalului de Artă Stradală Sibiu.

6. Conversie partere în spații active.

O mare problemă a cartierelor cu arhitectură comunistă este că au fost în mare parte gândite ca și cartiere dormitor, cu o carență mare în ceea ce privește spații de servicii și spații economice. Practic aceste cartiere nu mai răspund cerințelor economiei și societății din ziua de azi. Răspunsul la aceste nevoi a fost conversia haotică a parterelor blocurilor în spații de comerț și servicii, sau în spații economice, fără existența unei strategii clare și în absența unor reguli urbanistice care să răspundă acestor nevoi.

ORAȘUL TRĂIEȘTE

Orașul are o densitate mare de populație, clădiri și servicii - deci un ritm alert.

OAMENII LOCUIESC ÎN ORAȘ

Oamenii aleg să locuiască și să lucreze în centrul orașului deoarece găsesc atractive avantajele vieții urbane.

ACCES RAPID LA TRANSPORT ÎN COMUN

Densitatea populației face ca orașul să poată fi deservit eficient de transportul în comun ce trebuie să fie frecvent și ușor accesibil.

ORAȘE PRIETENOASE

OAMENII MERG PE JOS SAU PE BICICLETĂ

Distanța mică dintre cartierele de locuințe, locurile de muncă și transportul public reduce nevoia de a deține un autoturism - deci oamenii merg pe jos sau pe bicicletă mai mult.

SPAȚIU PUBLIC ATRACTIV

Prezența oamenilor în spațiul public depinde de existența unor spații publice atractive și design urban la scara umană.

STRĂZI PENTRU OAMENI

Infrastructura pentru oameni și biciclete este extinsă pentru a deservi eficient creșterea numărului de pietoni și bicicliști.

ORAȘUL SE RĂSPÂNDEȘTE

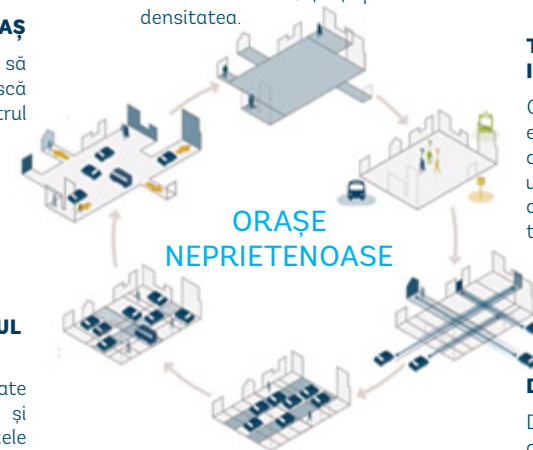
Orașul se extinde spre periferie în căutarea de spații verzi și aer mai curat, și își pierde densitatea.

OAMENII PLEACĂ DIN ORAȘ

Oamenii nu mai doresc să locuiască și să muncească în oraș, plecând din centrul aglomerat și poluat.

TRANSPORT PUBLIC INSUFICIENT

Orașul în proces de continuă extindere nu poate fi deservit de transportul public într-un mod eficient, ducând la distanțe mari între stații și timp mare de așteptare.

ORAȘE NEPRIETENOASE

DEPENDENȚA DE MAȘINĂ

Distanțele mari dintre destinații și calitatea scăzută a transportului public crează dependența de mașini, deci puțini oameni care merg pe jos sau pe bicicletă.

MAȘINILE OCUPĂ SPAȚIUL PUBLIC

Traficul și mașinile parcate domină domeniul public și spațiile publice precum piețele și piațetele.

STRĂZILE SE LĂRGESC

Infrastructura pentru autovehicule se extinde pentru a rezolva problema congestiei traficului.

Imaginea 1: Jan Gehl. *Alba Iulia: Towards a City for People and Culture. Health Check Mini-Report.*
https://issuu.com/gehlarchitects/docs/split_alba_iulia_towards_a_city_for

PROBLEMELE ADRESATE

Privind la o scară largă, orașele României prezintă câteva caracteristici fundamentale pentru un oraș prietenos oamenilor: densitatea clădirilor și a oamenilor, proximitatea dintre spațiile de locuit, de muncă și de servicii și, în consecință, un ritm de viață alert.

Reorientarea eforturilor de dezvoltare către oameni trebuie să fie extinsă în cartierele de locuințe, acolo unde am identificat următoarele probleme:

1. LIPSA LOCURILOR DE SOCIALIZARE
2. LIPSA FACILITĂȚILOR DE SPORT ȘI AGREMENT ÎN APROPIEREA LOCUINȚELOR
3. SUFOCAREA CARTIERELOR CU MAȘINI
4. PREZENȚA UNOR PARCELE VERZI NEGLIJATE ȘI ÎNCHISE PUBLICULUI PRIN GARDURI
5. LIPSA UNEI IDENTITĂȚI ȘI A UNEI COMUNITĂȚI LOCALE
6. ASPECTUL NEATRACTIV AL BLOCURILOR DE LOCUINȚE

Prin exemplele de mai jos, vom prezenta o paletă de intervenții ce adresează problemele de mai sus. Acestea sunt aplicabile tuturor orașelor și pot fi adaptate contextual.

1. DEFINIREA SPAȚIILOR DE SOCIALIZARE

Alba Iulia, jud. Alba – SPAȚIU PARTAJAT
Oradea, jud. Bihor – LOCURI DE JOACĂ SIGURE
Brașov, jud. Brașov – CREAREA UNEI COMUNITĂȚI
Reșița, jud. Caraș-Severin – CINEMA ÎN AER LIBER
Craiova, jud. Dolj – SPAȚIU MULTIFUNCȚIONAL
Târgu Jiu, jud. Gorj – SOCIALIZARE PRIN JOC
Slobozia, jud. Ialomița – SCARA UMANĂ – SPAȚII INTIME
Slatina, jud. Olt – SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIER
Timișoara, jud. Timiș – CINEMA: CATALIST PENTRU COMUNITATE
Focșani, jud. Vrancea – INSTALAȚII ARTISTICE DE LUMINĂ

2. FACILITĂȚI DE SPORT ȘI AGREMENT

Constanța, jud. Constanța – PISTE DE ALERGARE
Iași, jud. Iași – SPLAIUL CULOARELOR
Târgu Mureș, jud. Mureș – CENTURA VERDE A CARTIERULUI
Suceava, jud. Suceava – CULOARE ȘI SPORT
Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea – CURTEA ȘCOLII: TEREN DE SPORT PENTRU COMUNITATE

3. INTERVENȚII LA SPAȚIILE DE PARCARE SAU LA PROFILUL STRADAL

Arad, jud. Arad – ACTIVAREA TRECERILOR PE SUB POD
Bacău, jud. Bacău – ALTERNATIVE PENTRU GARAJE
Giurgiu, jud. Giurgiu – PARCAREA: SPAȚIU MULTI-UZ
Baia Mare, jud. Maramureș – SPAȚIU PARTAJAT
Drobeta Turnu Severin, jud. Mehedinți – PARCARE MULTIFUNCȚIONALĂ
Târgu Mureș, jud. Mureș – ÎNLOCUIREA GARAJELOR CU SPAȚII ACTIVE
Zalău, jud. Sălaj – PARCĂRI INTELIGENTE
Sibiu, jud. Sibiu – SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIERE
Tulcea, jud. Tulcea – STRĂZI PENTRU OAMENI

4. ACTIVAREA SPAȚIILOR VERZI

Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud – GRĂDINA URBANĂ
Botoșani, jud. Botoșani – SPAȚII VERZI ACTIVE
Călărași, jud. Călărași – SPAȚII VERZI INOVATIVE
Sfântu Gheorghe, jud. Covasna – PARCUL LINIAR
Miercurea Ciuc, jud. Harghita – PARC PENTRU COMUNITATE
Ploiești, jud. Prahova – MAXIMIZAREA RESURSELOR
Satu Mare, jud. Satu Mare – SUPRAFEȚE PERMEABILE ȘI VEGETAȚIE

5. DEFINIREA UNUI CENTRU ȘI A UNEI IDENTITĂȚI

Brăila, jud. Brăila – REVITALIZAREA CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE
Târgoviște, jud. Dâmbovița – PROMENADA VERDE
Galați, jud. Galați – DEFINIREA UNUI NUCLEU
Deva, jud. Hunedoara – INEDITUL DIN CARTIERELE DORMITOR
Piatra Neamț, jud. Neamț – NODURI PIETONALE
Vaslui, jud. Vaslui – ACTIVAREA MALURILOR RĂURILOR

6. REABILITAREA CREATIVĂ A BLOCURILOR

Pitești, jud. Argeș – FAȚADE VERZI
Buzău, jud. Buzău – PARTER ACTIV
Cluj-Napoca, jud. Cluj – PICTURI MURALE
Alexandria, jud. Teleorman – FAȚADE ADUSE LA VIAȚĂ

VIITORUL CARTIERELOR DE BLOCURI DIN ROMÂNIA

Dacă pentru centrele vechi, administrațiile locale din România au început să identifice soluții, foarte puține administrații locale s-au gândit la elaborarea și implementarea unor abordări integrate pentru regenerarea urbană a cartierelor de blocuri. Eforturile întreprinse sunt în mare parte ad-hoc și sporadice. Nu există în momentul de față nici un oraș în România care să aibă cartiere de blocuri mai frumoase decât în vremea comunismului. În mare parte, aceste cartiere au fost lăsate pradă vremii, intemperiei și unei slabe înțelegeri a libertății și economiei de piață, cu milioane de intervenții întreprinse individual de proprietari, fără consultarea autorităților sau a vecinilor. Ca atare, majoritatea blocurilor de locuință din România arată acum ca un pom de Crăciun prăfuit, obosit și chelut. Există foarte puține intervenții coordonate în aceste cartiere și puține realizări demne de notat. În cele ce urmează vom trece în revistă cele mai notabile exemple.

SECTOR 3

Primăria Sectorului 3 se află printre puținele primării din țară care au o abordare integrată pe regenerarea urbană a cartierelor comuniste. Pe lângă termo-izolarea blocurilor (ce se face prin toată țara, dar nu într-un mod coordonat), Primăria Sectorului 3 a intervenit și pe reabilitarea spațiilor verzi dintre blocuri, reabilitarea străzilor, parcurilor și trotuarelor din cartiere, precum și reabilitarea spațiilor publice și a facilităților de cartier (de exemplu, spațiile de joacă).

SECTOR 1

Primăria Sectorului 1 este una dintre cele mai înstărite din țară și una dintre puținele primării cu un program de intervenții multi-anual în cartierele cu arhitectură comunistă. Acum câțiva ani, Primăria Sectorului 1 a contractat un credit de la Banca Europeană de Investiții (BEI) pentru termo-izolarea și reabilitarea sistematică a anvelopei blocurilor din Sector. În momentul de față, blocurile din Sectorul 1 au aspectul cel mai plăcut din țară. Partea negativă este că aceste reabilitări ale blocurilor au fost făcute complet din bani publici, în una dintre cele mai înstărite localități din țară. Partea pozitivă este că aceste intervenții au fost făcute într-un mod unitar și coerent, cum din păcate rar se întâmplă cu intervenții similare în ale localității.

GALAȚI

O mână de arhitecți și urbanisti din cadrul Asociației Plus Minus, au elaborat în 2012 un volum unic în peisajul român post-decembrist – un volum ce ne îndemna să regândim un oraș tipic comunist, orașul Galați. Volumul „Orașul Posibil” și-a găsit din fericire o audiență printre cei din administrația locală gălățeană. În 2015-2016, Primăria Galați a elaborat un ghid comprehensiv pentru regenerarea urbană a mai multor cartiere de blocuri din oraș. Este una dintre primele primării din România care a elaborat un astfel de ghid și noi sperăm ca multe alte primării să îi urmeze exemplul.

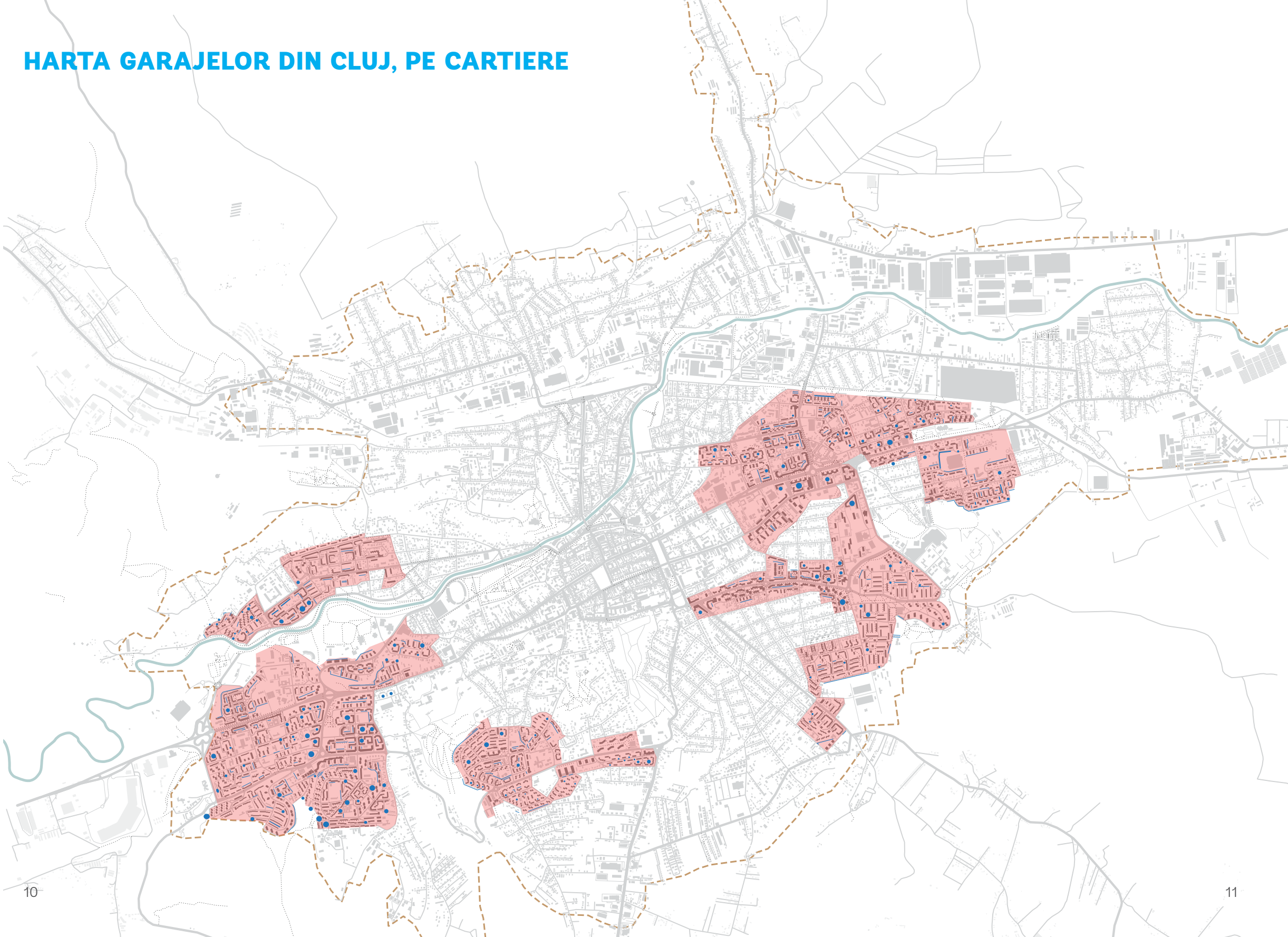

ORADEA

Oradea este printre puținele orașe mari din România fără lucrări extinse de reabilitare a blocurilor de locuințe. Este însă unul din puținele orașe ce au elaborat un Ghid Cromatic pentru reabilitarea acestor blocuri. Ghidul include tipare clare de culoare și materiale ce ar putea fi folosite pentru tipuri similare de blocuri. În felul acesta se evită transformarea cartierelor într-un talmeș-balmeș fără coerență urbanistică.

În mare parte, însă, orașele românești încă sunt în căutare de idei și abordări potrivite. De exemplu, Clujul, după 28 ani de tranziție, nu a reușit încă să rezolve problema garajelor din oraș. Aproximativ 11,000 garaje ocupă în jur de 30 hectare de spații publice în cartierele orașului, fără ca soluții clare pentru aceste garaje să fie identificate. În mod normal, planuri de regenerare urbană ar trebui întocmite pentru toate cartierele de blocuri, cu soluții clare pentru transformarea acestor cartiere din zone dormitor în zone active și dinamice. Hărțile de mai jos indică cât spațiu public ocupă garajele clujene.

HARTA GARAJELOR DIN CLUJ, PE CARTIERE

Cartierul Zorilor

Cartierul Grigorescu

Cartierul Gheorgheni

Cartierul Mănăştur și Zorilor

**Cartierul Mărăști și
Între Lacuri**

PALETA DE INTERVENȚII

PISTĂ ALERGARE

TEREN SPORT

PISTĂ BICICLETE

ZONĂ PENTRU SPORT

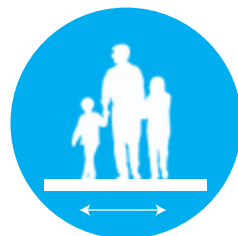
LOC INFORMAL DE
SOCIALIZARE

ZONĂ DE PROMENADĂ
SOCIALIZARE

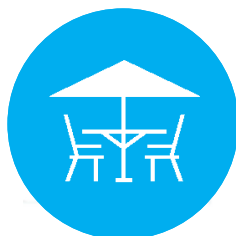
ZONĂ AMENAJATĂ PENTRU
ANIMALE

LĂRGIREA TROTUARULUI

MOBIER STRADAL

LOC AMENAJAT PENTRU
SOCIALIZARE

ILUMINAT STRADAL

PERGOLĂ PENTRU
ACTIVITĂȚI DIVERSE

VEGETAȚIE

HAMAC

GRĂDINĂ URBANĂ

ZONĂ VERDE
NEPROGRAMATĂ

LOC DE JOACĂ

MESE DE SAH ȘI ALTE
JOCURI

MOBIER
MULTIFUNCȚIONAL

FĂNTĂNI INTERACTIVE

SPAȚIU PARTAJAT

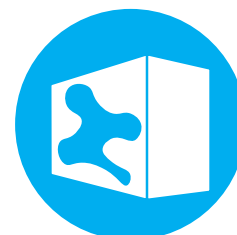
ACCESUL ÎN ZONA VERDE
PERMIS

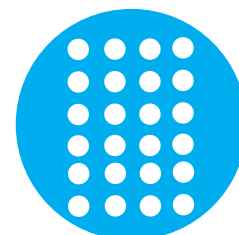
ILUMINAT CREATIV

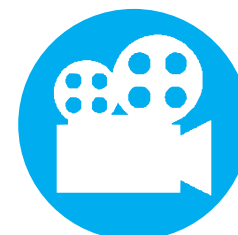
ZONĂ SKATEBOARD

PICTURI MURALE

JOCURI PICTATE PE ASFALT

PROIEȚII DE CINEMA

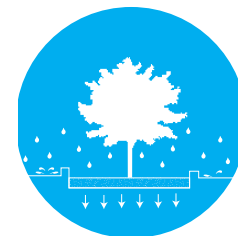
FOOD TRUCK

PARCAREA INTERZISĂ

PARCĂRI INTELIGENTE

SUPRAFAȚĂ PERMEABILĂ

PARCARE ÎNIERBATĂ

RASTELURI PENTRU
BICICLETE

OBIECTIV SIMBOL

POTENȚIAL PENTRU O
MICĂ AFACERÉ

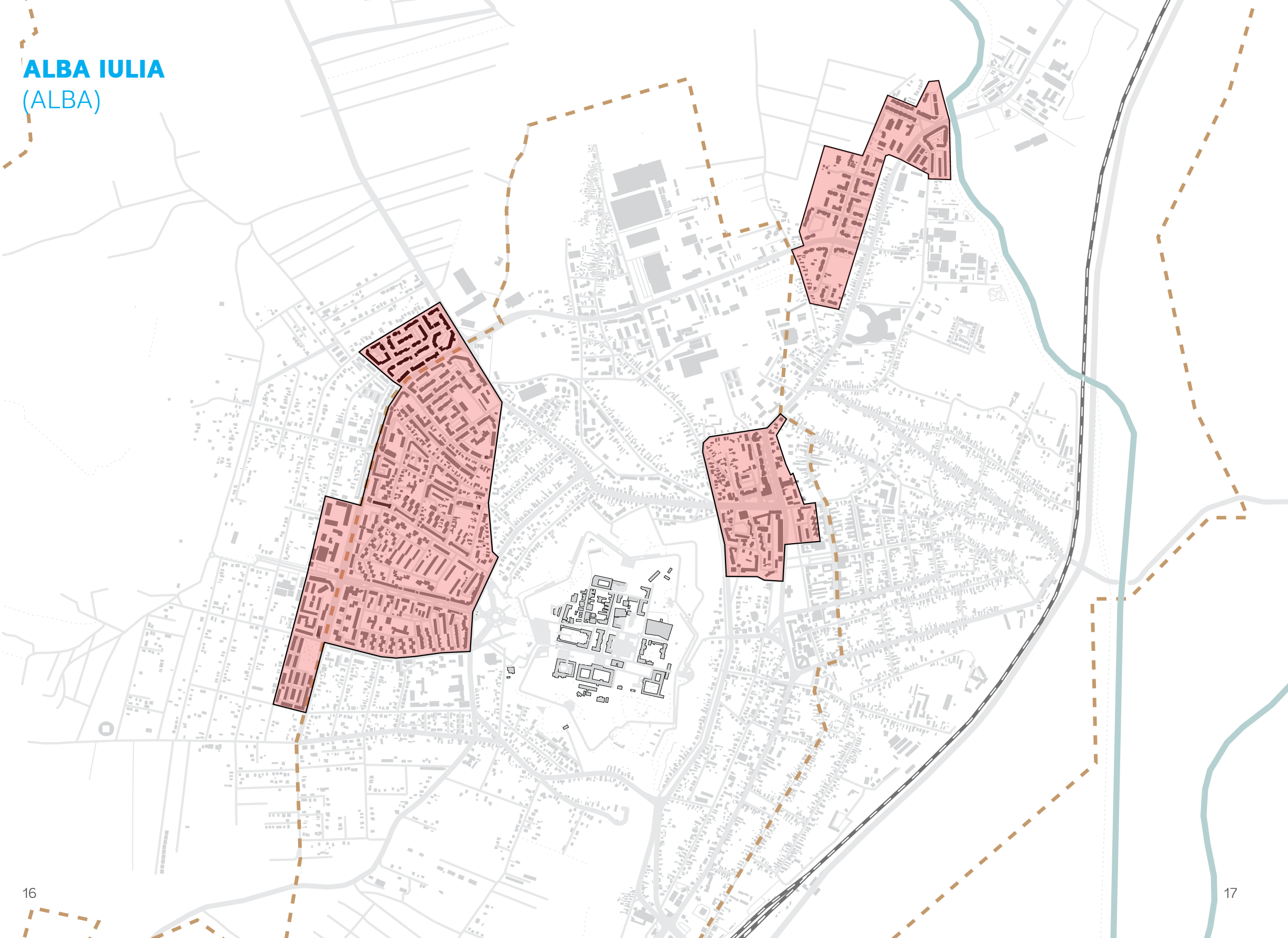

ÎNGRĂDIREA/ÎNGROPAREA
TOMBEROANELOR

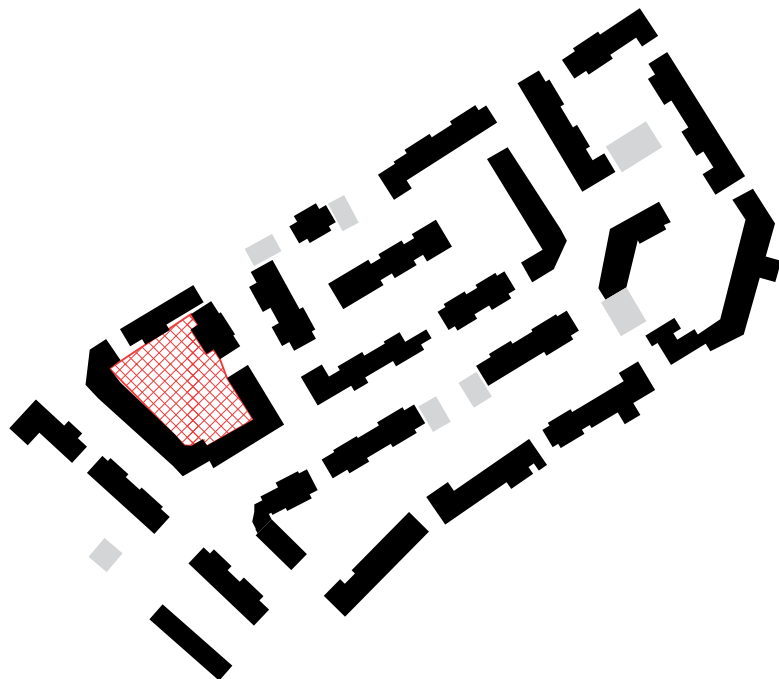
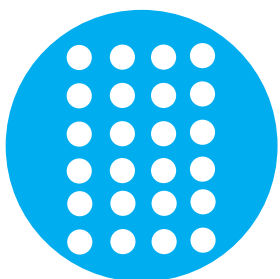

LOCURI DE JOACĂ PROTEJATE DE TRAFIC ȘI PARCĂRI PRIN DIFERENȚE DE NIVEL ȘI PERDELE DE VEGETAȚIE

ALBA IULIA
(ALBA)

SPAȚIU PARTAJAT

O problemă des întâlnită în cartierele de blocuri este sufocarea spațiilor interstițiale dintre blocuri cu mașini parcate. Frecvent acestea sunt utilizate ca spații de joacă improvizate, însă lipsa mobilierului stradal limitează utilizarea acestora ca spații de petrecere a timpului liber. Ca avantaj, în aceste spații copiii se pot juca în siguranță, căci ele sunt ușor de monitorizat de la ferestrele din jur.

Intervenție:

Acest spațiu din Alba Iulia poate deveni mai prietenos oamenilor prin câteva intervenții simple:

1. Delimitarea spațiului dedicat oamenilor și mașinilor, prin diferențe de nivel, vegetație, marcarea pe pavaj și mobilier stradal.
2. Mutarea toberoanelor într-un spațiu îngrădit și înconjurat cu verdeață.
3. Mobilier stradal multifuncțional/interactiv ce poate fi utilizat atât pentru odihnă, cât și ca elemente atractive pentru copii sau tineri cu skateboard-ul. Un mix între băncile clasice și infrastructura multifuncțională duce la interacțiuni între grupe de vârstă.

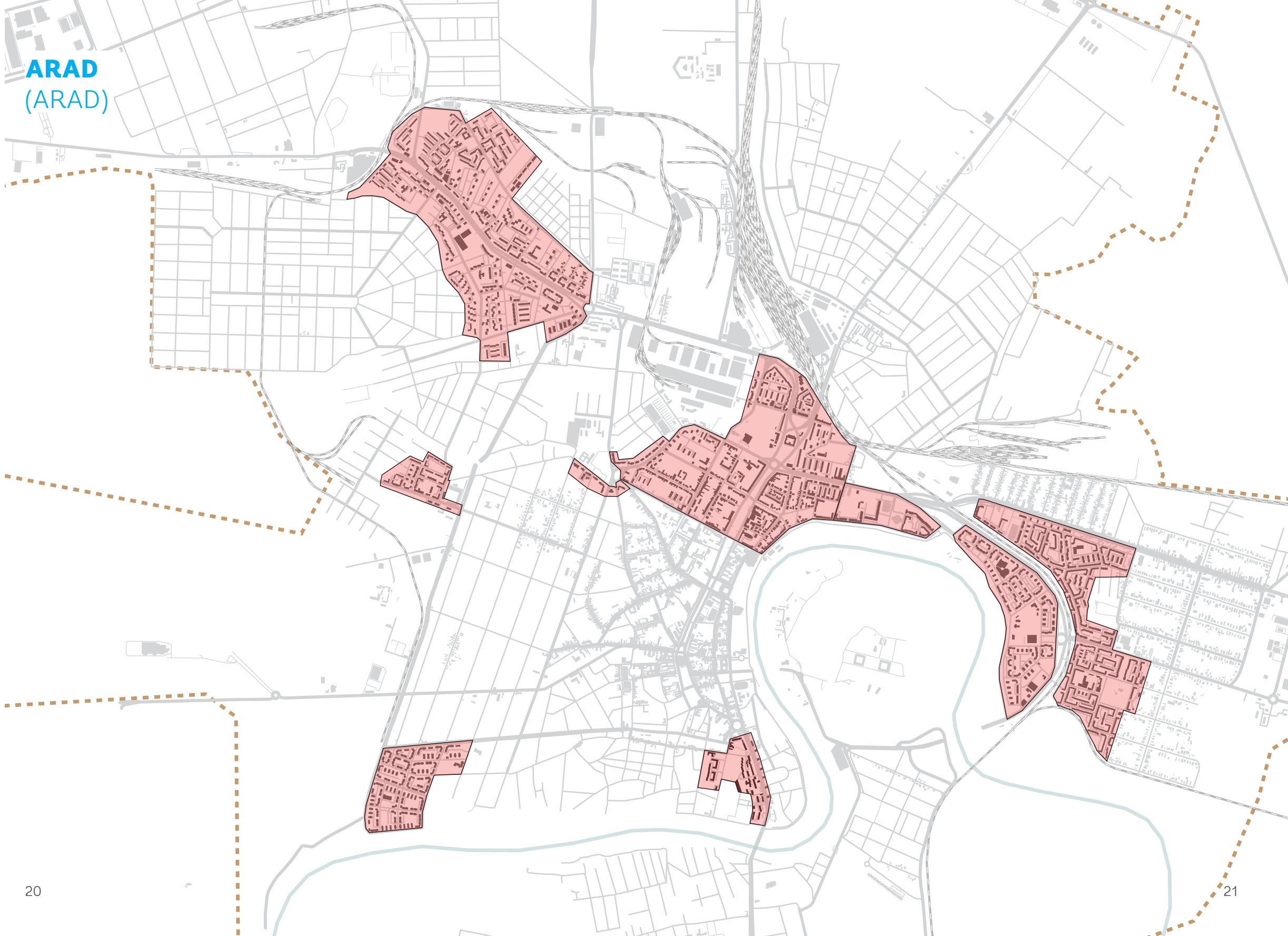

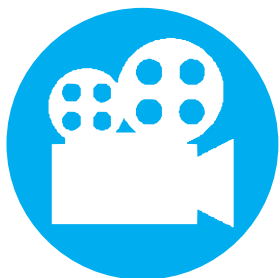
Imaginea 2. Imagine Google Maps_Alba Iulia

Imaginea 3. Barcelona Superilles: strategia de dezvoltare urbană orientată spre oameni și de reducere a volumului de trafic în zonele rezidențiale, Cartierul Poblenou. Ajuntament de Barcelona. Superilles. <http://ajuntament.barcelona.cat/superilles/es/superilla/sant-marti>

ARAD
(ARAD)

ACTIVAREA TRECERILOR PE SUB POD

Intersecția dintre cartierele Segha, Zona 300 și Micalaca este o zonă cu aspect neglijat, aflată sub un pod, unde lipsesc trotuarele și iluminatul stradal.

O astfel de trecere poate fi mai mult decât o scurtătură practică între cartiere, având potențialul de a deveni un loc simbol și de întâlnire a locuitorilor din cartiere.

Intervenții:

1. Iluminatul este esențial pentru a asigura siguranța și a transforma o astfel de zonă întunecată în una prietenoasă. Un iluminat stradal inovativ are potențialul de a deveni o atracție.
2. Construirea unui trotuar.
3. Stâlpii de susținere și plafonul pot căpăta un aspect plăcut și îngrijit, dacă sunt vopsite.
4. Aceste spații pot fi activate prin mobilier stradal și proiecții de film, facilitând interacțiunea dintre locuitorii zonei.

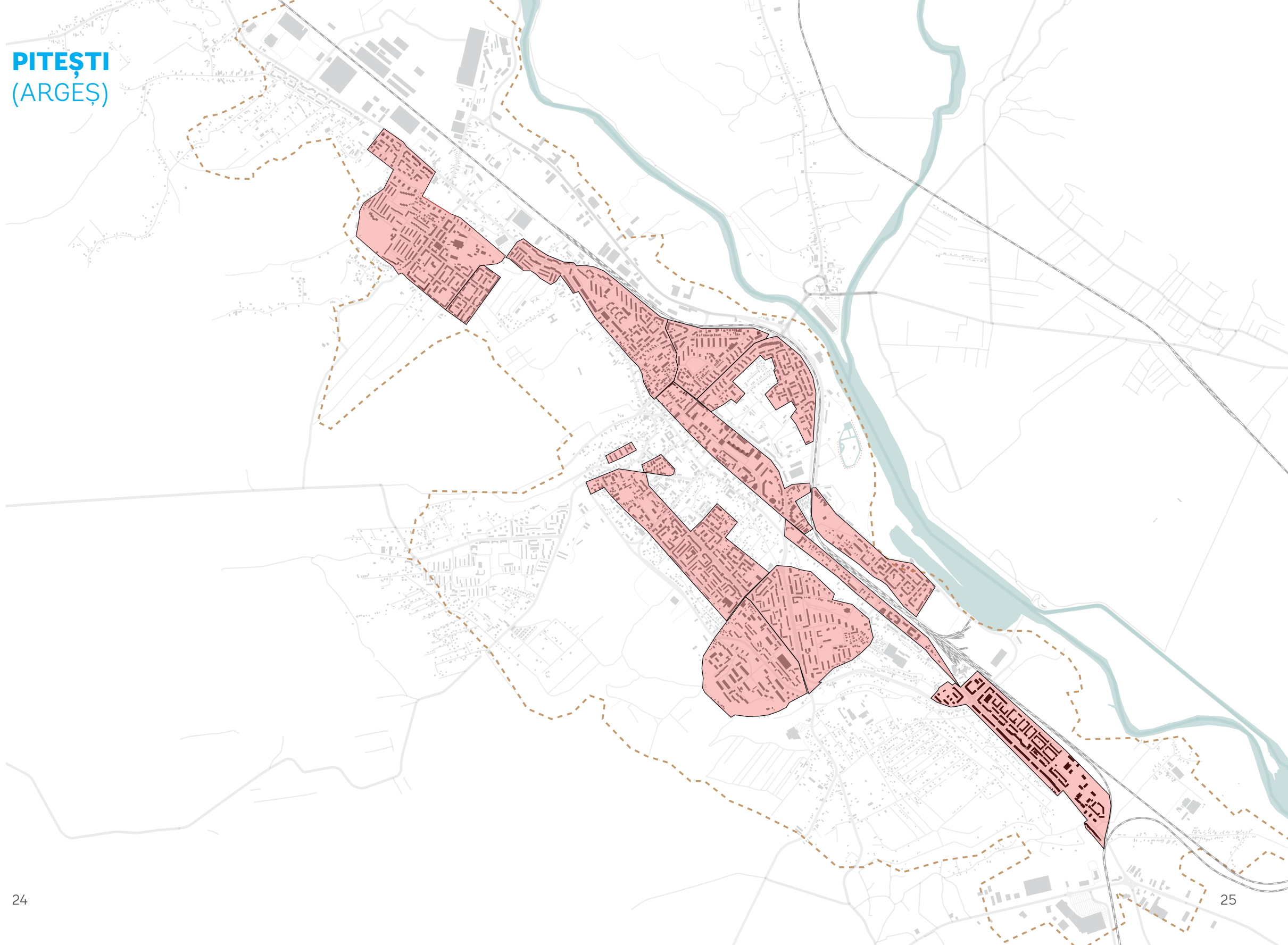

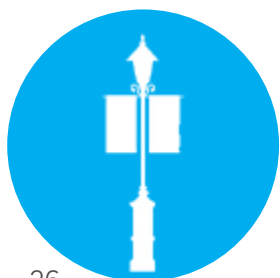
Imaginea 4. Imagine Google Maps_Arad

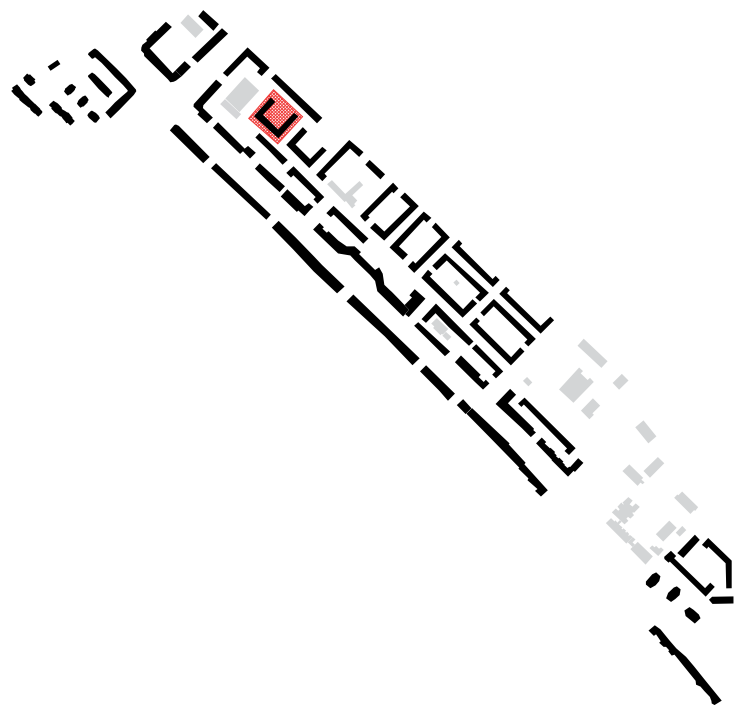
Imaginea 5. Revendicarea spațiului public: intervenție urbană asupra unui pod abandonat din Kosice, Slovacia. Arh. Esterni + Atrium Studio
Designboom. *Abandoned bridge urban intervention by esterni + atrium studio.*
<https://www.designboom.com/design/abandoned-bridge-urban-intervention-by-esterni-atrimum-studio/>

PITEȘTI
(ARGEȘ)

FAȚADE VERZI

Orașele sunt sufocate de mașini, iar situația spațiilor din jurul blocurilor construite în perioada comunistă este similară – vaste parcări betonate ce contribuie la fenomenul de insulă de căldură urbană. Conștientizând problema parcărilor din marile orașe, este nevoie și de intervenții care să îmbunătățească situația spațiilor interstițiale fără a adresa direct problema locurilor de parcare.

O soluție ce diminuează efectele fenomenului de insulă urbană și poate contribui la transformarea spațiului dintre blocuri în unul atractiv pentru locuitori este instalarea unor sisteme de grădini verticale pe fațadele clădirilor. Acestea pot diminua discomfortul creat de temperaturile ridicate în timpul verii atât la nivelul spațiului exterior, cât și al apartamentelor.

De asemenea, aceste grădini pot face spațiul dintre blocuri mai atractiv pentru activități de socializare, iar prin intervenții minore de design, precum construirea unor pergole, aceste grădini activează cartierele dormitor.

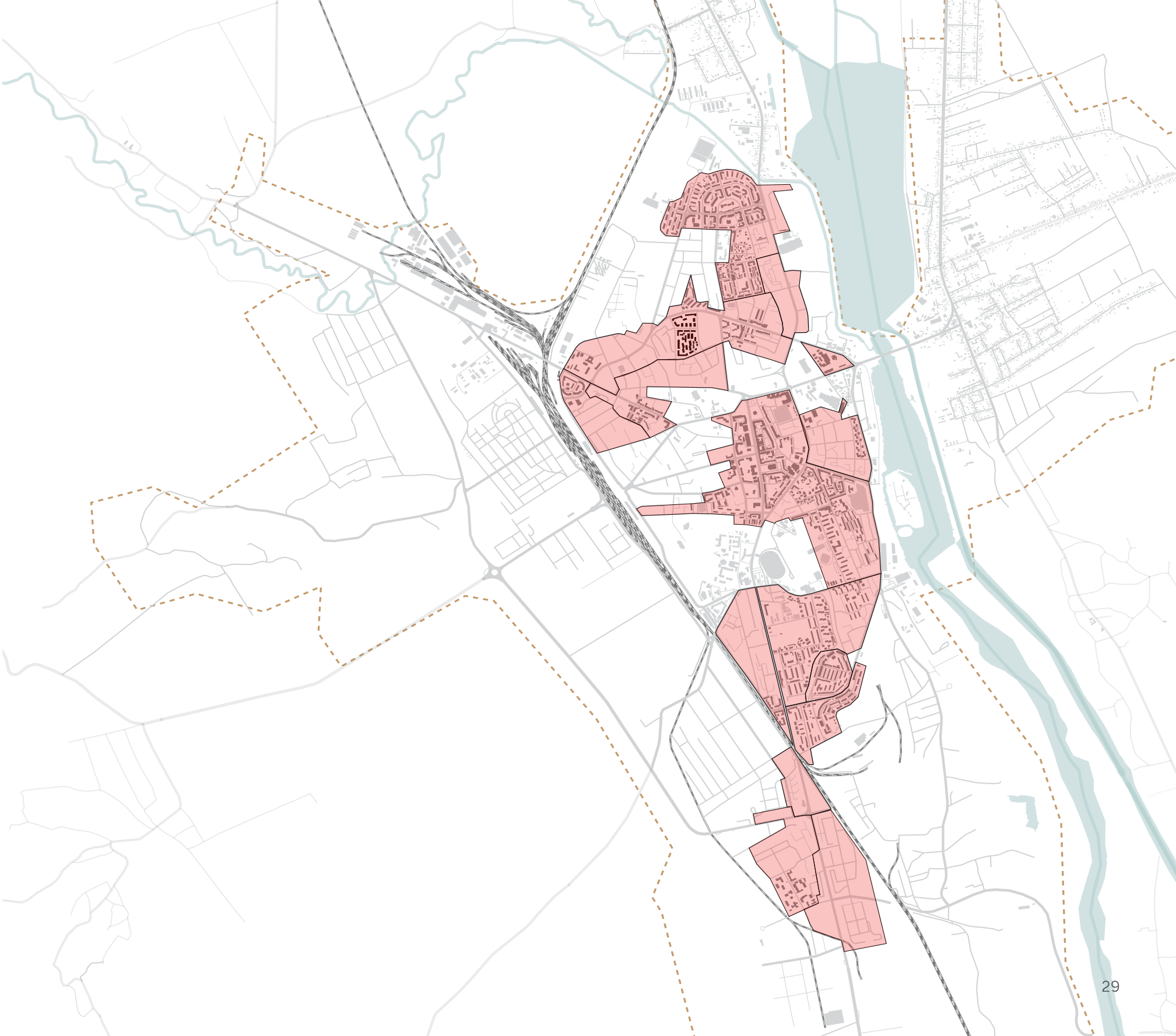

Imaginea 6. Imagine Google Maps - Aleea Pieței Prundu, Pitești

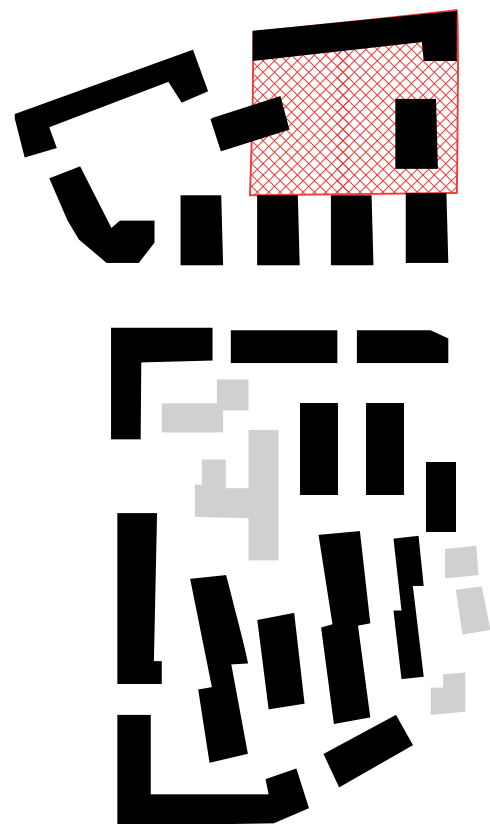
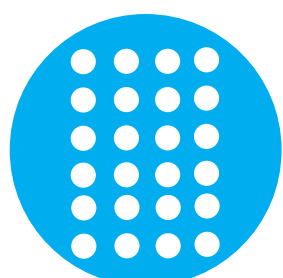
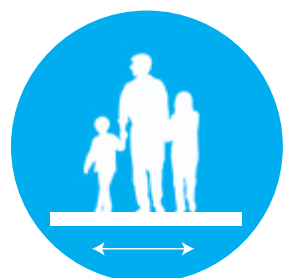

Imaginea 7. Fațada verde - Grădini Verticale. Design: Fytogreen. Melbourne, Australia. The University of Melbourne. Inner Melbourne Action Plan. Growing Green Guide. <http://www.growinggreenguide.org/technical-guide/introduction-to-roofs-walls-and-facades/green-wall-definition/>

BACĂU
(BACĂU)

ALTERNATIVE PENTRU GARAJE

Aceste garaje sunt adesea ineficiente, fiind utilizate ca spații de depozitare, pe când mașinile rămân parcate pe spațiul public.

Acestea pot fi înlocuite cu „pocket parks” – parcuri de dimensiuni mici, multifuncționale, cu elemente interactive ușor de realizat, precum cauciucurile vopsite din imaginea alăturată. Astfel de zone pot fi date în grija asociațiilor de proprietari, iar aceștia le pot amenaja la costuri minime.

Spațiile publice din cartierele de blocuri sunt cruciale în a facilita interacțiunea dintre oameni, ceea ce duce la crearea unei comunități ce mai apoi poate iniția și administra intervențiile de reamenajare a spațiului înconjurător.

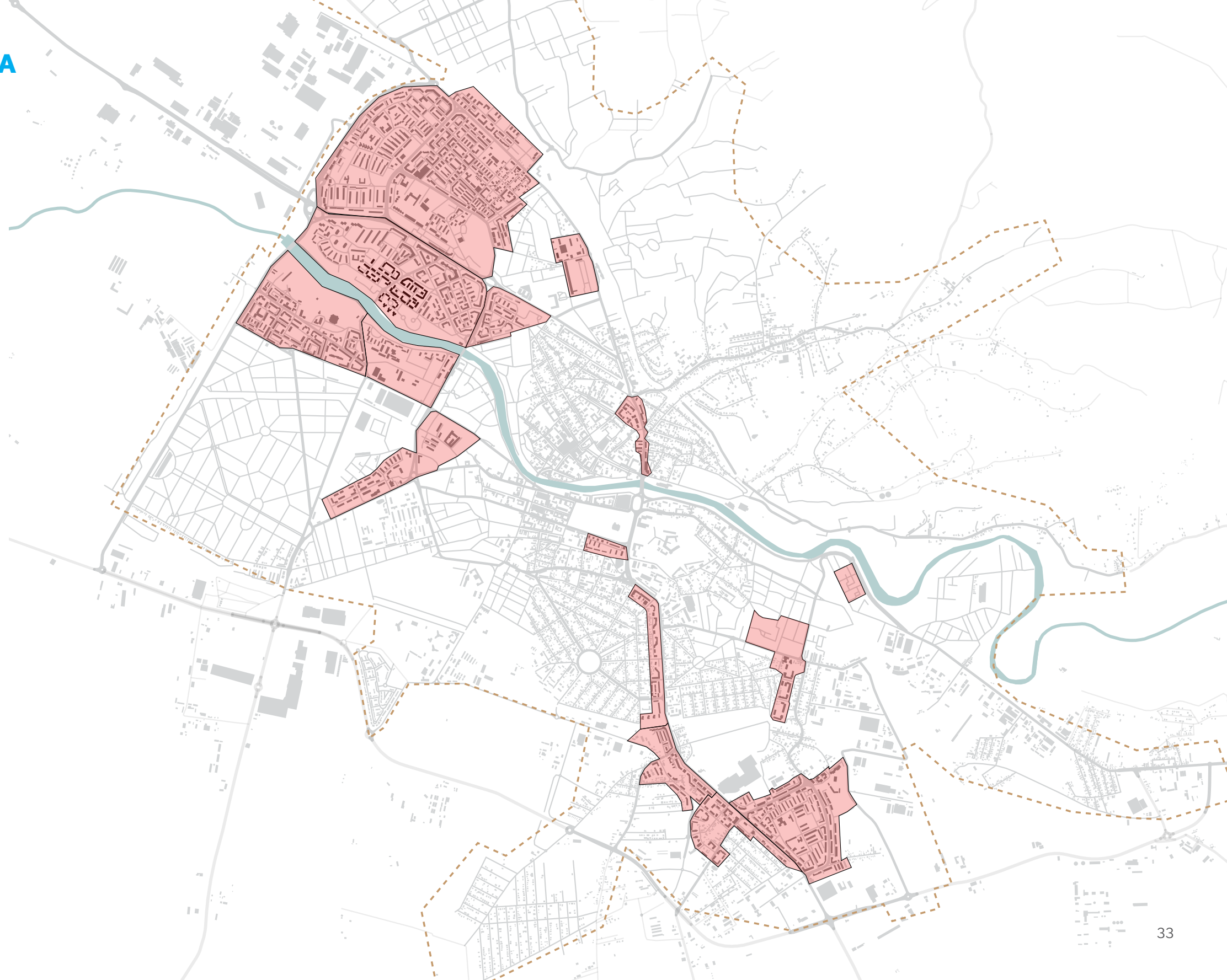

Imaginea 8. Imagine Google Maps - Str. Martir Horia, Bacău

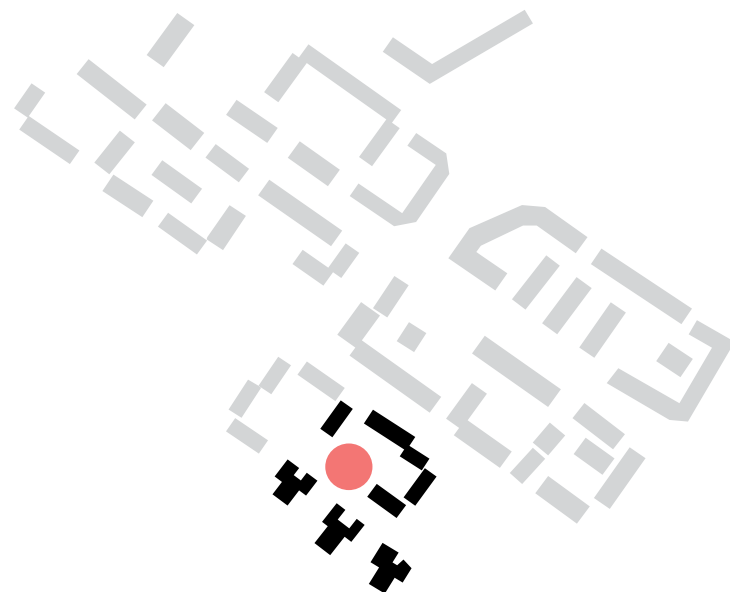

Imaginea 9. Intervenție urbană de tipul 'DIY Pocket Park', Str. Stenimaxou, Sepolia - Athens.
Design: Comunitatea Locală.
<https://www.pinterest.dk/pin/165648092516573168/>

ORADEA
(BIHOR)

LOCURI DE JOACĂ SIGURE

Acest loc de joacă din Oradea servește ca exemplu pentru cum pot fi regândite locurile de joacă ce se află în vecinătatea sau în mijlocul parcărilor dintre blocuri.

Recomandări pentru a face aceste locuri mai sigure, mai plăcute și pentru a deservi mai multe grupe de vârstă:

1. Demarcarea spațiului de joacă de parcare prin diferență de nivel.
2. Plantarea de copaci sau vegetație în jurul locului de joacă.
3. Bănci și mobilier multifuncțional pentru joacă și relaxare. Astfel, în timpul zilei copiii pot fi supravegheați de vecini, iar seara acest spațiu se poate transforma în unul de socializare pentru tineri și adulți.

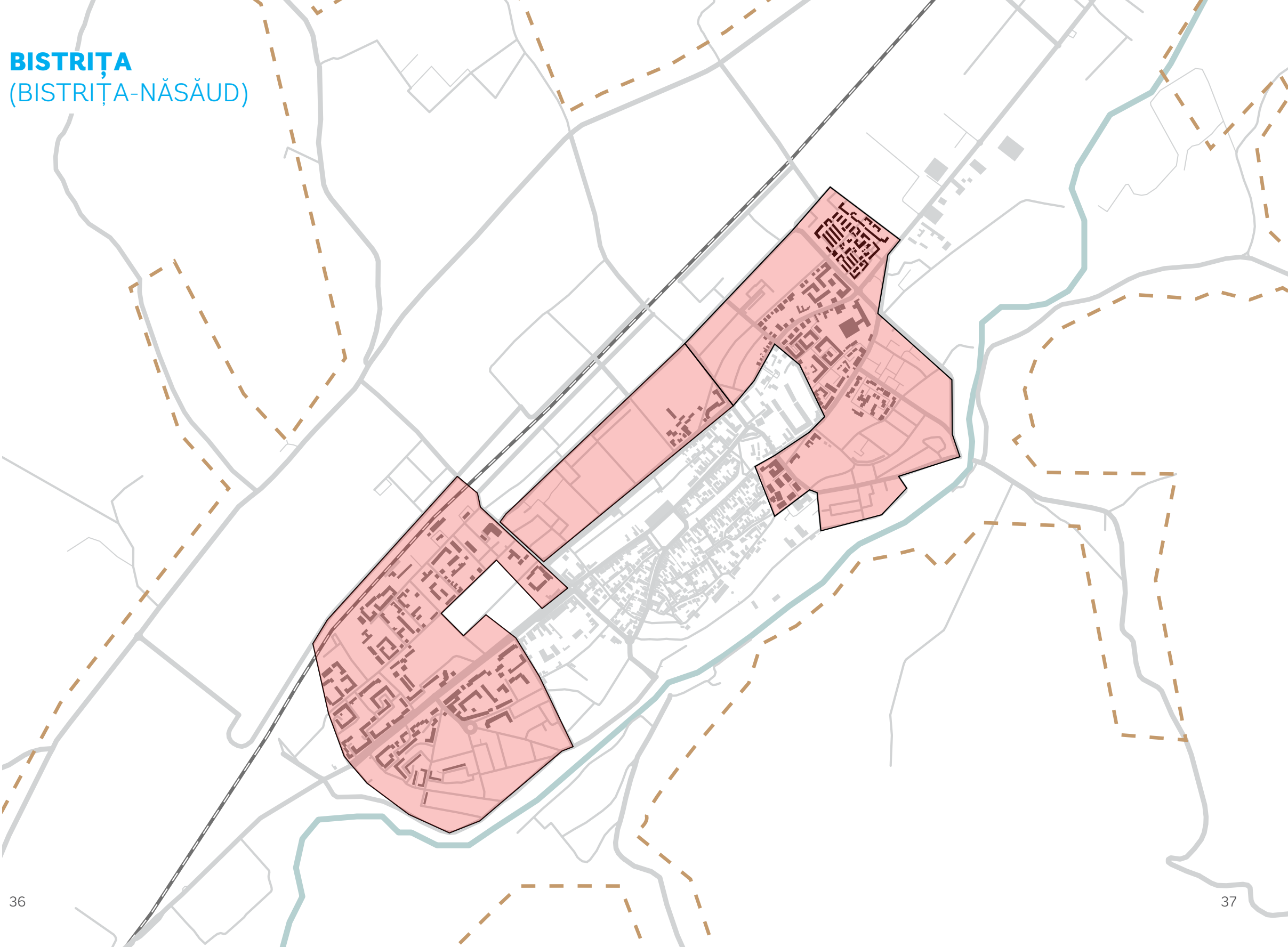

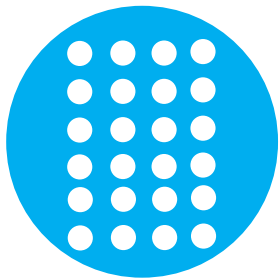
Imaginea 10. Imagine Google Maps - Str. Sovada Nr. 44, Oradea

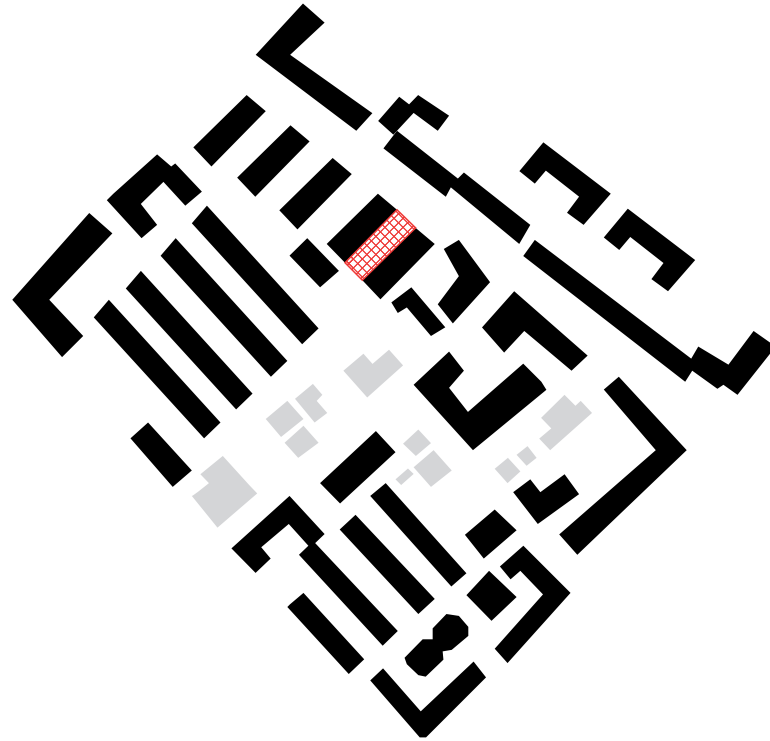
Imaginea 11. Design pentru un loc de joacă sigur. Design: Playdale
Playdale. Neighborhood Equipped Area of Play - NEAPs.
<https://www.playdale.co.uk/architects-housebuilders/designs/>

BISTRIȚA
(BISTRIȚA-NĂSĂUD)

GRĂDINA URBANĂ

Spații precum cel surprins în imaginea alăturată sunt răspândite în cartierele de blocuri din orașele medii, acolo unde nu a avut loc etapa de îndesire și, prin urmare, spațiul verde dintre blocuri nu este sufocat cu construcții haotice. Totuși, această resursă este neglijată și nu îi este exploatată capacitatea de a activa cartierele dormitor și de a crea spații publice pentru comunitățile din cartiere.

Un exemplu de astfel de spațiu este grădina urbană. Rolul principal al acestui tip de spațiu public nu este acela de a produce fructe sau legume, ci de a oferi o activitate recreativă și a aduce locuitorii mai aproape de natură, fără a trebui să se deplaseze în afara cartierului. Astfel, aceste spații pot fi accesate cu ușurință de copii și vârstnici, contribuind la crearea unei comunități și a fenomenului „eyes on the street”.

Cum oamenii sunt atrași de spațiile plăcute vederii, intervenții creative la fațadele blocurilor și înverzirea zonei pot spori atractivitatea unor astfel de grădini.

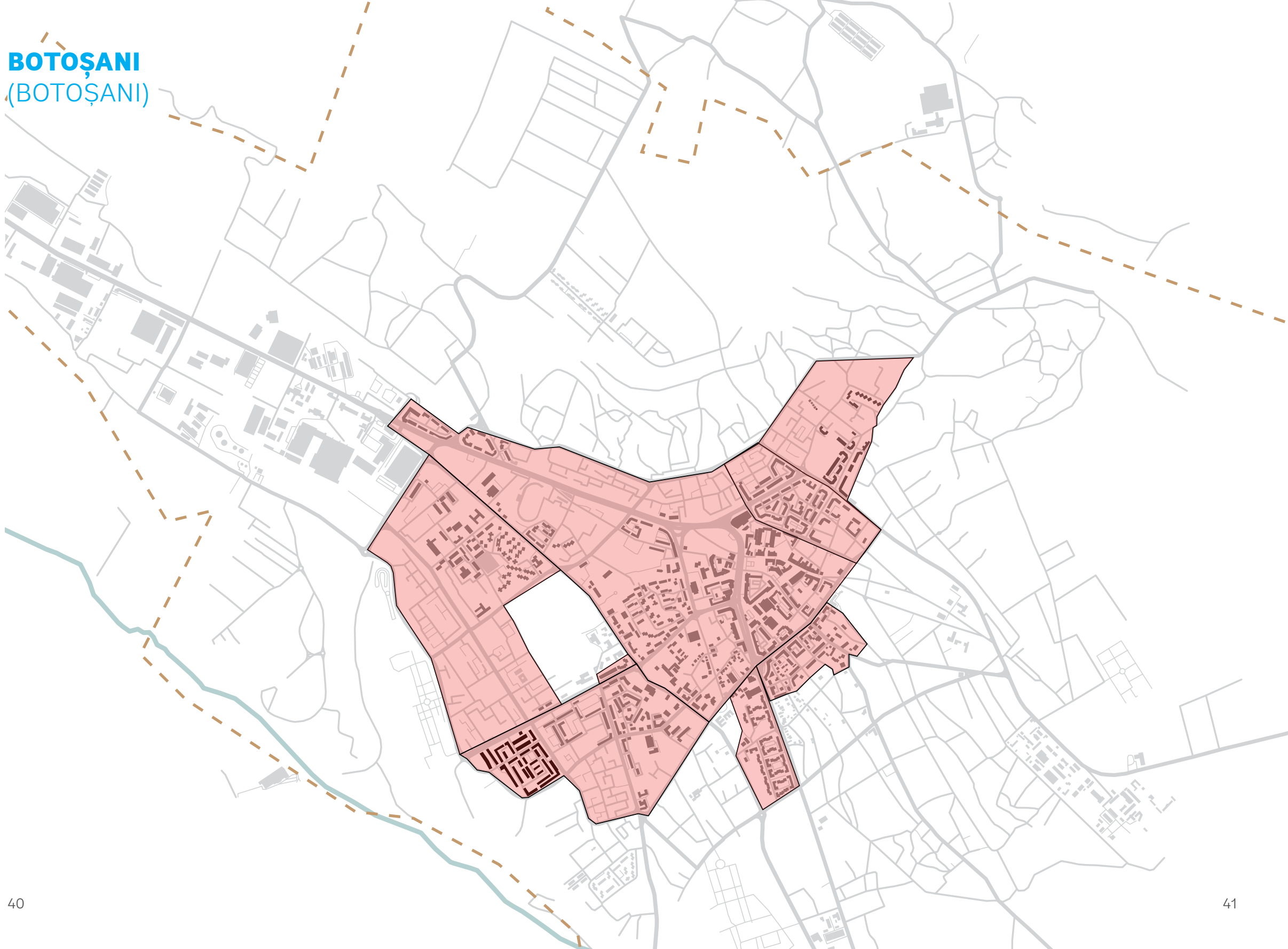

Imaginea 12. Imagine Google Maps - Str. Sucevei Nr. 5, Bistrița

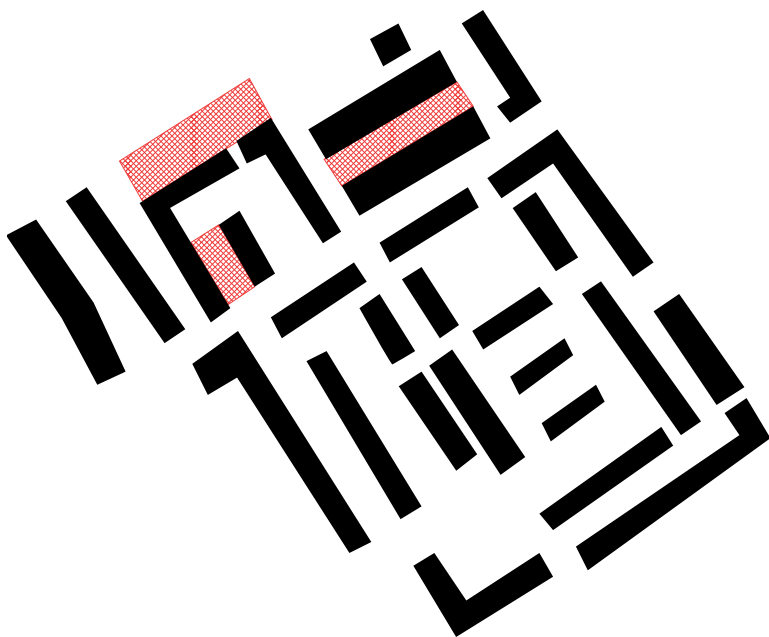
Imaginea 13. Lucas Community Garden, Amsterdam, Olanda. Proiect realizat în 2013. Design: URBANIAHOEVE / Social Design Lab for Urban Agriculture. Revista Landezine. Carve Landscape Architecture. <http://www.landezine.com/index.php/2014/01/office-profile-carve-2/>

BOTOŞANI
(BOTOŞANI)

SPAȚII VERZI ACTIVE

Acesta este un alt exemplu de activare a spațiilor verzi, momentan neglijate, din cartierele de blocuri.

Având în vedere procentul scăzut de spații verzi pe cap de locuitor din majoritatea orașelor importante ale țării, aceste zone verzi dintre blocuri sunt extrem de valoroase din punct de vedere al potențialului cu care pot contribui la o creștere a calității vieții. În prezent, o parte dintre ele sunt spații pasive, înconjurată cu gard, inaccesibile locuitorilor. Acolo unde aceste spații sunt deschise, se poate observa potențialul lor, pentru că funcționează organic ca terenuri de sport improvizate sau locuri de joacă.

Recomandarea principală este deschiderea acestor spații pentru comunități și instalarea unor elemente de design urban care să le transforme în spații active – bănci, mese de picnic, pergole sau grădinițe de flori pe care membrii comunității le pot îngriji.

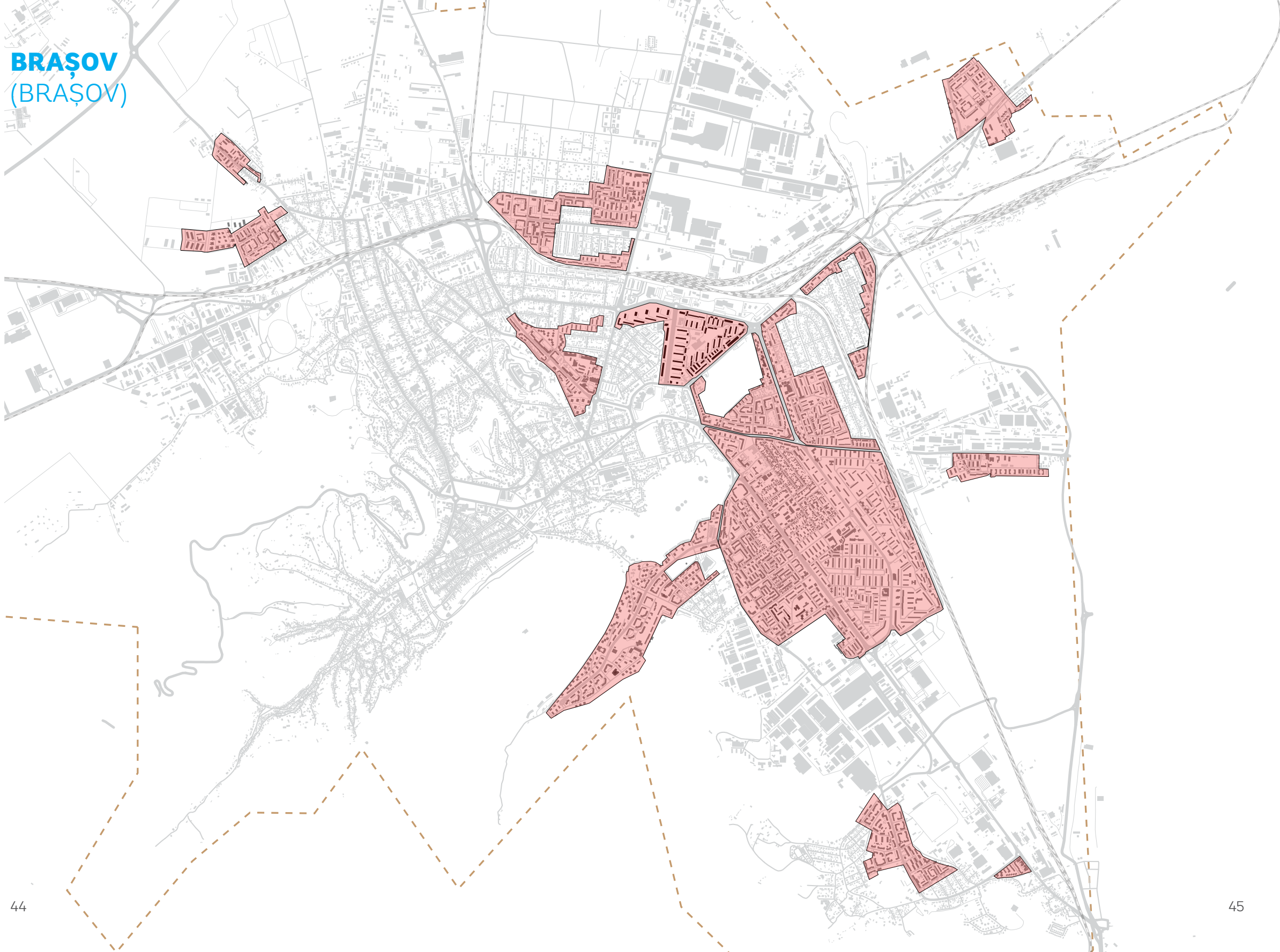

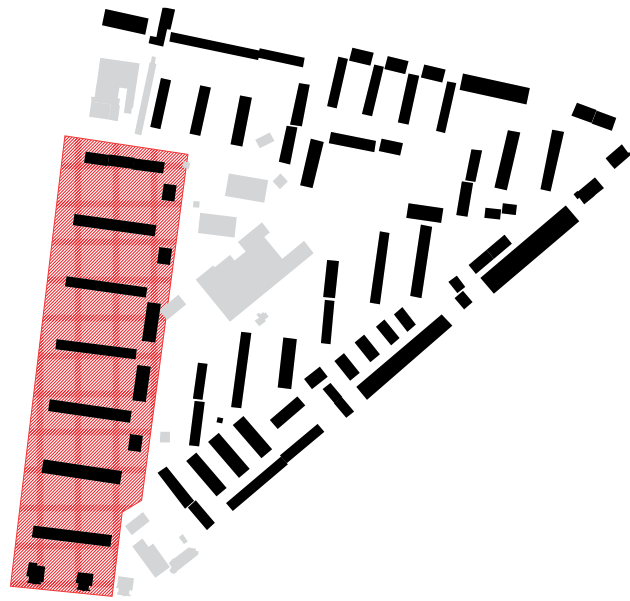
Imaginea 14-15. Imagini Google Maps - Botoșani

Imaginea 16. Design al unui 'pocket park' în cartierul Roxborough, Philadelphia. Arch: Groundswell Design Group. <http://www.groundswelldesigngroup.com/projects/roxborough-pocket-park>

BRAȘOV
(BRAȘOV)

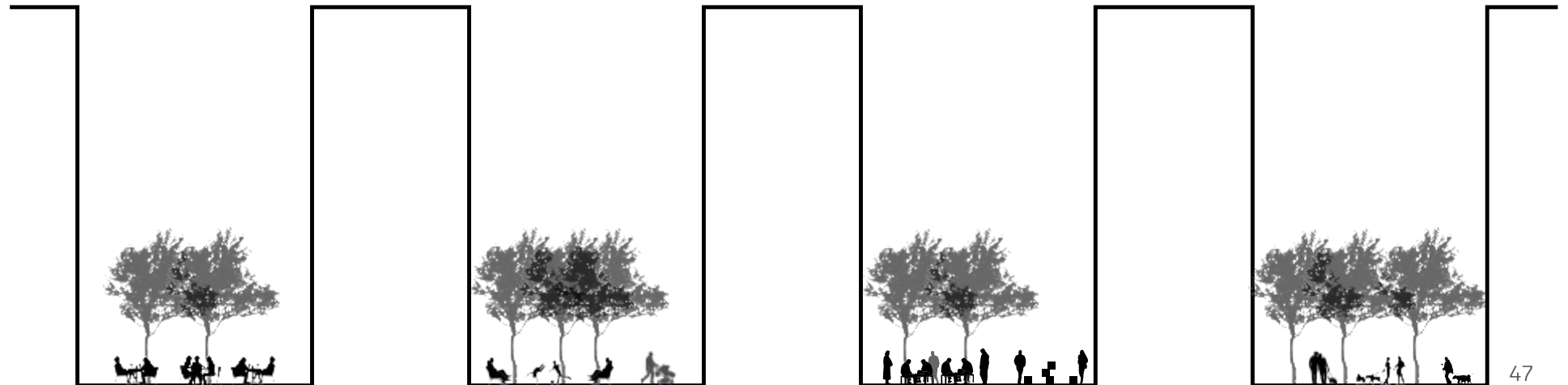

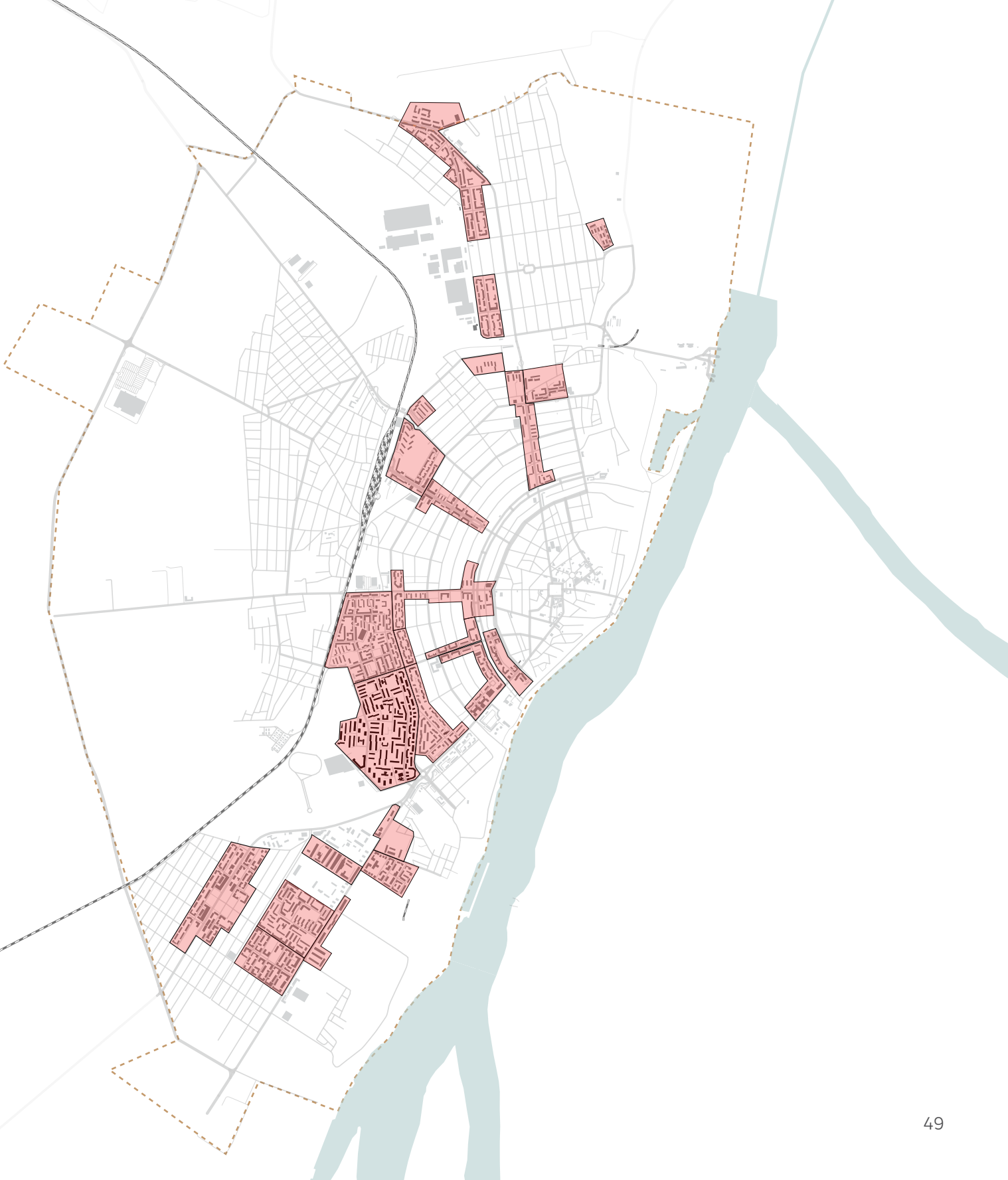
CREAREA UNEI COMUNITĂȚI

Acest ansamblu de blocuri situate la bulevard beneficiază de spații interstițiale ample. O astfel de schemă urbană poate facilita socializarea la nivel de cartier prin programarea fiecărei „celule” cu câte o activitate specifică unui anumit grup de vârstă sau de interes.

Acestea se pot schimba odată cu anotimpurile, pentru a păstra zona activă pe tot parcursul anului. Astfel, se crează o atmosferă vibrantă și un spațiu ce oferă oportunități de distracție și socializare la o scară umană, personală.

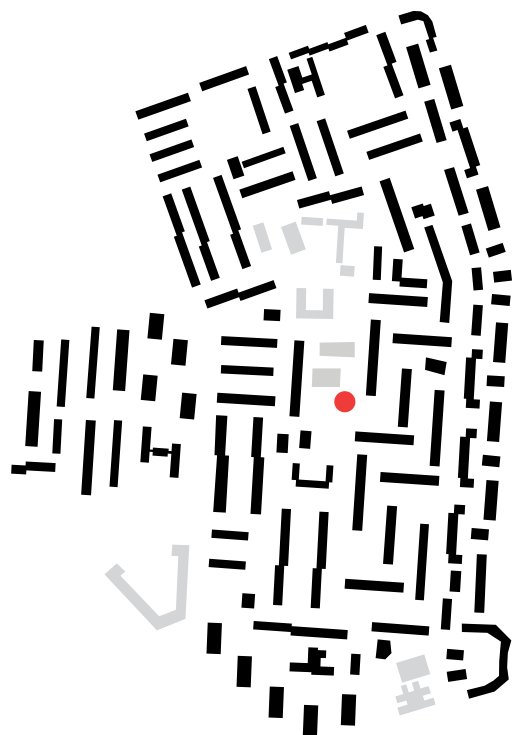

BRĂILA
(BRĂILA)

REVITALIZAREA CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE

Astfel de construcții din epoca comunistă, momentan dezafectate, sunt locuri reprezentative pentru comunitatea locală și au potențialul de a deveni locuri simbol ale cartierului, în jurul cărora se pot dezvolta activități de agrement și de socializare.

Un exemplu de revitalizare este Turnul de Apă și Artă din cartierul bucureștean Pantelimon. Acesta aduce activitățile culturale în inima unui oraș dormitor și oferă o imagine panoramică asupra orașului. O astfel de intervenție activează comunitatea și atrage după sine dezvoltare economică în cartier.

Chiar și în cazul în care interiorul acestor structuri nu poate fi recondiționat din motive structurale, exteriorul și împrejurimile pot fi animate prin elemente de design, culoare și lumini.

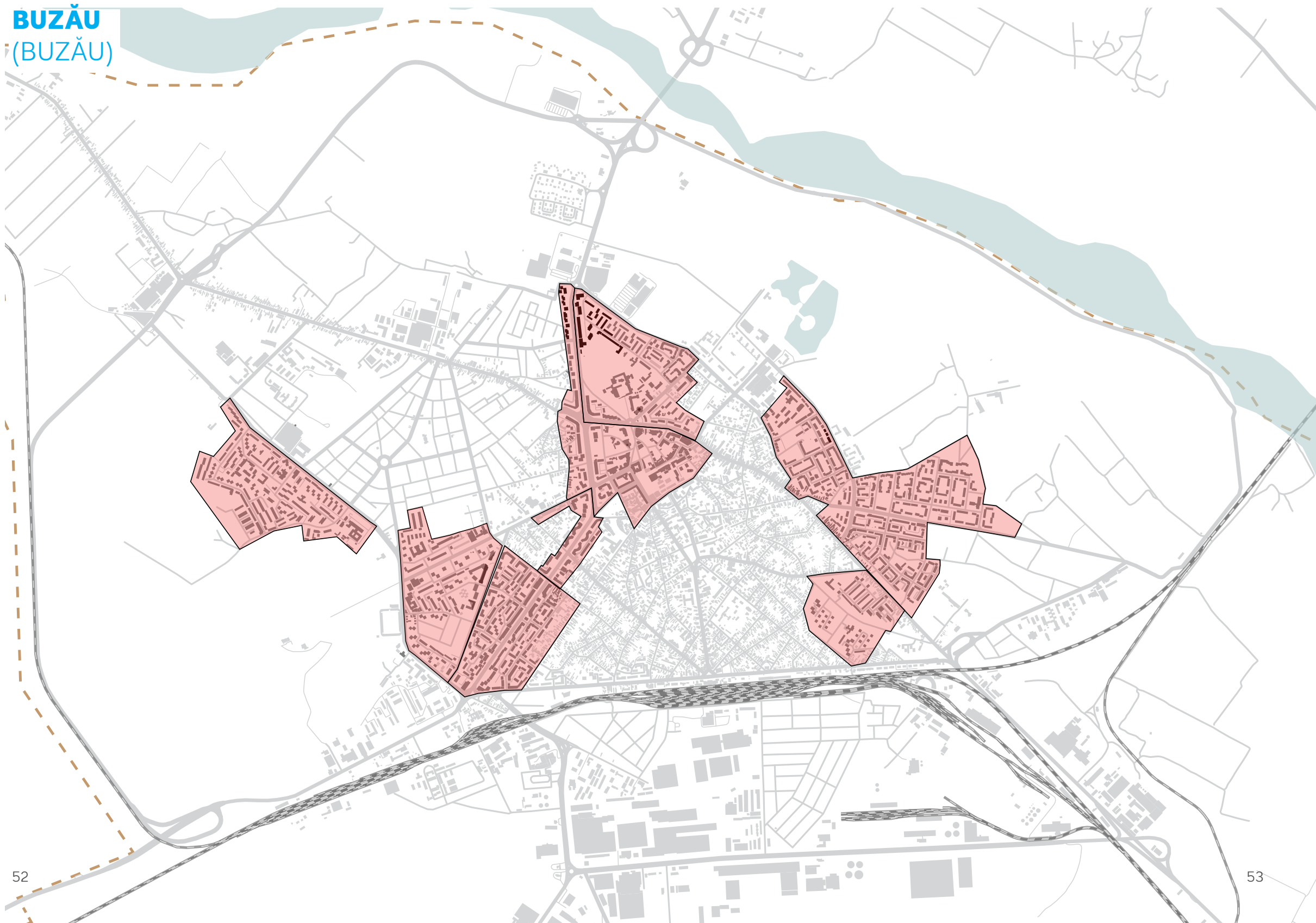

Imaginea 17. Imagine Google Maps - Cartierul Hipodrom, Brăila

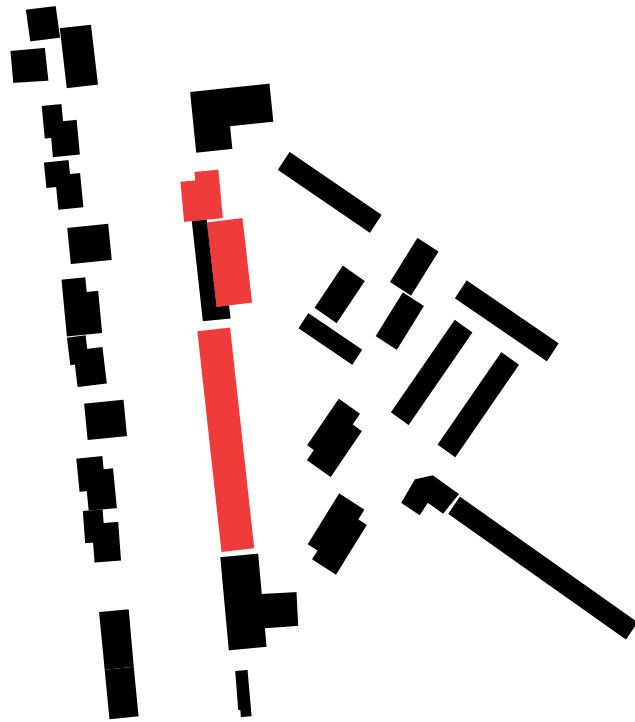
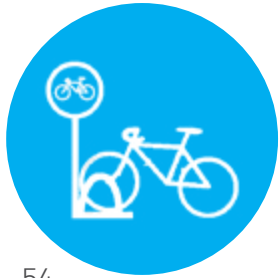
Imaginea 18. Revitalizare: Turnul de Apă și Artă, Pantelimon, București.
<http://urbaniada.net/stiri/test-35.html>

BUZĂU
(BUZĂU)

PARTER ACTIV

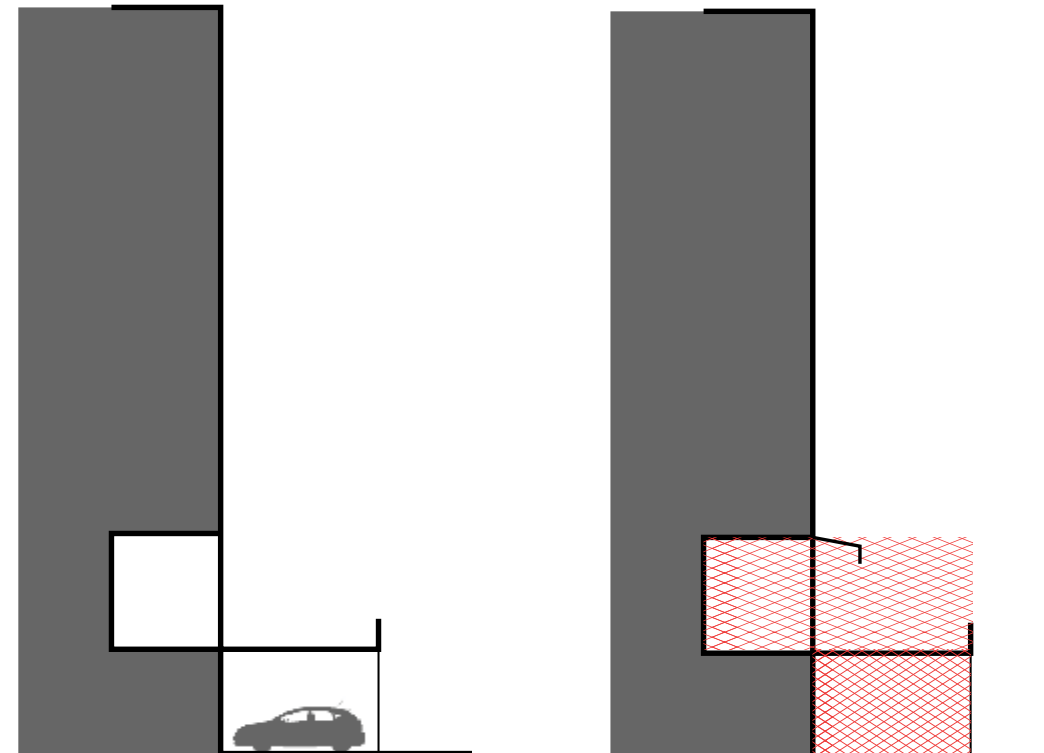
Această tipologie inedită de bloc din perioada comunistă poate deveni un spațiu unic de petrecere a timpului liber, cu potențial economic, prin regândirea spațiilor de depozitare și a garajelor aflate la primele două etaje.

Recomandări:

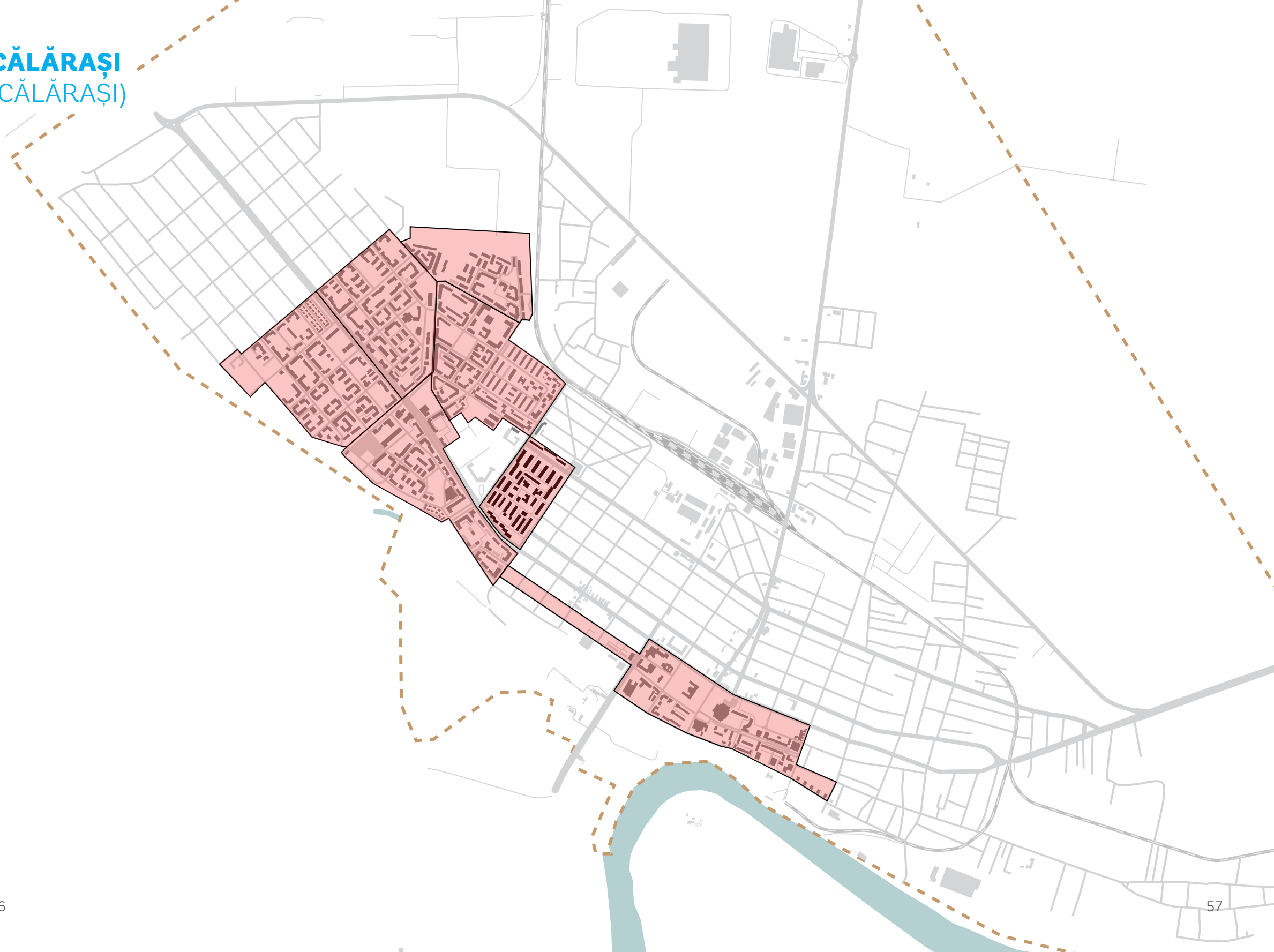
1. Cel de-al doilea etaj are potențialul de a deveni o scurtă promenadă. Pentru aceasta se recomandă construirea mai multor scări de acces și instalarea unui sistem de iluminat.
2. Garajele de pe primul nivel pot fi aduse la viață prin popularea lor cu elemente de design și mobilier specific activităților interactive sau prin transformarea lor în spații funcționale de care se poate folosi comunitatea: mese de șah permanente sau alte tipuri de jocuri, zone de relaxare, parcări pentru biciclete, un atelier de reparații ș.a.m.d.
3. Un procent redus din unitățile de la primul nivel pot fi dedicate activităților comerciale.

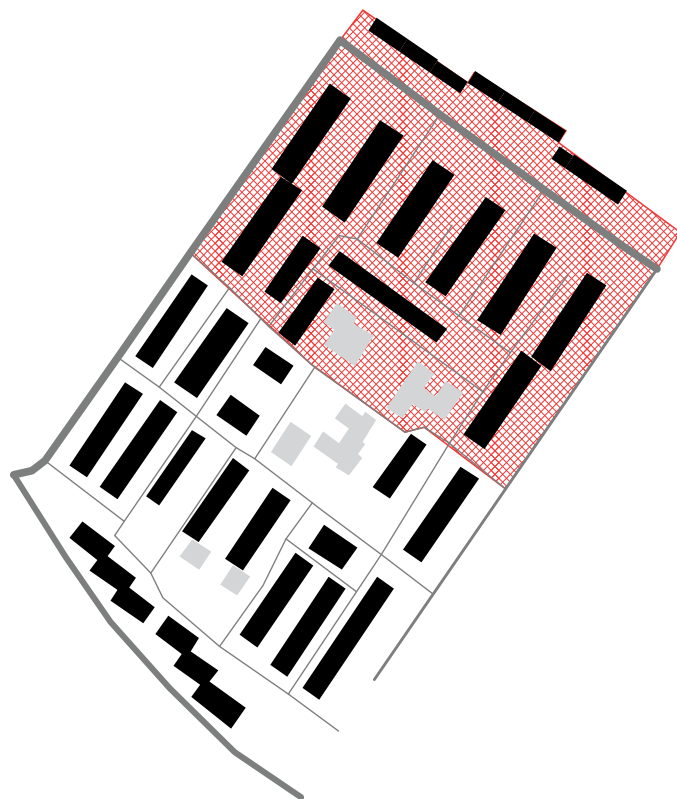
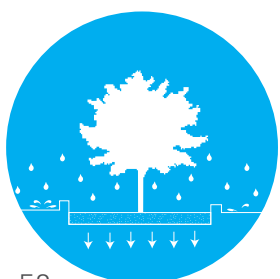
Imaginea 19. Imagine Google Maps, Buğău

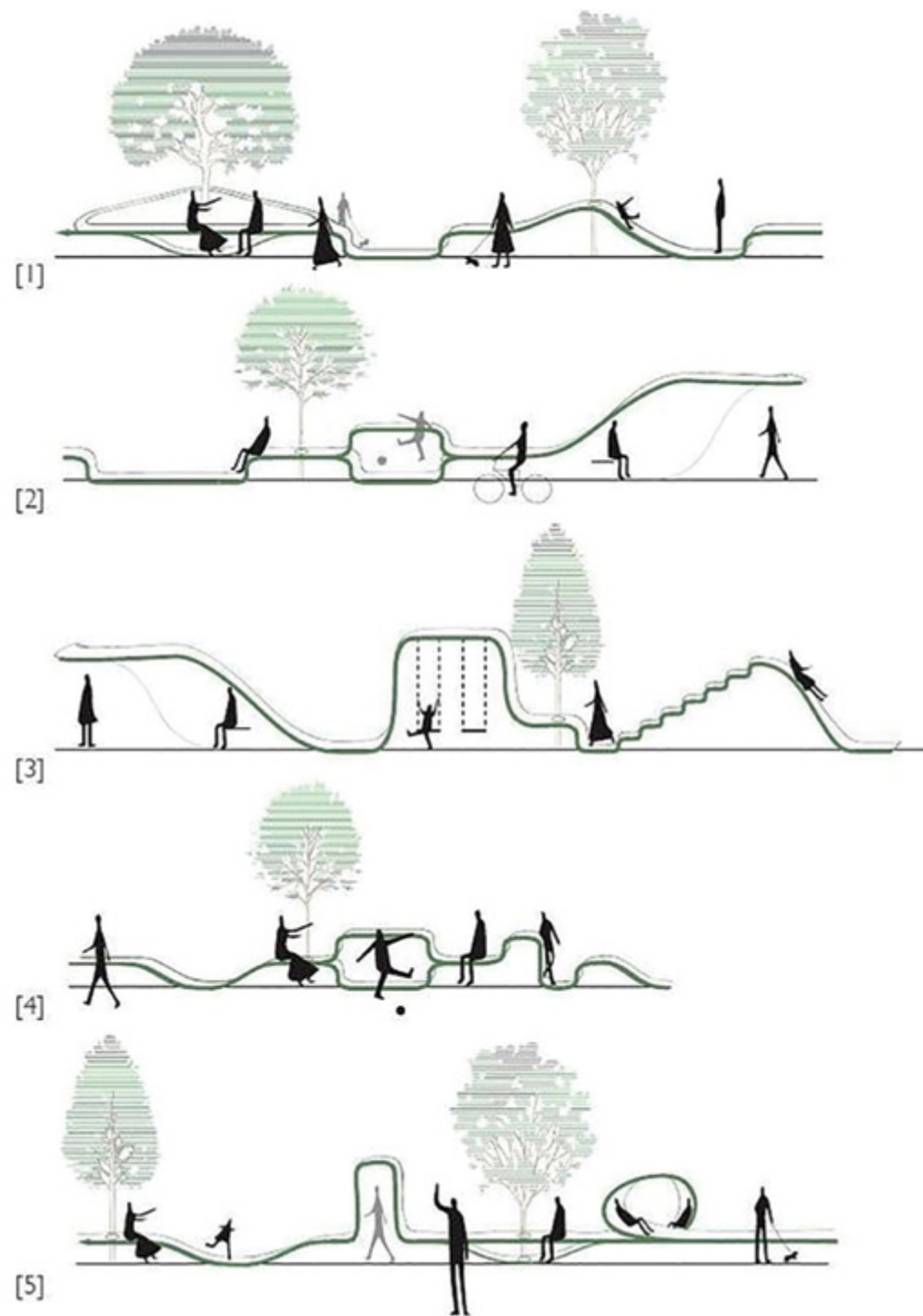
CĂLĂRAȘI (CĂLĂRAȘI)

SPAȚII VERZI INOVATIVE

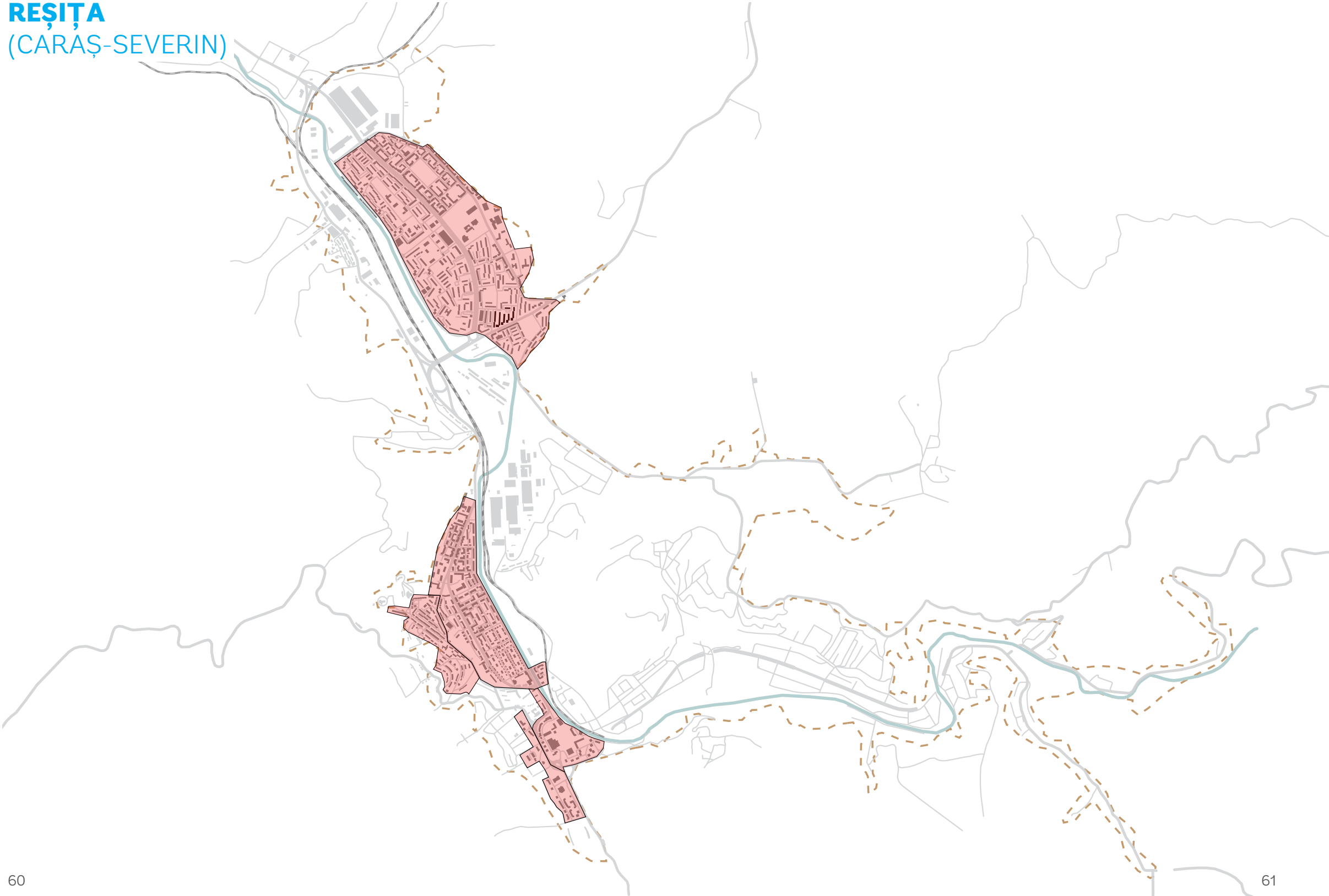

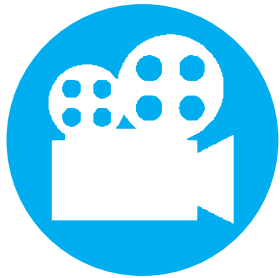
Întreaga zonă marcată cu roșu are o vegetație bogată și grădini la parterul blocurilor. Cum putem activa astfel de spații? Secțiunile din exemplul alăturat ilustrează cum introducerea unor elemente peisagistice verticale crează un spațiu multifuncțional ce se adresează tuturor grupelor de vârstă. Aceste grădini sunt locuri foarte sigure, mergând pe principiul „eyes on the street”.

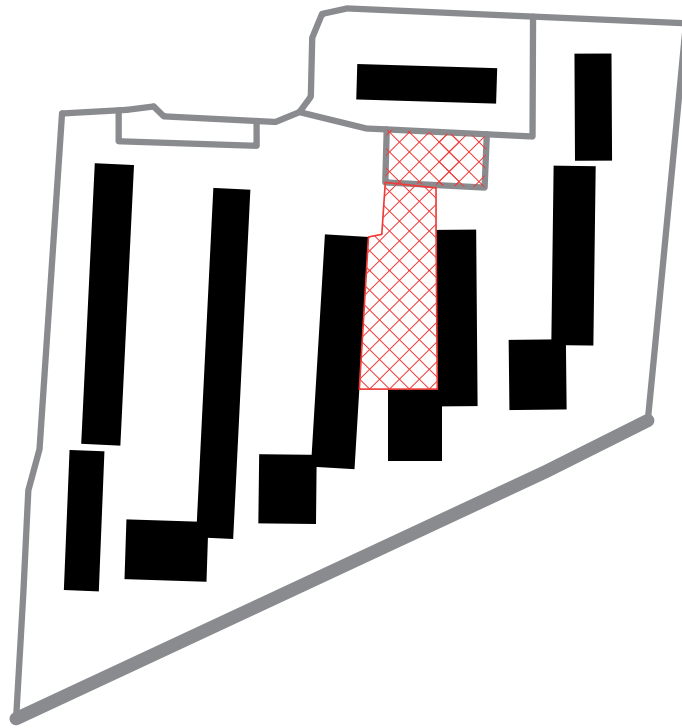
Imaginea 20. Posibilități de animare a spațiului verde prin varierea diferențelor de nivel. Secciones de Playground. Autor necunoscut. <https://www.pinterest.dk/pin/781093129093836676/>

REȘIȚA
(CARAȘ-SEVERIN)

CINEMA ÎN AER LIBER - SPAȚIU MULTIFUNCȚIONAL -

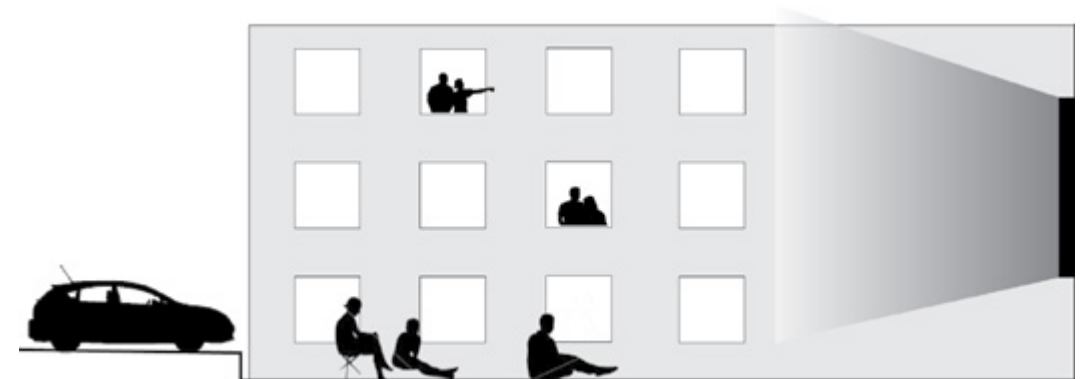

Un alt exemplu de regândire a zonei verzi neutilizate la adevăratul potențial:

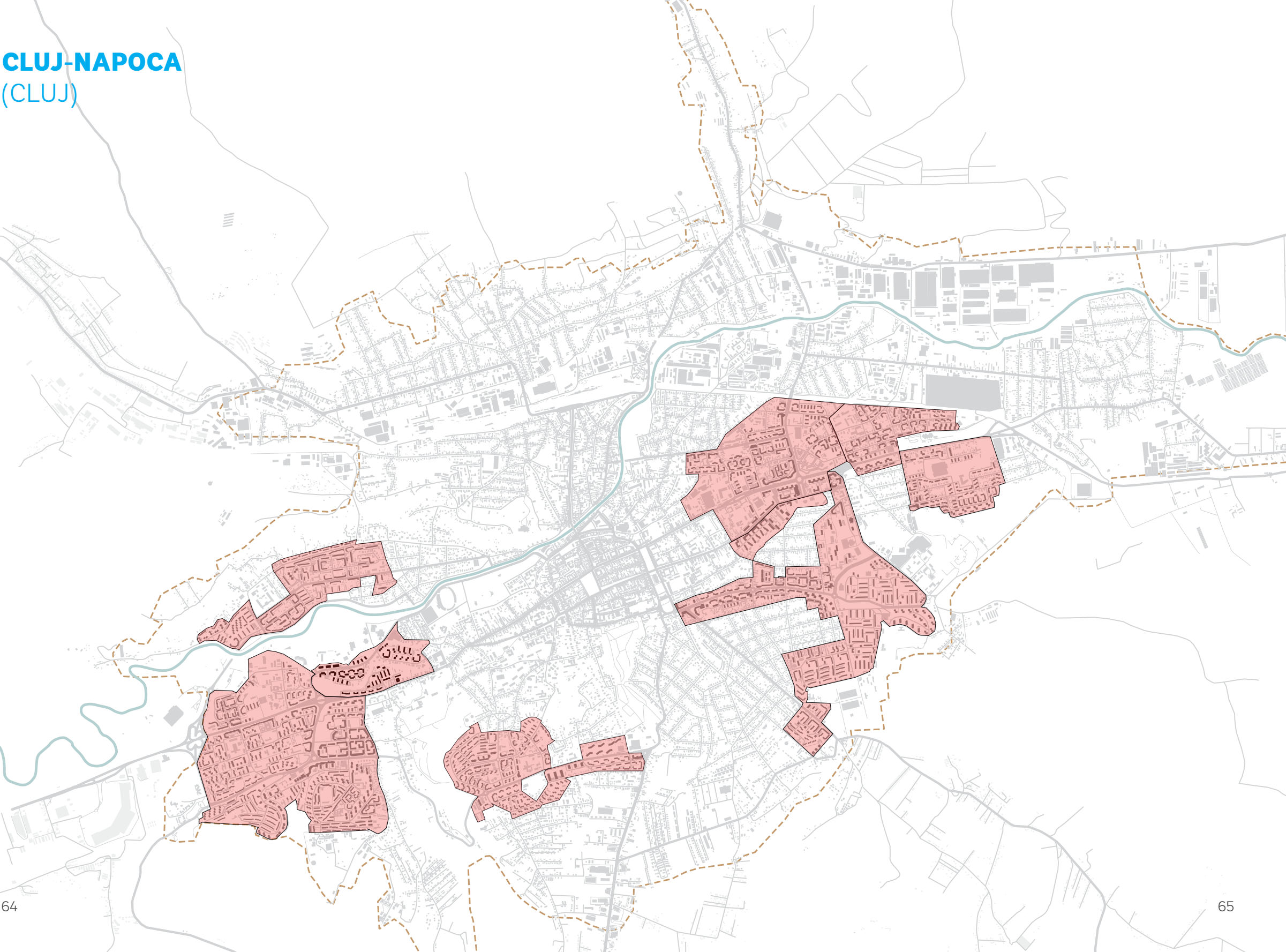
1. Schema urbană a acestui ansamblu este fezabilă pentru proiecții de cinema în aer liber, ce pot fi vizionate atât de pe pajiște, cât și din parcare situată în spatele ei – conceptul de „drive in cinema”, dar și de la balcoanele sau geamurile blocului.
2. Atunci când nu este utilizat pentru proiecții, acest spațiu multifuncțional poate fi loc de relaxare, teren de sport sau loc de socializare. Câteva elemente de mobilier stradal ce pot fi ușor deplasate ajută la conturarea acestor activități.
3. Este un loc foarte sigur pentru copii, deoarece spațiul poate fi permanent supravegheat de la ferestrele din jur – „eyes on the street”.

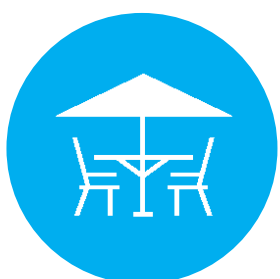

Imaginea 21. Imagine Google Maps , Reșița

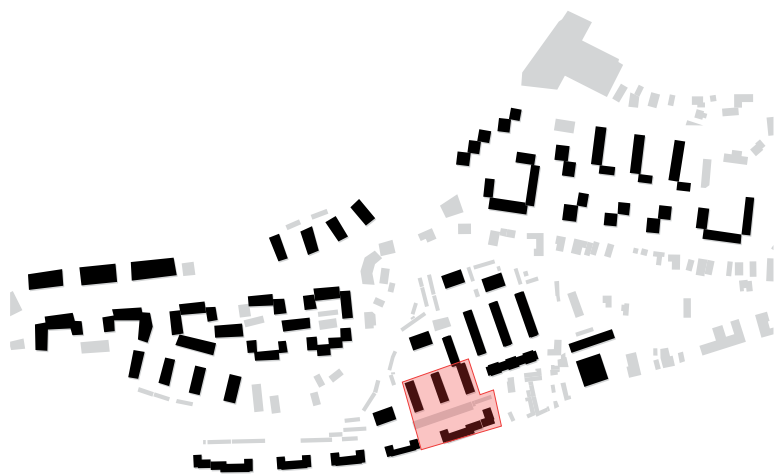

CLUJ-NAPOCA
(CLUJ)

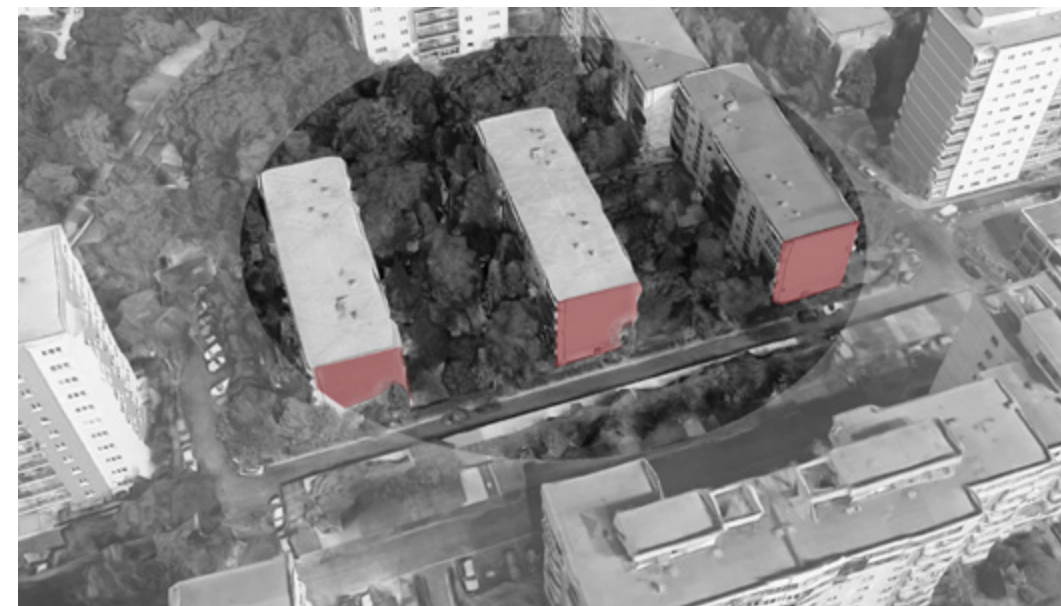
PICTURI MURALE

Picturile murale pot aduce culoare blocurilor gri construite în perioada comunistă și, de asemenea, ele pot aduce la viață cartiere dormitor sau zone lipsite de activitate economică.

Așa cum putem observa în exemplul alăturat din Polonia, o pictură se poate întinde dincolo de fațada unui singur bloc. Așadar, se poate folosi o serie de picturi conectate prin tematică pentru a crea trasee de plimbare în cartiere, altfel zone lipsite de puncte de atracție, fapt ce descurajează trecătorii să petreacă timp în spațiul public. Arhitectul Jan Gehl, după studii intense asupra elementelor ce influențează preferințele oamenilor de a petrece timpul într-un anumit spațiu, numește atractivitatea arhitecturii un element crucial pentru o viață publică activă.

Mai mult, pentru a încuraja activitățile staționare, acest traseu trebuie dotat cu bănci și iluminat stradal atractiv și, de asemenea, conectat cu locurile de joacă din cartier.

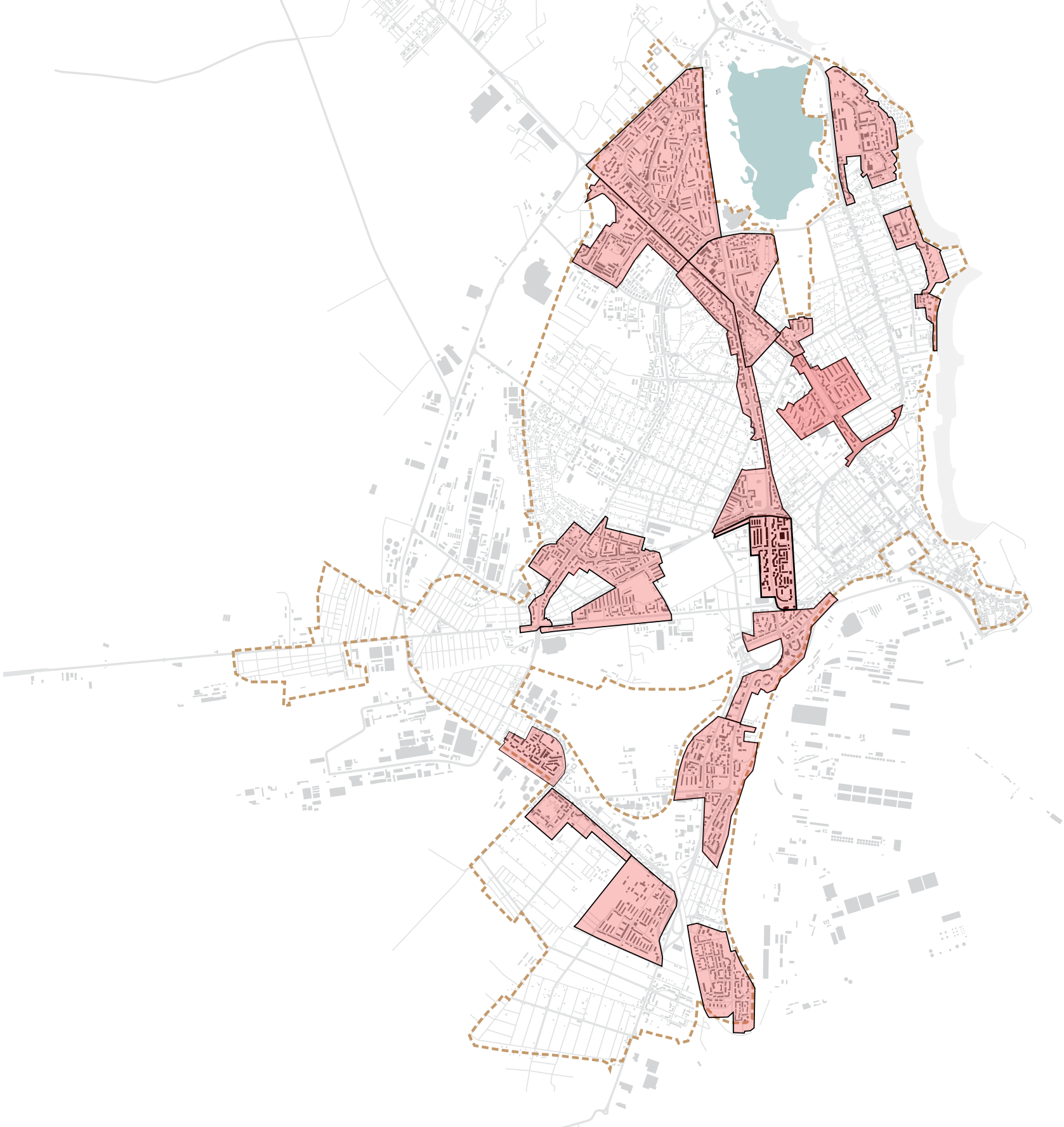

Imaginea 22. Imagine Google Maps_Cluj Napoca_Editare Proprie

Imaginea 23. Colecția de picturi murale din Zaspa, Gdansk, Polonia.
Murals Gdansk Zasps. Monumental Art Collection. <http://muralegdanskzasp.pl/tours/>

CONSTANȚA
(CONSTANȚA)

PISTE DE ALERGARE

Orașul sănătos este orașul activ, iar pentru acest lucru este nevoie de infrastructura de agrement încorporată în cartierele de blocuri.

În acest caz din Constanța, propunem o intervenție ce facilitează alergatul în aer liber și, în același timp, încearcă să adreseze problema trotuarelor sufocate de mașini ce pun în pericol locuitorii, în special în jurul școlilor. Așadar, câteva recomandări pentru a crea un traseu ce conectează școala cu cartierul și poate funcționa ca o pistă de alergare.

1. Lărgirea trotuarului acolo unde este necesar și separarea lui de carosabil, pentru a împiedica accesul mașinilor.
2. Utilizarea unui pavaj specific pistelor de alergare și delimitarea benzilor pentru alergare și mers.
3. Același tip de pavaj și aceeași culoare se poate folosi pentru curtea școlii, pentru a întări integrarea acesteia în comunitate și a încuraja utilizarea lui de către toți locuitorii zonei.

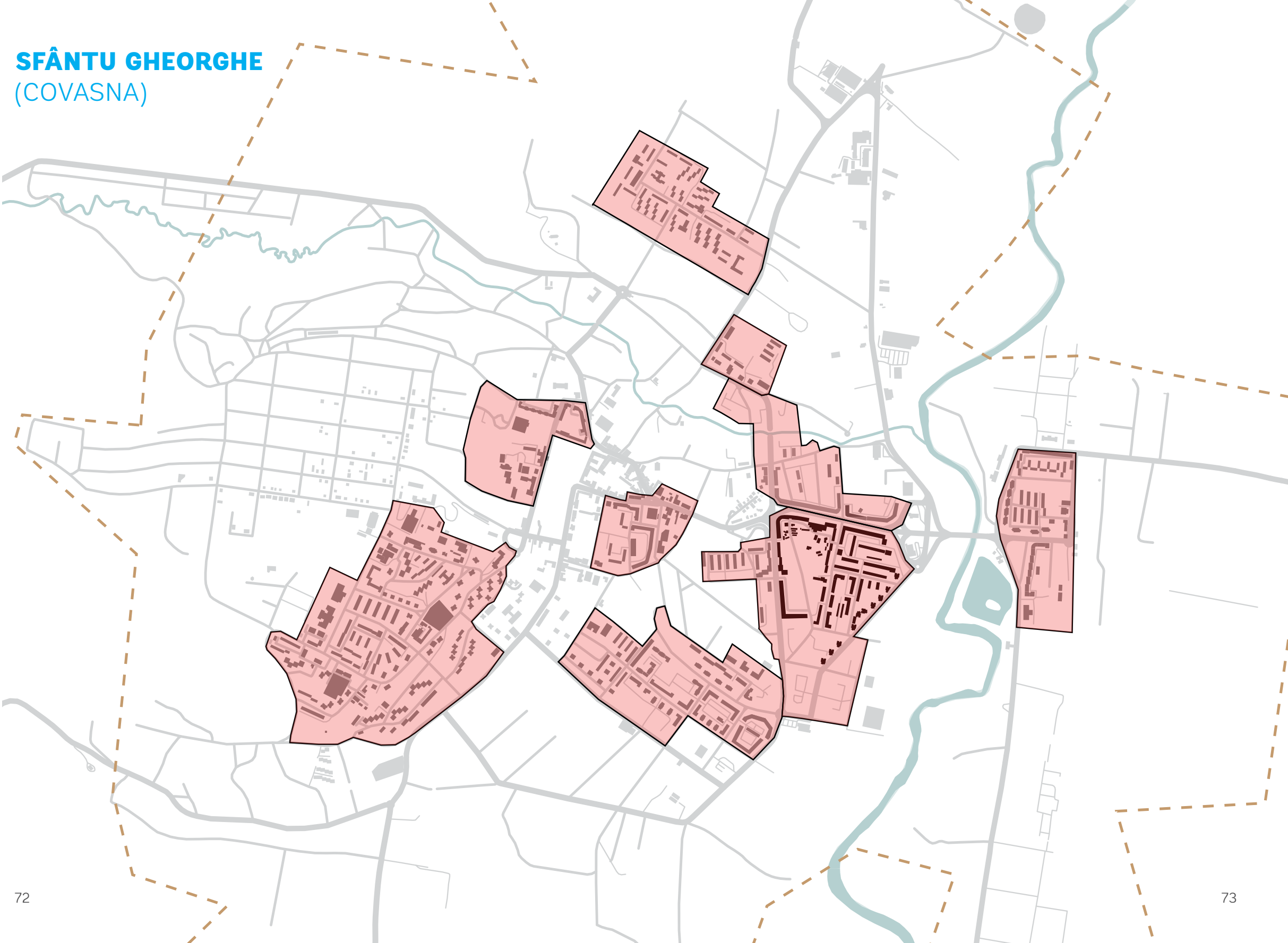

Imaginea 24. Imagine Google Maps_Constanța_Editare Proprie

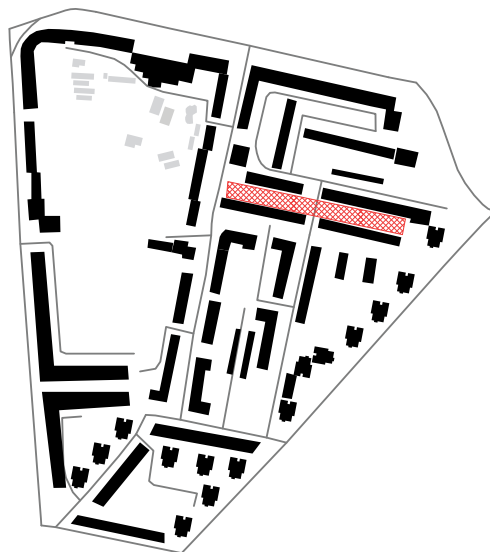
Imaginea 25. Suprafață de alergare conectată cu o școală primară. Berlin. Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces*. The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.11

SFÂNTU GHEORGHE
(COVASNA)

PARCUL LINIAR

Jan Gehl, în „Cities for People”, atrage atenția că este foarte important ca spațiile verzi să fie construite și în cartiere – ideal, fiecare locuitor trebuie să găsească un astfel de spațiu la o distanță de cel mult 10 minute de mers pe jos. De asemenea, este important ca fiecare cartier să aibă un nucleu plin de viață. Căutând cu atenție, găsim în cartiere zone interesante, cu potențial de a fi transformate în spații publice de succes.

Spațiile verzi pasive nu aduc valoare adăugată comunităților, așadar ele trebuie activate și populate cu stâlpi de iluminat, bănci, hamace, vegetație diversificată – pentru a aduce cartierele cu arhitectură comunistă la o scară umană.

Această alee din Sfântu Gheorghe poate fi transformată într-un parc linear prin următoarele intervenții:

1. Mutarea aleii pe o parte pentru a lărgi zona verde și a permite desfășurarea activităților recreative.
2. La întâlnirea cu strada, trebuie păstrată continuitatea aleii pietonale – pavaj, marcaje, ușoară diferență de nivel – pentru a încetini traficul și a prioritiza pietonii.
3. Unele apartamente de la parterul blocurilor au potențial pentru a fi transformate în mici magazine sau ateliere cu intrare direct din parc.

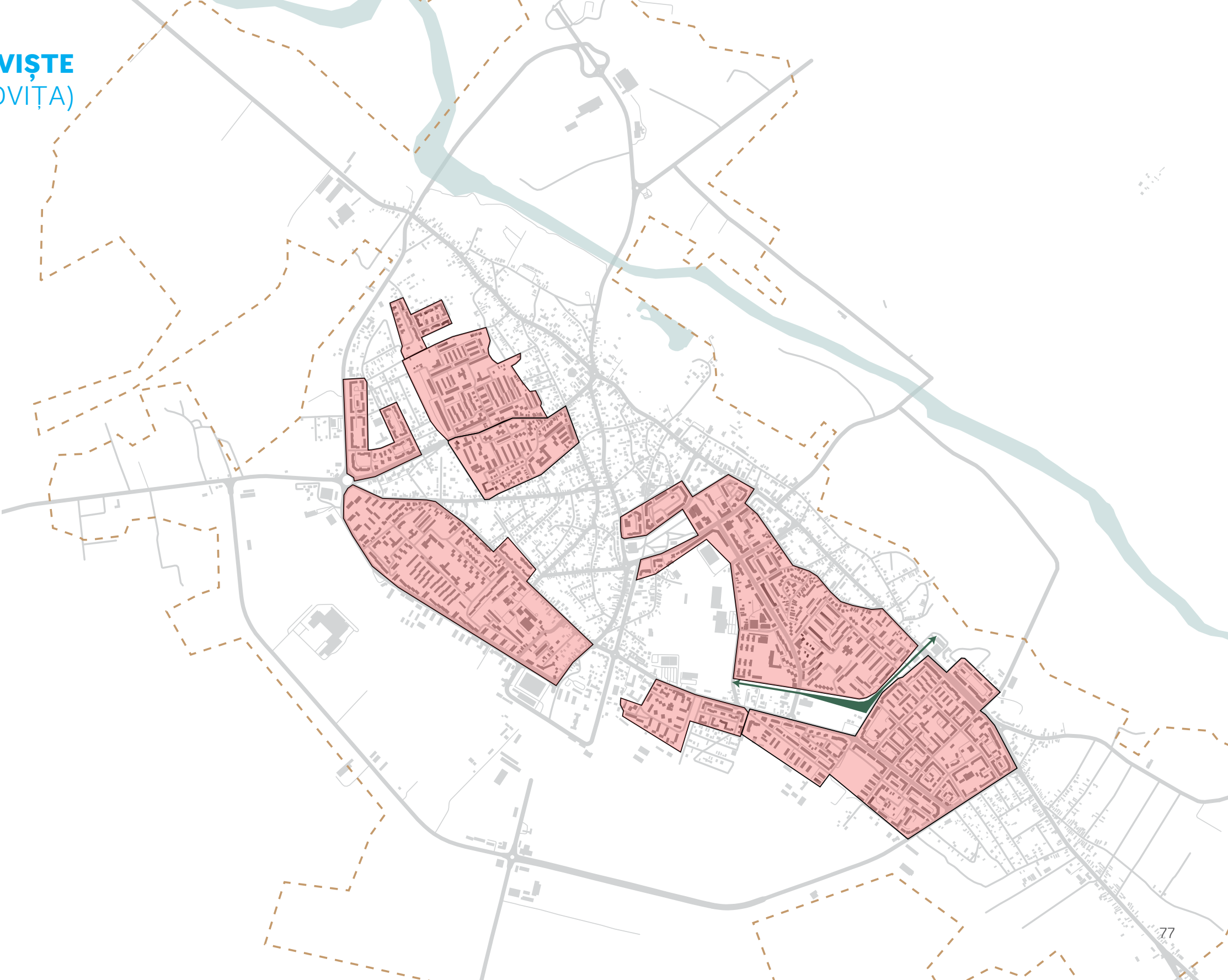

Imaginea 26. Imagine Google Maps_Sfântu Gheorghe_Editare Proprie

Imaginea 27. Concept de parc linear în Ottawa, Canada. EcoDistricts. David Goll. The Registry: Bay Area Real Estate. EcoDistricts Skips Bay Area for Pilot. 25 Noiembrie 2014. <http://news.theregistrysf.com/ecodistricts-skips-bay-area-for-pilot/>

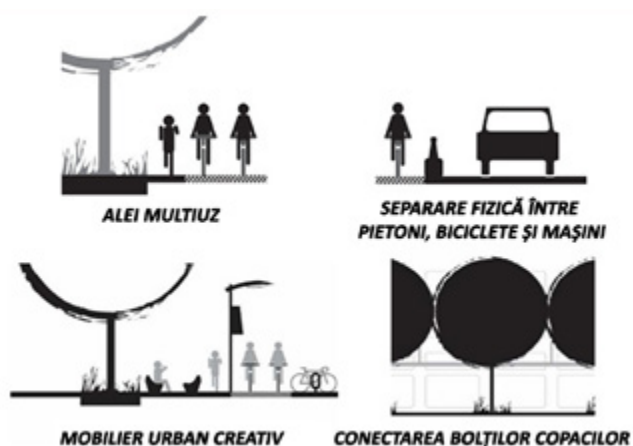
TÂRGOVIȘTE
(DÂMBOVIȚA)

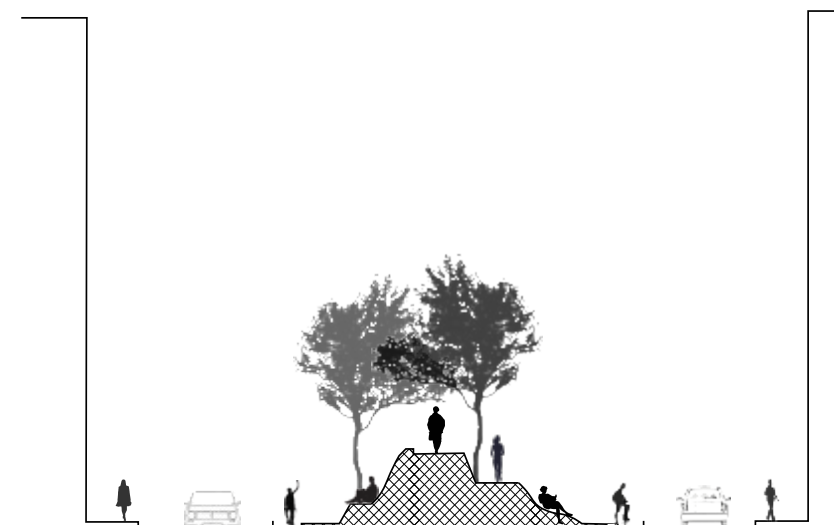

PROMENADA VERDE

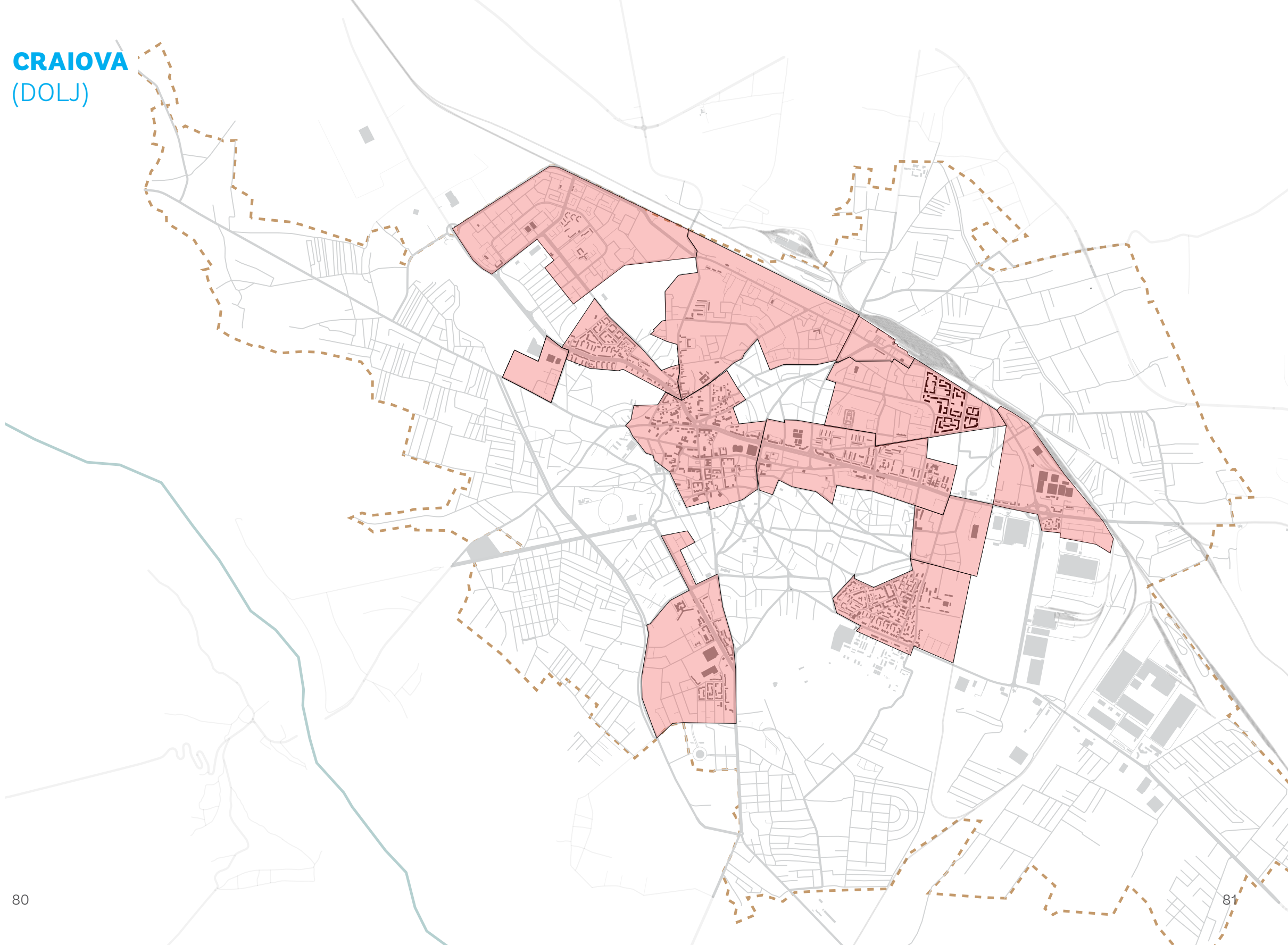
Un element unic, această promenadă înălțată față de nivelul străzii este un loc atractiv de plimbare și recreere. De asemenea, această axă unește diverse puncte de interes din cartiere, printre care școli, magazine și obiective de importanță locală – Turnul Poarta Bucureștilor și Catedrala Eroilor Înălțarea Domnului. Câteva principii cheie, pentru a transforma acest loc într-unul mai prietenos, sunt ilustrate mai jos: separarea fizică față de trafic, integrarea pistelor de biciclete, mobilier stradal creativ și integrarea diferențelor de nivel în design.

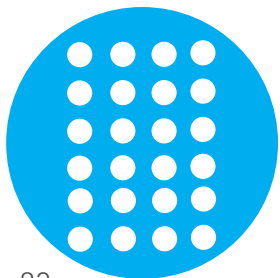

Imaginea 28. Principii de design pentru o centură verde. Portland. Design: Green Loop. Green Loop SWPDX Team. Alignment and Design Treatment Recommendations for the Southwest Green Loop. June 2015. <https://www.slideshare.net/TheOpenStreetsProject/ws-4d1-the-green-loop-a-21st-century-public-works-project-portland>

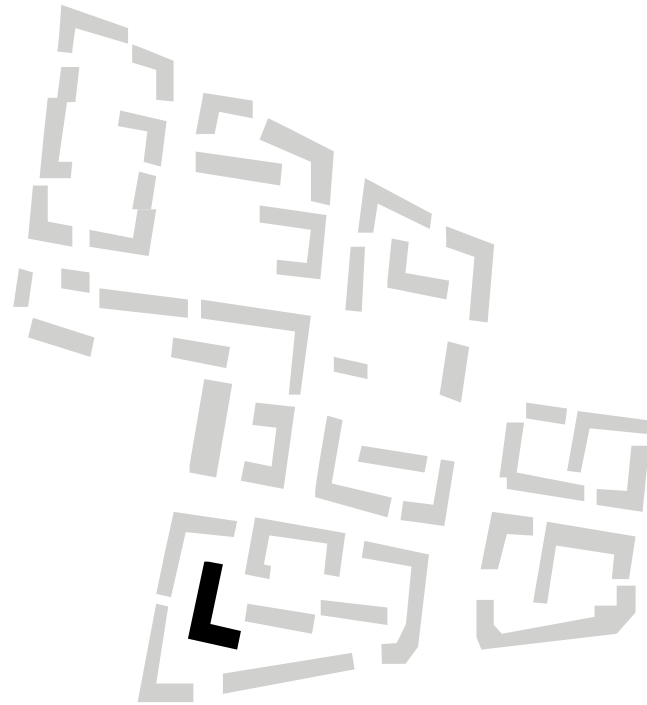

CRAIOVA
(DOLJ)

SPAȚIU MULTIFUNCȚIONAL

Spațiile multifuncționale, chiar și de dimensiuni reduse, pot suplini lipsa piețelor publice în cartierele de blocuri. Acestea trebuie să aibă un design flexibil pentru a servi grupuri cât mai diverse de interese și a se adapta unui număr cât mai mare de activități.

Cum putem transforma un spațiu mic precum cel identificat în imaginea alăturată într-unul activ? Un element precum peretele portocaliu de beton din exemplul alăturat are roluri multiple, printre care:

- definește spațiul dedicat publicului și îl separă de mașini
- servește drept loc pe care se poate sta
- reprezintă un element atractiv pentru joc pentru cei mici
- skateboarding

Suprafața de beton poate căpăta și ea funcții multiple: se pot desena jocuri cu creta sau vopsea, se pot desfășura activități sportive precum exerciții de fitness alături de vecini, sau se poate juca badminton ori basket.

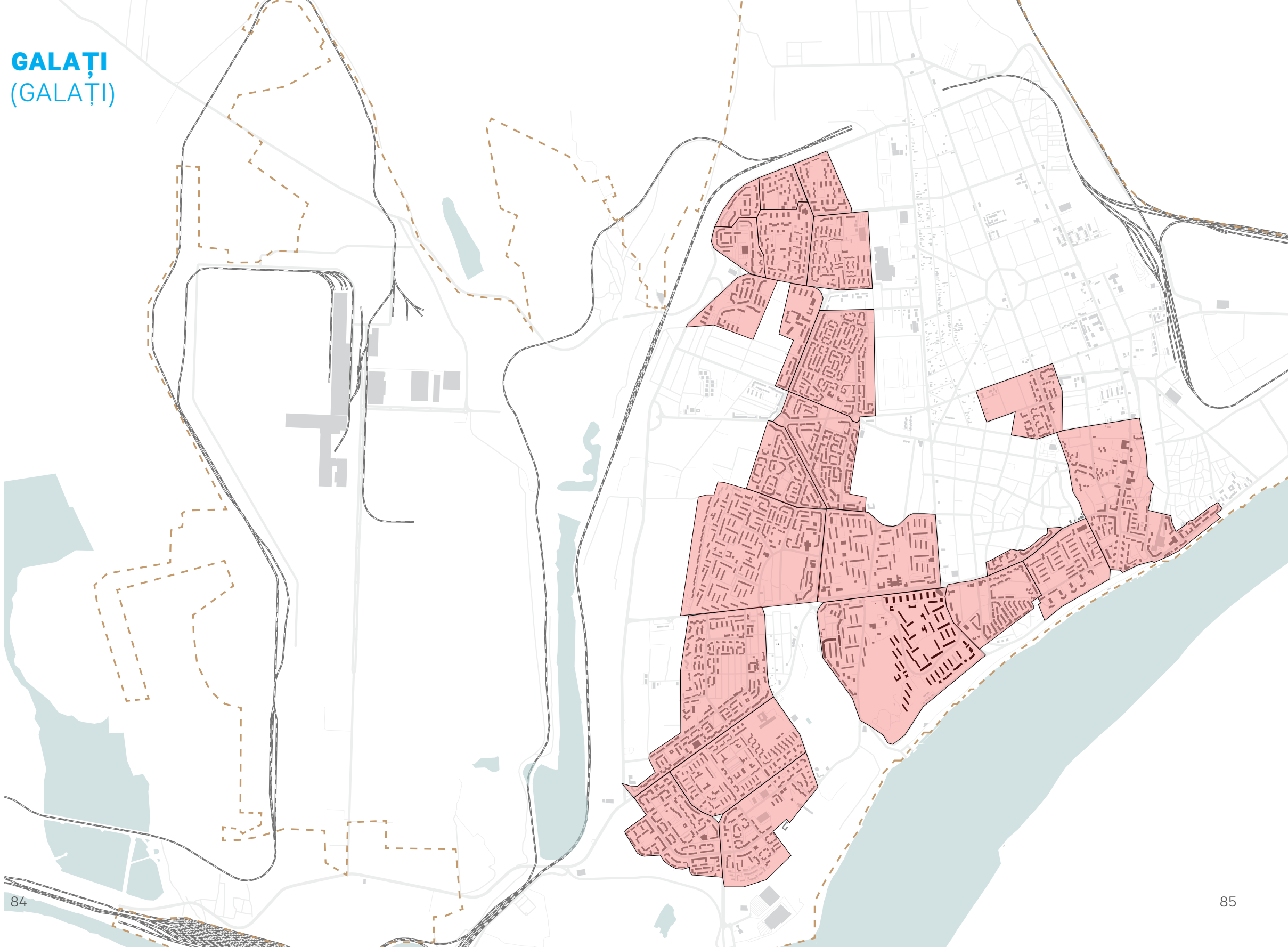

Imaginea 29. Imagine Google Maps_Str. Lyon Nr. 4, Craiova_Editare Proprie

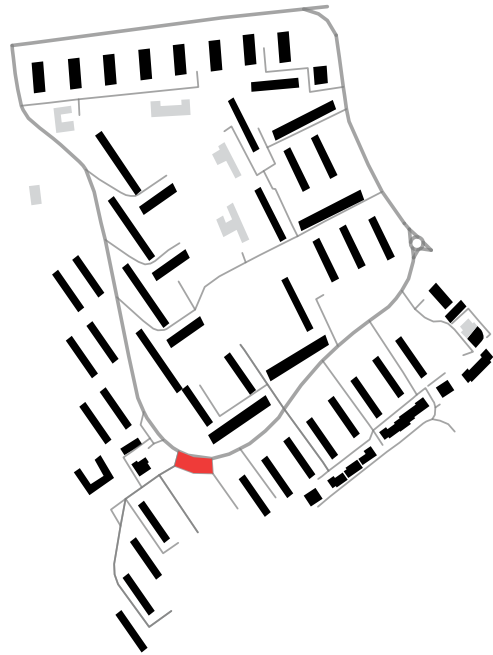
Imaginea 30. Inel conector în Piața Beetsplei, Dordrecht. Amsterdam. NL Arch. Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces.* The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.47

GALAȚI
(GALAȚI)

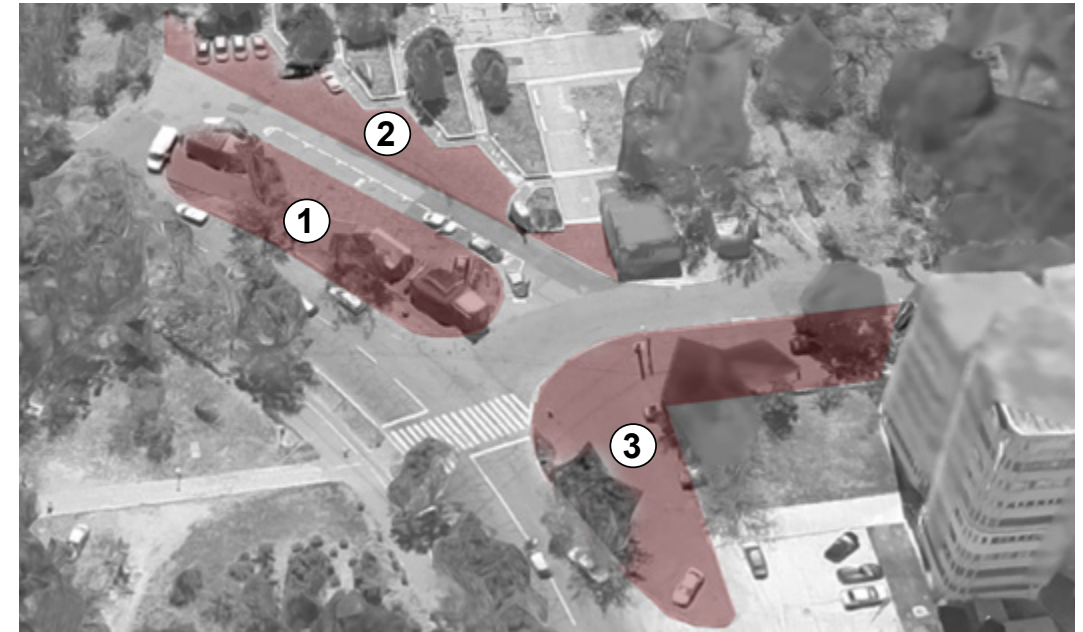
DEFINIREA UNUI NUCLEU

Pentru a transforma cartierele cu arhitectură comunistă în mai mult decât cartiere dormitor este nevoie ca ele să aibă un nucleu bine definit care să completeze nevoia de spații publice accesibile.

Intersecțiile largi și complexe aflate în centrul cartierelor au un potențial mare de a funcționa și ca spații publice de succes. Ele atrag locuitori din întreaga zonă, fiind în general în vecinătatea magazinelor și a stațiilor de autobuz. Așadar, este necesară regândirea acestora pentru a le face mai sigure pentru pietoni și a integra zone dedicate petrecerii timpului liber.

1. Intersecțiile majore pot fi împărțite în mai multe intersecții mai mici prin extinderea trotuarelor sau a scuarurilor. (Vezi exemplul alăturat)
2. Acestea pot fi populate cu mobilier stradal, precum bănci, pergole și scaune mobile.
3. Fântânile sau jocurile de apă nu sunt doar elemente decorative, ci și interactive, atrăgând copii dornici de joacă în zilele toride.
4. O astfel de intersecție este un spațiu propice pentru food trucks sau mici cafenele.

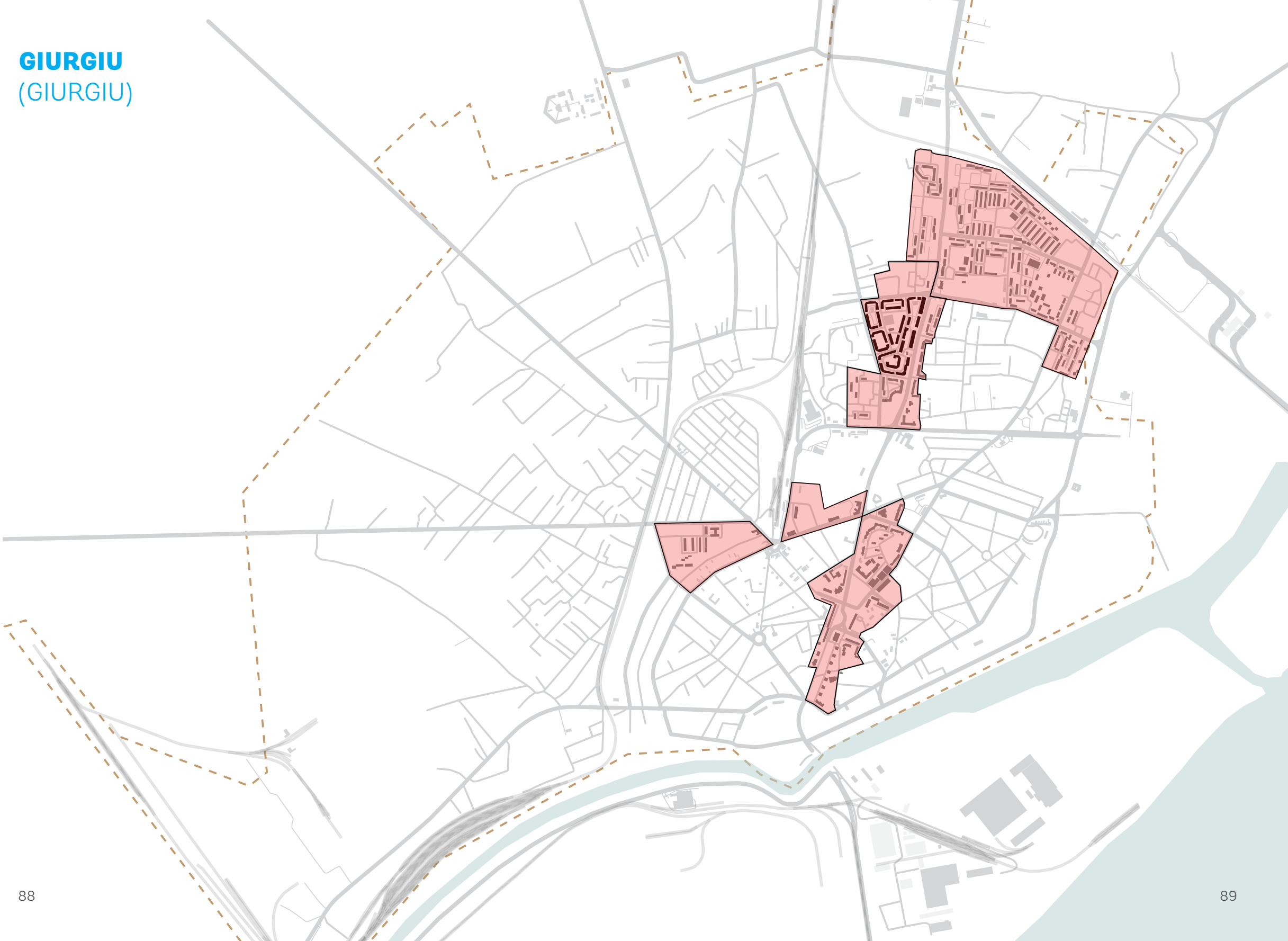

Imaginea 31. Imagine Google Maps_Galati_Editare Proprie

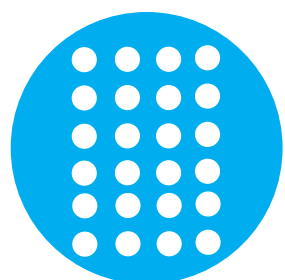
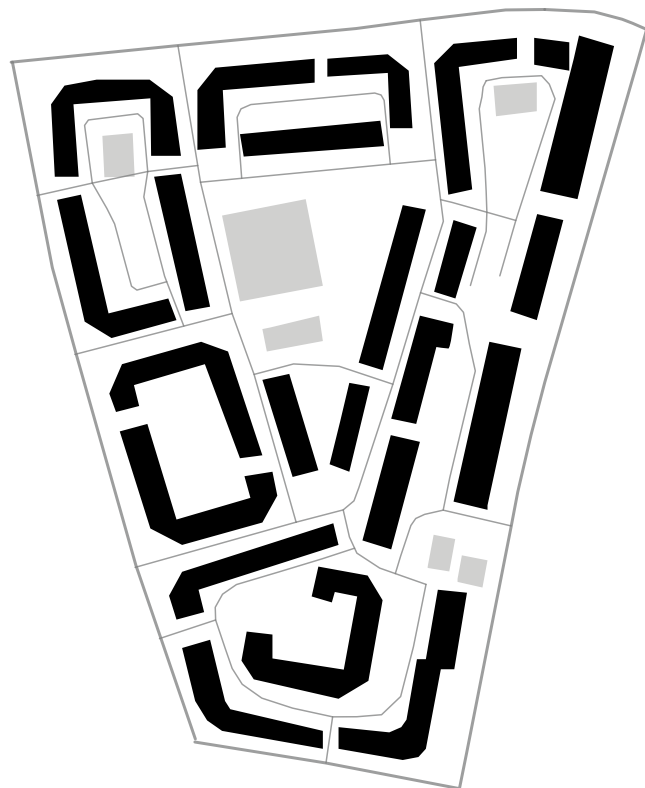
Imaginea 32. Regândirea intersecțiilor "complete"_Ghidul NACTO National Association of City Transportation. *Urban Street Design Guide*. IslandPress. 2013. p.271 (Versiunea Electronică)

GIURGIU
(GIURGIU)

PARCAREA: SPAȚIU MULTI-UZ

Un oraș fericit și sănătos este unul în care există multiple spații dedicate activităților de agrement. În cartierele de blocuri, adesea spațiul limitat nu permite amenajarea de terenuri de sport.

Propunem crearea de spații partajate și organizarea unor scheme de parcare care să permită închiderea unor locuri de parcare pe timpul zilei, atunci când mulți oameni sunt plecați cu mașina.

Aceste spații pot fi astfel convertite în terenuri de sport, spații de joacă sau de mers cu rolele. Infrastructura necesară este minimă: un gard de protecție în jurul parcelei permite jocurile cu mingea, iar jocuri precum Twister pot fi pictate permanent pe asfalt. Astfel de intervenții grafice vor transforma și vizual aceste zone din jurul blocurilor.

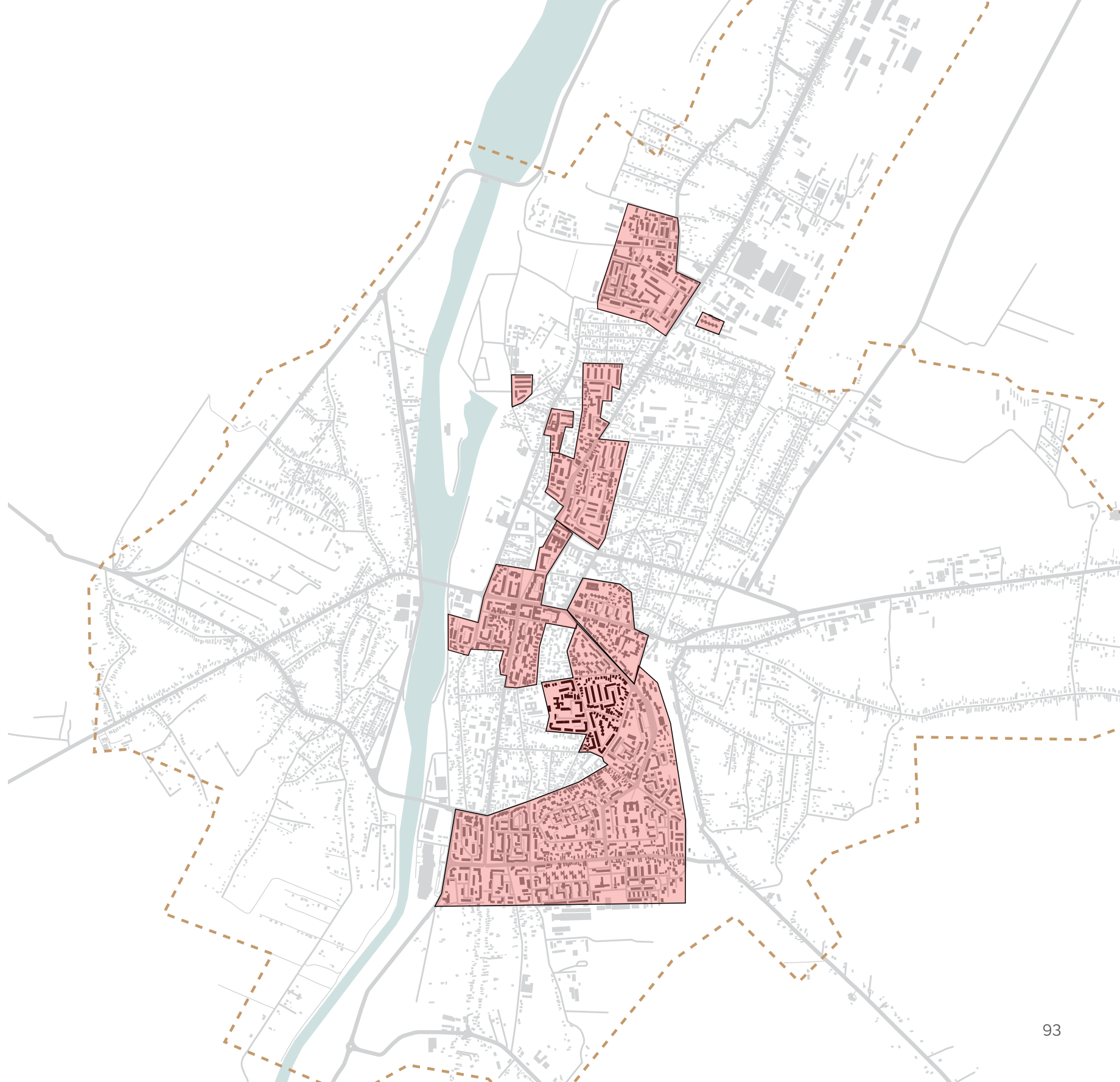

Imaginea 33. Joc de Twister pictat pe asfalt. Kaboom. Washington DC. Kaboom.org. How to Paint Asphalt Games. https://kaboom.org/resources/enhancement_projects/how_paint_asphalt_games

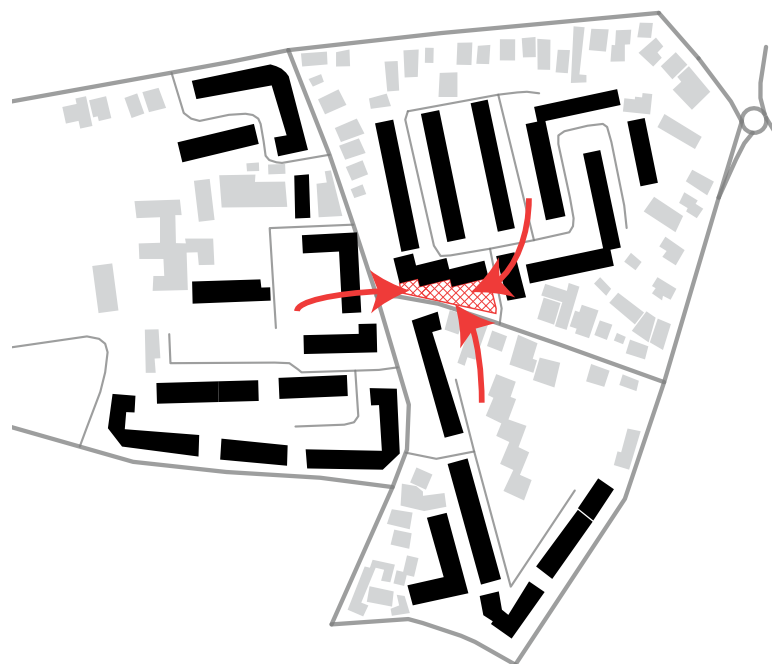
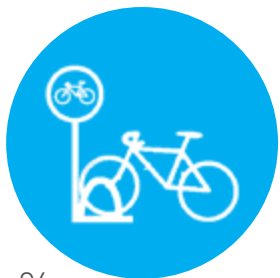

Imaginea 34. Spațiu multifuncțional: parcare - teren de basket. Centrumpladsen Ringe, Ringe, Denmark. 2013. Design: Land+Dalby Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces*. The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.111.

TÂRGU JIU (GORJ)

SOCIALIZARE PRIN JOC

Chiar și în zonele rezidențiale există potențial de creare a unor mini nuclee de activitate, la intersecția străzilor secundare. Un astfel de centru este foarte diferit de unul aflat într-o intersecție majoră, însă el poate reprezenta un spațiu mai prietenos pentru copii, având o scară umană și fiind ferit de agitația traficului intens.

Acest exemplu din Târgu Jiu ilustrează o zonă verde pasivă de dimensiuni mici, care poate deveni un punct de atracție pentru comunitate. O intervenție propice este instalarea unor jocuri supradimensionate – precum o tablă de șah ca cea din exemplul alăturat. Ea atrage trecătorii către spațiul public, iar atunci când este complementată de bănci și iluminat stradal, generează un mediu plăcut pentru socializare între vecini. Acolo unde spațiul permite, se recomandă instalarea mai multor jocuri ce se adresează unor grupe diferite de vârstă – masă șah, ping-pong – în același spațiu, pentru a menține locul activ pe tot parcursul zilei.

Imaginea 35. Imagine Google Maps_Târgu Jiu_Editare Proprie

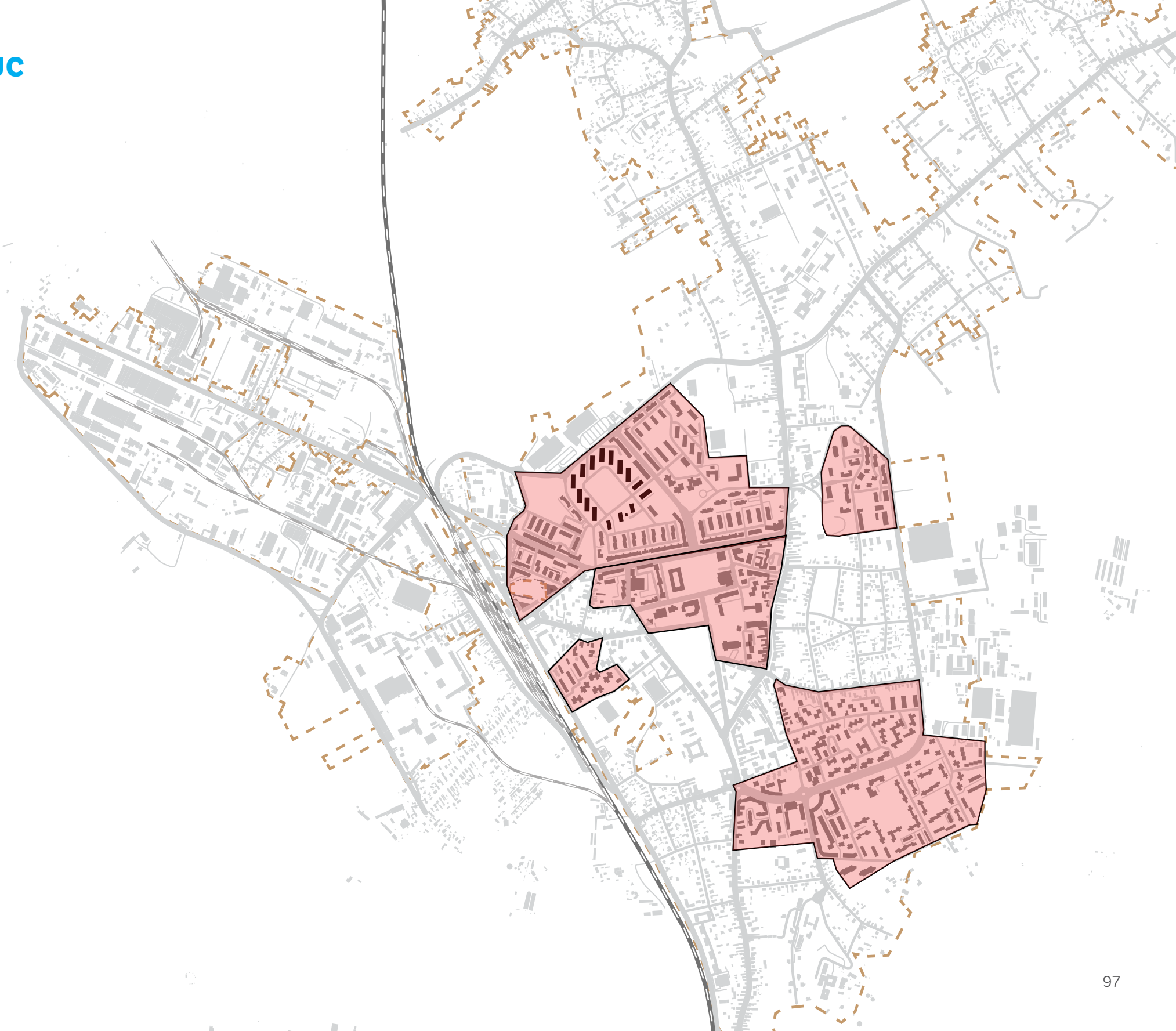

Imaginea 36. Jocuri pentru activarea spațiului public. San Jose, CA.

Laura Tolhoff – San Jose Policy Director. Urban Design Deconstructed. August 2016.

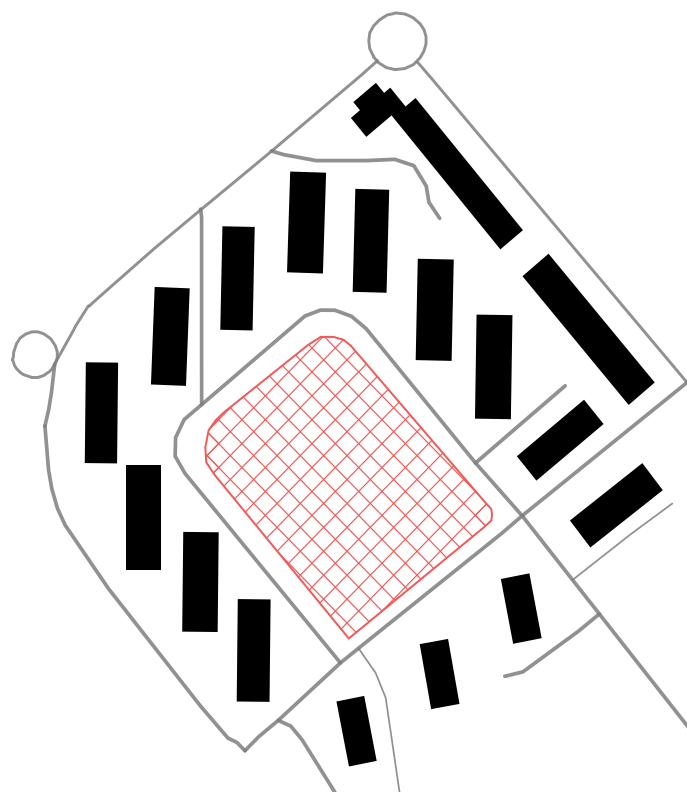
Autor: Sergio Ruiz pentru SPUR. <http://www.spur.org/news/2016-08-10/urban-design-deconstructed-walking-tour-santana-row>

MIERCUREA CIUC
(HARGHITA)

PARC PENTRU COMUNITATE

Spațiile verzi trebuie folosite la potențial maxim și amenajate astfel încât ele să devină atractive pentru toate grupele de vârstă. Așadar, cum putem activa o zonă verde precum cea din exemplul alăturat într-un mod cât mai organic și cum putem adresa toți membrii comunității?

1. Amenajarea de alei pentru plimbare și alergare, folosind suprafețe prietenoase acestor activități. Activitățile pot fi, de asemenea, separate prin utilizarea unor suprafețe distincte.
2. Crearea unor spații cât mai ample de relaxare și socializare.
3. Popularea cu elemente specifice locurilor de joacă răspândite pe întreaga zonă verde – astfel copiii se pot juca sub supravegherea adulților.
4. Încurajarea activităților de picnic prin organizarea unei piețe de weekend cu produse alimentare.

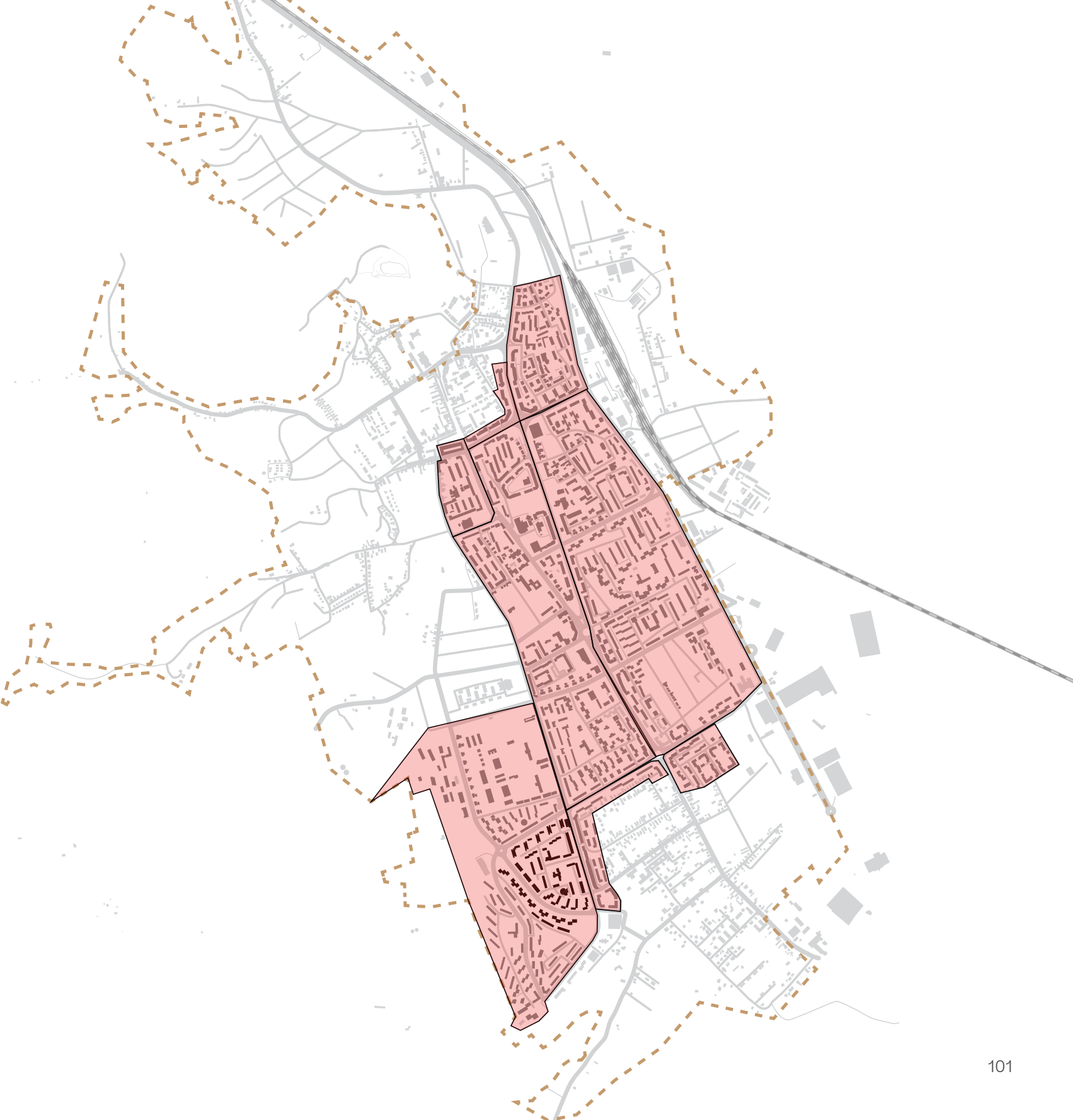

Imaginea 37. Imagine Google Maps_Miercurea Ciuc

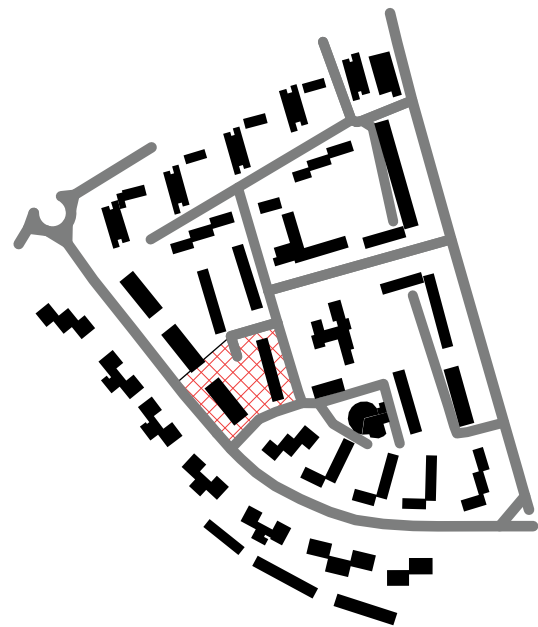
Imaginea 38. Câte un parc pentru fiecare comunitate /subdiviziune - 'block'. Proiectul Rezidențial Parkstan, Rotterdam. Olanda. DELVA Landscape Arch. Revista Inhabitat. Lidija Grozdanic. Rotterdam's new Parkstad development puts urban parks on every block. August 2016. Imagine realizata de DELVA Landscape Architects si Urbanism Powerhouse Company <http://inhabitat.com/rotterdams-new-parkstad-development-puts-urban-parks-on-every-block/parkstad-rotterdam-by-delva-landscape-architects-and-urbanism-powerhouse-company-1/>

DEVA
(HUNEDOARA)

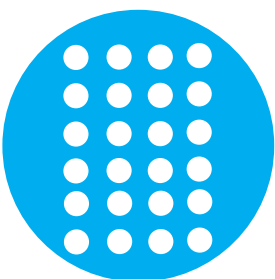

INEDITUL DIN CARTIERELE DORMITOR

În activarea cartierelor dormitor trebuie să căutăm elementele speciale ce rup monotonia blocurilor cenușii și a parcărilor vaste. În jurul acestor elemente se pot construi, apoi, locuri de joacă sau de interacțiune, prin punerea în valoare a spațiului prin design.

Panta naturală este un element inedit care oferă potențial acestei zone de a deveni una vie și prietenoasă oamenilor.

1. Scările pot fi aduse la viață prin picturi murale – o practică simplă ce trebuie încurajată în peisajul anost al blocurilor din perioada comunistă. Aceste intervenții pot implica comunitatea locală sau artiștii tineri, contribuind la încurajarea voluntariatului.
2. De asemenea, garajele trebuie eliminate, iar parcatul mașinilor în spațiile neamenajate descurajat.
3. Un perete de beton fără ferestre nu este o priveliște prietenoasă, însă el deschide oportunități pentru proiecții de cinema.

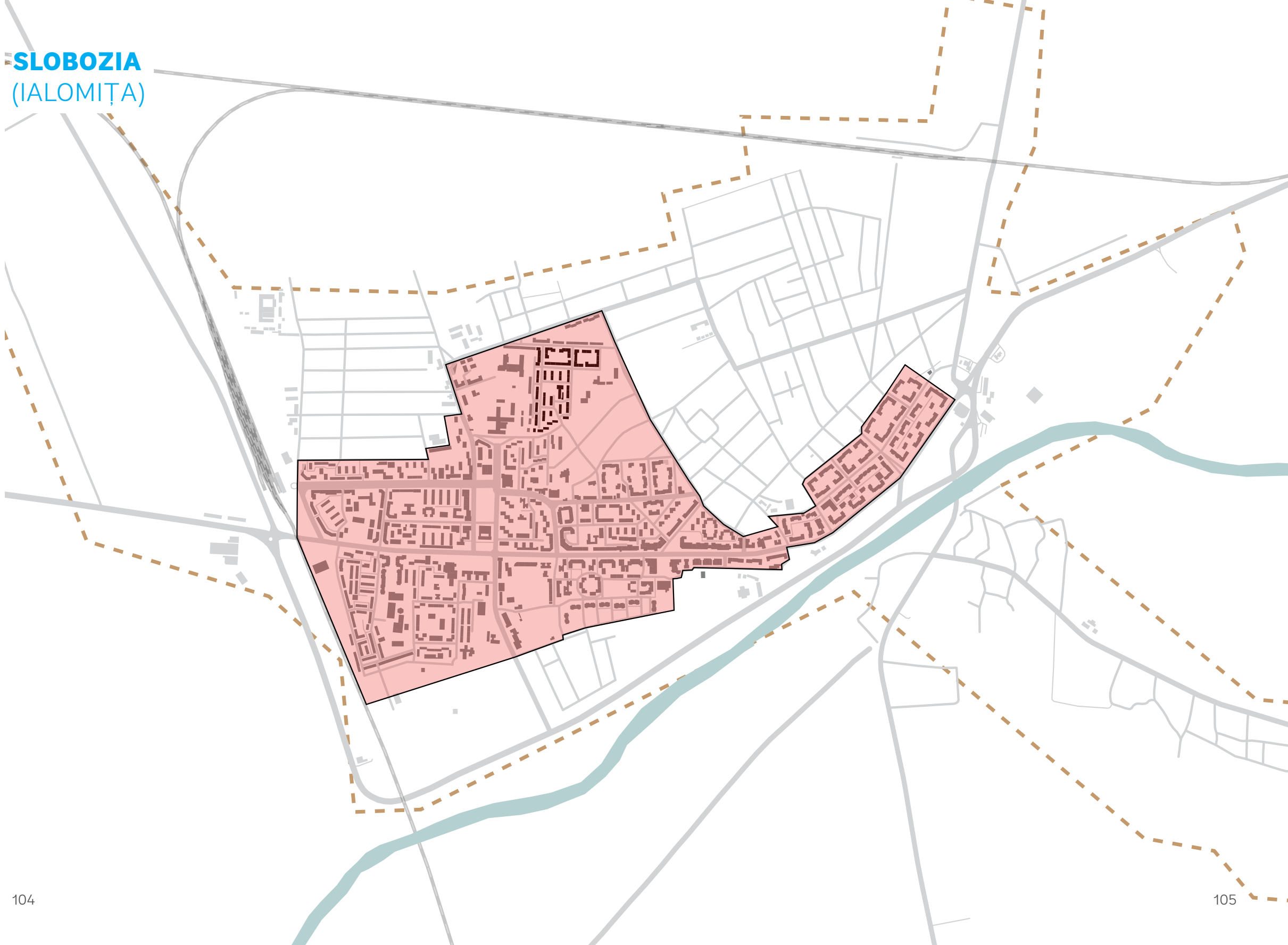

Imaginea 39. Imagine Google Maps_Str. Minerului, Deva_Editare Proprie

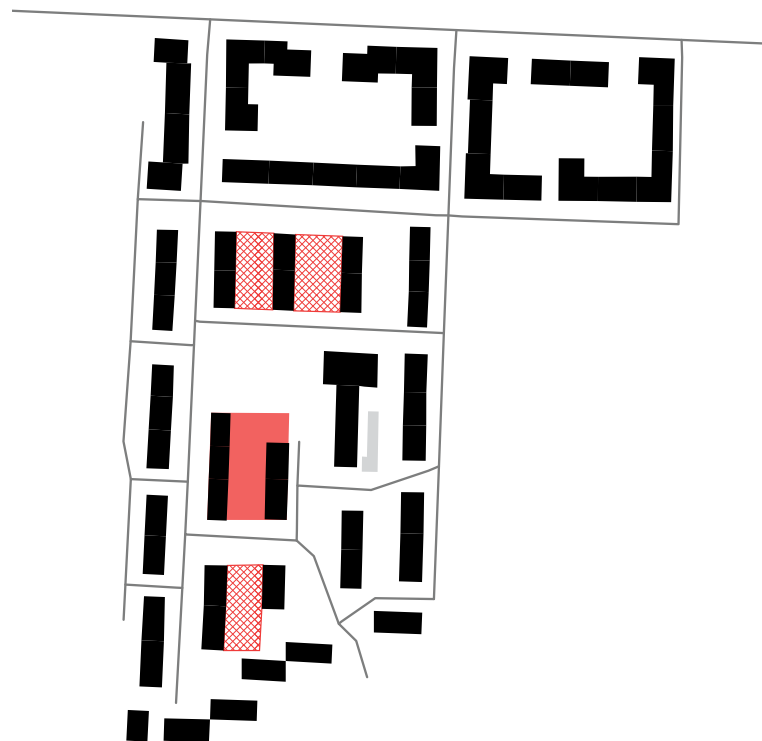
Imaginea 40. Scările Furnica, Târgu Mureș. Concurs de idei pentru elevi. Proiectul Digital Transilvania. Cuncurs de idei – câștigător: Corina Cojan. Asociația Creative Hands. Foto: Digital Transilvania.
<http://www.online-gallery.ro/scari-pictate-proiectul-digital-transilvania-continua-cu-scarile-furnica>

SLOBOZIA
(IALOMIȚA)

SCARA UMANĂ – SPAȚII INTIME

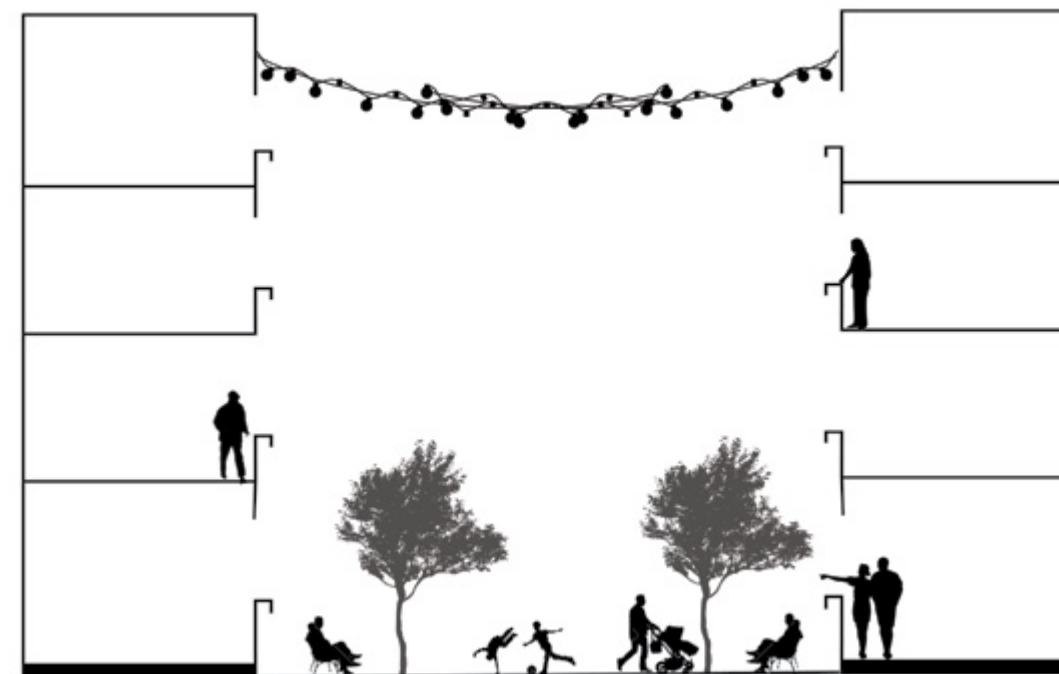
Atunci când spațiile verzi dintre blocuri sunt pasive, o resursă urbană importantă este irosită. Așa cum a concluzionat Jan Gehl în studiul său asupra folosirii spațiului public, scara umană este crucială în decizia oamenilor de a rămâne într-un spațiu.

Cartierele dormitor, cu blocurile masive și lipsa activității comerciale la parterul acestora, nu sunt orientate către oameni. La fel și spațiile verzi, precum cel din imagine: lipsa oricăror elemente la scara umană descurajează utilizarea acestuia ca un spațiu de recreere și interacțiune.

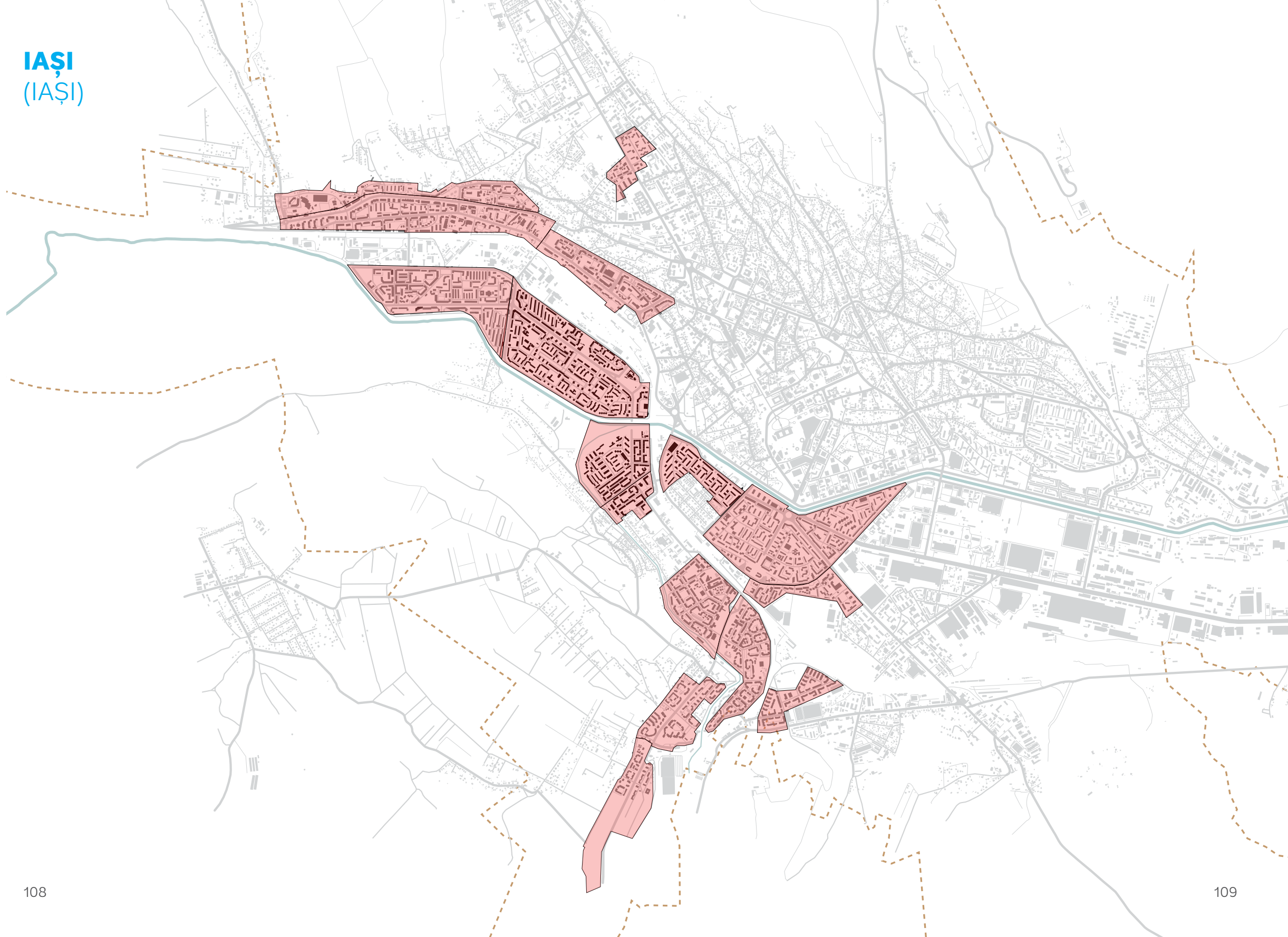
Utilizarea câtorva din elementele de mai jos poate transforma spațiul în unul prietenos pentru oameni, fără a limita flexibilitatea acestuia: bănci, mese de picnic, hamace, leagăne, o alee pavată, un sistem simplu de lumini decorative pentru seară.

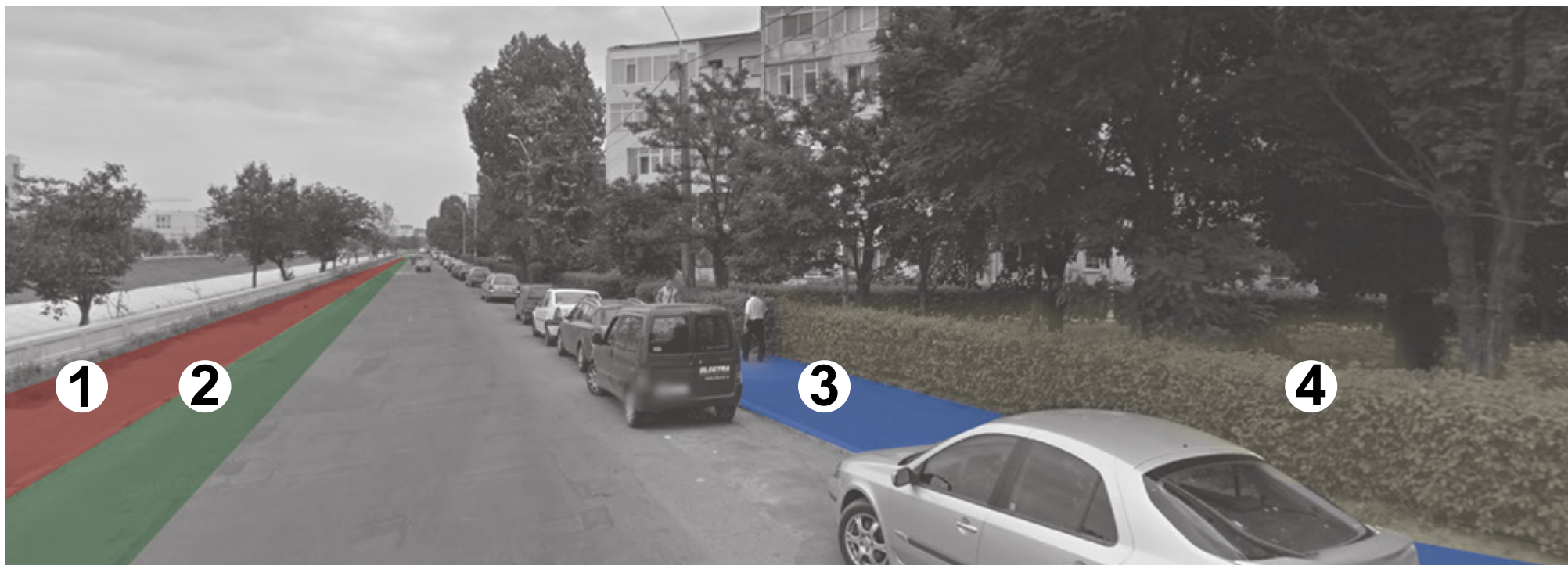
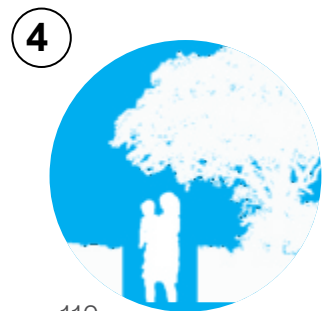

Imaginea 41. Imagine Google Maps_Slobozia_Editare Proprie

IAȘI
(IAȘI)

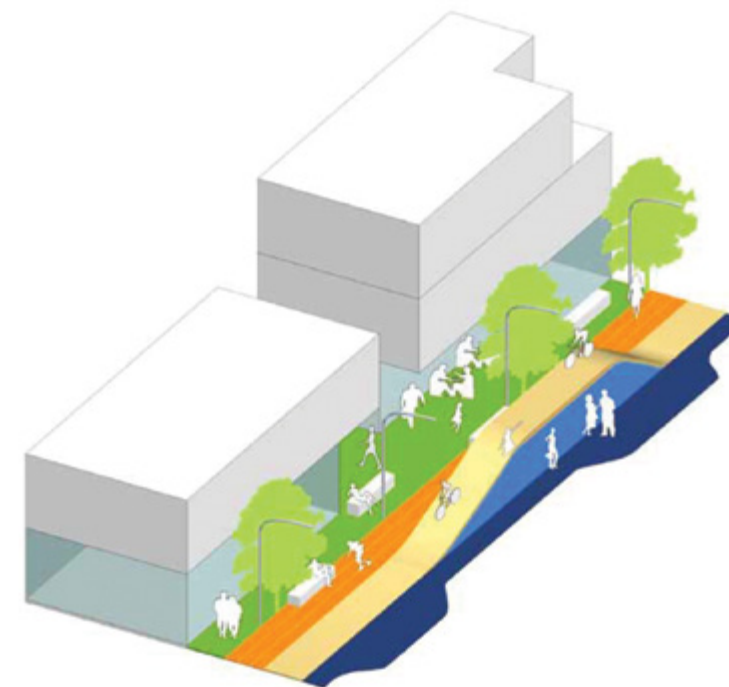
Imaginea 42. Imagine Google Maps_Iași_Editare Proprie

SPLAIUL CULOARELOR

Splaiul Bahluiului conectează o parte din cartierele Iașiului, iar de-a lungul său pot fi desfășurate activități sportive și recreative.

Lățimea amplă a bulevardului și sensul unic permit lărgirea promenadei de-a lungul râului și construirea unei piste pentru biciclete. Astfel splaiul poate fi împărțit în piste dedicate tipurilor de activități sau altfel spus, piste pentru diverse viteze de deplasare. Acestea pot fi diferențiate printr-un cod de culoare. O împărțire potrivită este următoarea:

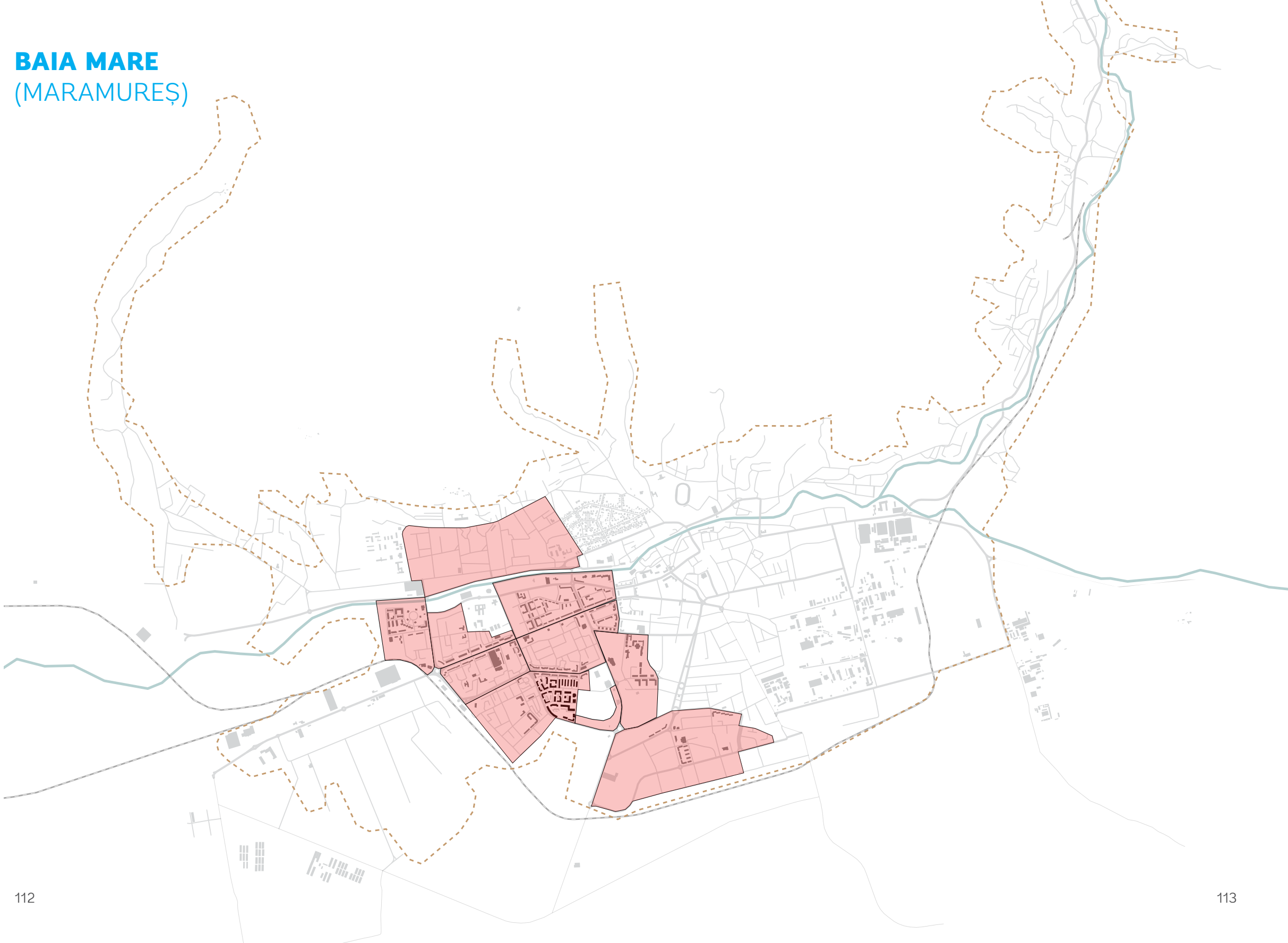
1. Pistă de alergare pe malul râului.
2. Pistă pentru biciclete între cea de alergare și stradă, fiind delimitată și protejată printr-o bordură.
3. Trotuarul rămâne dedicat plimbărilor.
4. Momentan gardul viu restricționează accesul într-o zonă verde, însă zonele verzi trebuie să fie accesibile. Bănci, hamace și alte elemente de mobilier vor încuraja trecătorii să se oprească și să petreacă timp în acest spațiu.

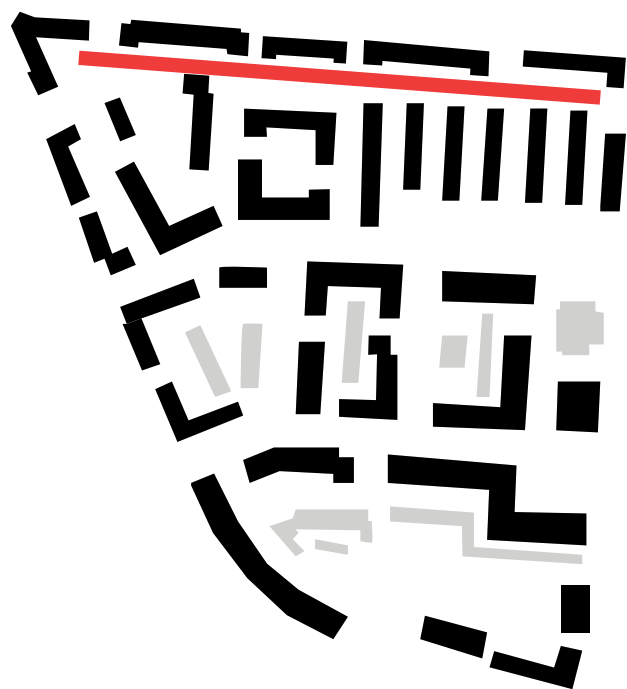
Imaginea 43. Diferențierea suprafețelor active.

Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces*. The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.96.

BAIA MARE
(MARAMUREȘ)

SPAȚIU PARTAJAT

Specific ȝonelor de blocuri sunt străzile cu trafic redus, dar cu trotuate înguste și adesea impracticabile din cauza mașinilor parcate. Totodată, aceste străzi funcționează organic ca spații partajate în care copiii ce se joacă, pietonii și conducătorii auto împart strada, însă acest lucru nu se întâmplă în deplină siguranță. Astfel de străzi ce au un volum mic de mașini pot fi transformate în străzi partajate ce funcționează ca spații publice sigure pentru micile comunități.

Recomandări:

1. Nivelarea trotuarului cu carosabilul și integrarea eventualelor spații adiacente neutilizate.
2. Alegerea unui pavaj specific ȝonelor pietonale și marcarea acestuia acolo unde sunt piste pentru biciclete sau locuri de parcare.
3. Mobilierul stradal și iluminatul la o scară umană stimulează oamenii să petreacă timp în spațiul public, încurajând interacțiunea.

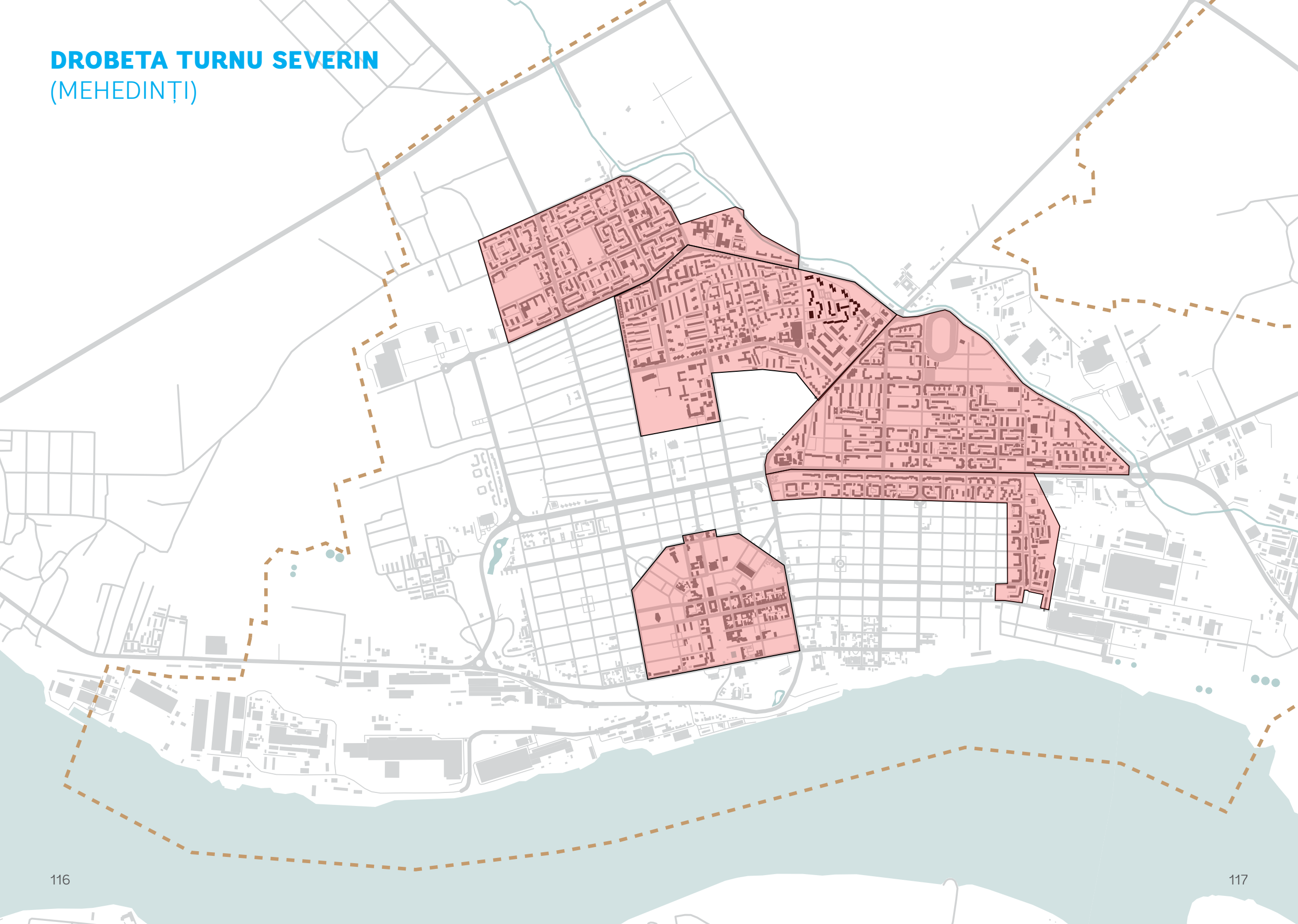

Imaginea 44. Imagine Google Maps_Str. Transilvaniei, Baia Mare

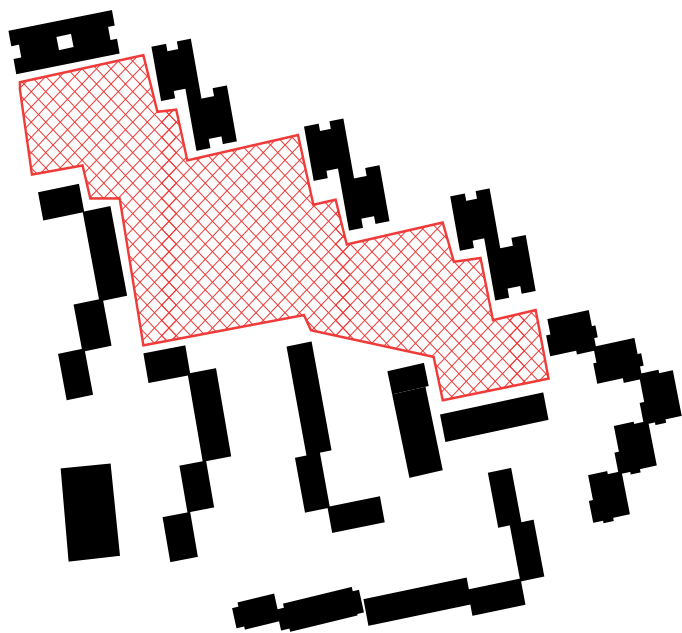
Imaginea 45. Regândirea străzilor rezidențiale ca spațiu partajat. NACTO National Association of City Transportation. Urban Street Design Guide. IslandPress. 2013. p.77 (Versiunea Electronică)

DROBETA TURNU SEVERIN
(MEHEDINȚI)

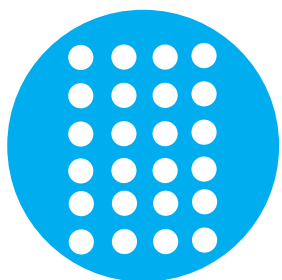

PARCARE MULTIFUNCȚIONALĂ

Parcărilor sunt elemente necesare vieții urbane, însă un loc de parcare atât de larg precum acesta din Drobeta Turnu Severin este neprietenos oamenilor, împingând cartierul și mai departe de scara umană. Locurile de parcare din zonele rezidențiale sunt adesea libere pe timpul zilei, aspect ilustrat în imaginile de mai sus, iar acest lucru permite regândirea acestor spații.

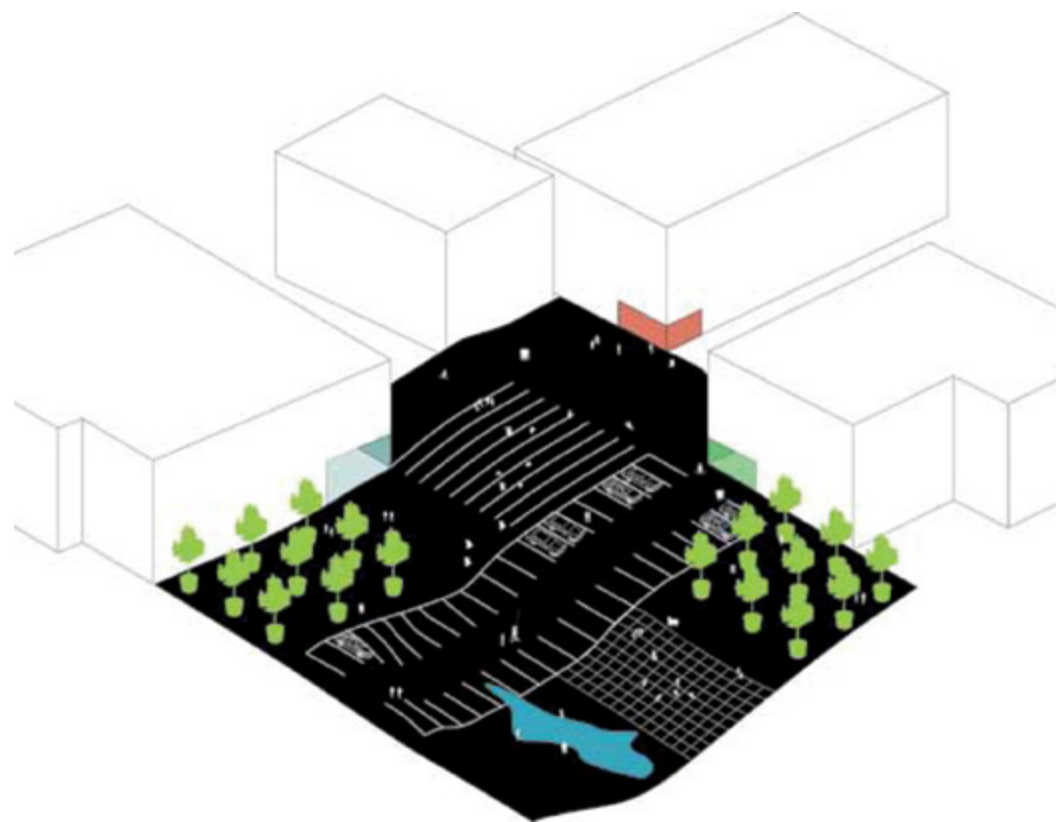
Ele pot fi activate grafic prin utilizare de culoare și/sau marcaje specifice terenurilor de sport. Prin acestea, spațiul poate fi împărțit vizual și astfel scara poate fi redusă la una umană, încurajând oamenii să îi găsească noi utilizări pe timpul zilei.

O astfel de suprafață multifuncțională poate fi folosită ca teren de sport, loc de mers cu rolele sau loc de joacă atunci când traficul și numărul mașinilor este redus. De asemenea, marcajul grafic aduce posibilitatea închiderii unor porțiuni din parcare în momentele propice, de exemplu vara când numărul mașinilor este mai scăzut și dorința de a petrece timp în aer liber mai ridicată sau în anumite dimineți, pentru a face loc unei piețe de alimente.

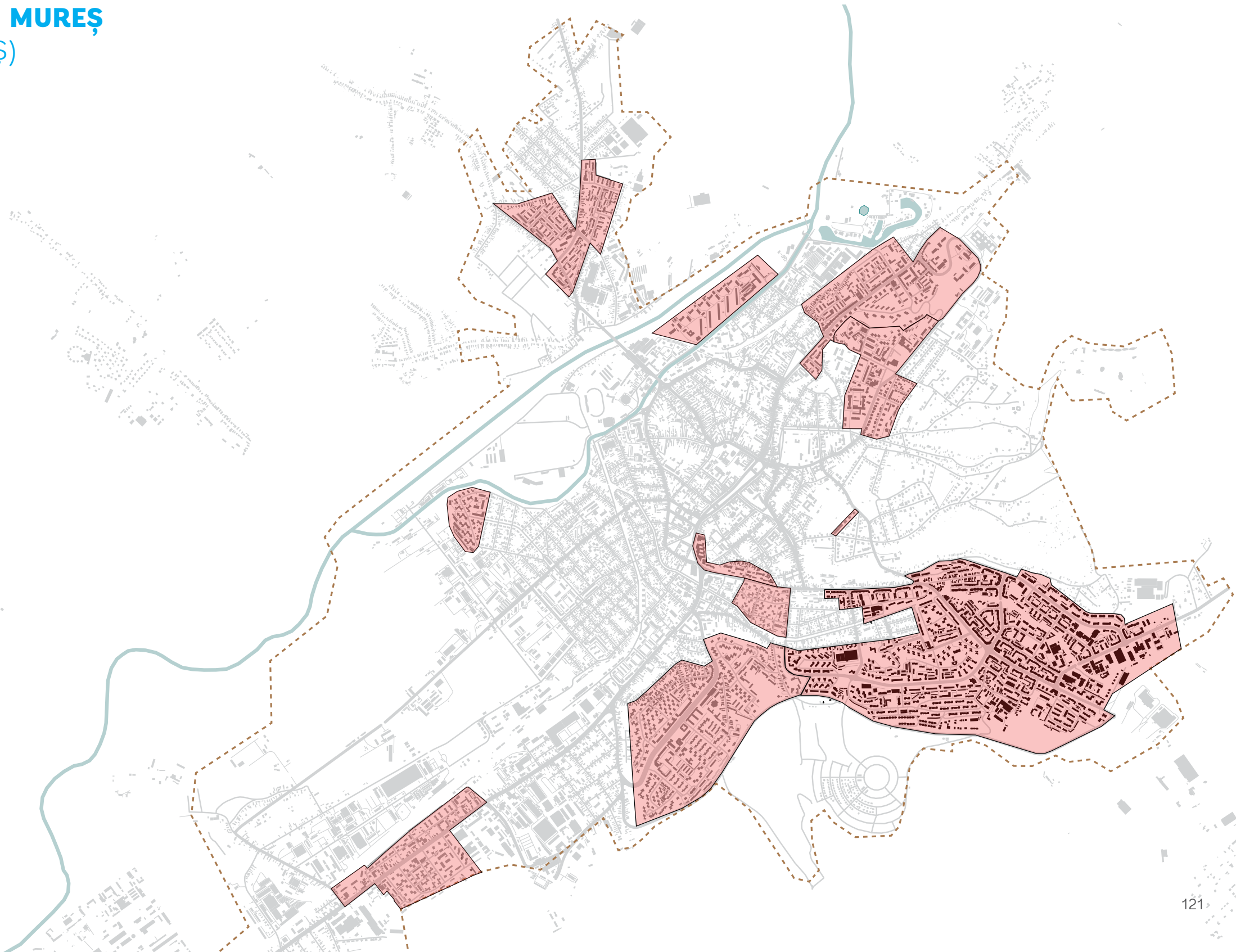

Imaginea 46. Imagine Google Maps_Drobeta Turnu Severin.

Imaginea 47. Regândirea parcărilor ca spații multi-uz.
Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces*. The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.116.

TÂRGU MUREȘ
(MUREȘ)

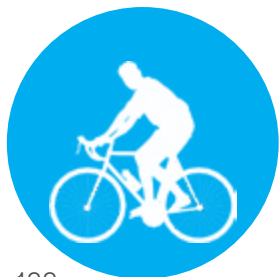

ÎNLOCUIREA GARAJELOR CU SPAȚII ACTIVE

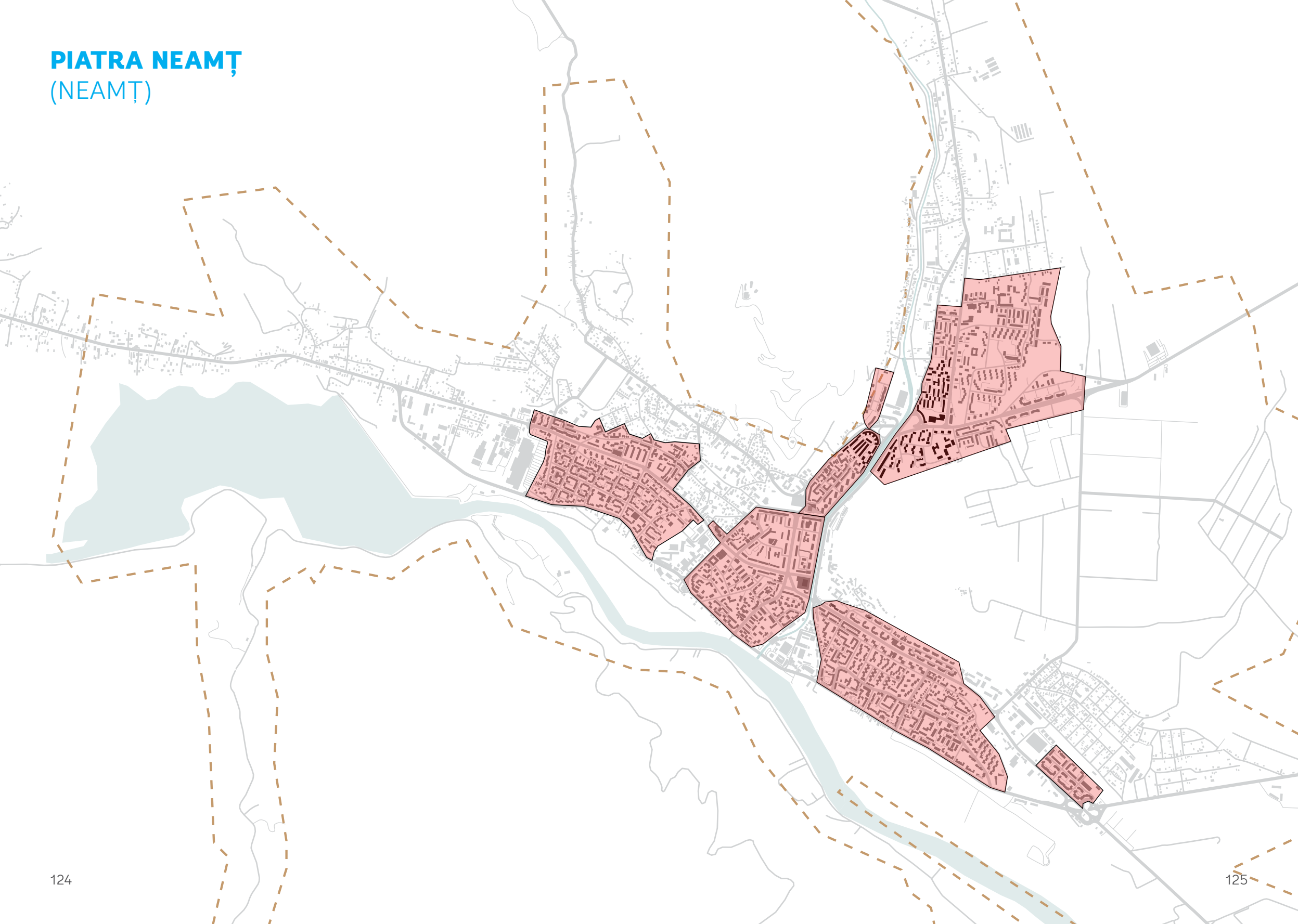
Propunem înlocuirea garajelor – în roșu pe hartă – cu locuri de joacă, terenuri de sport, zone de socializare sau mici spații comerciale, elemente ce vor activa acest cartier dormitor. O parte dintre garaje poate fi transformată în parcări verticale, de tipul smart-parking, păstrând, însă, o proporție echilibrată între spațiul dedicat oamenilor și mașinilor.

CENTURA VERDE A CARTIERULUI

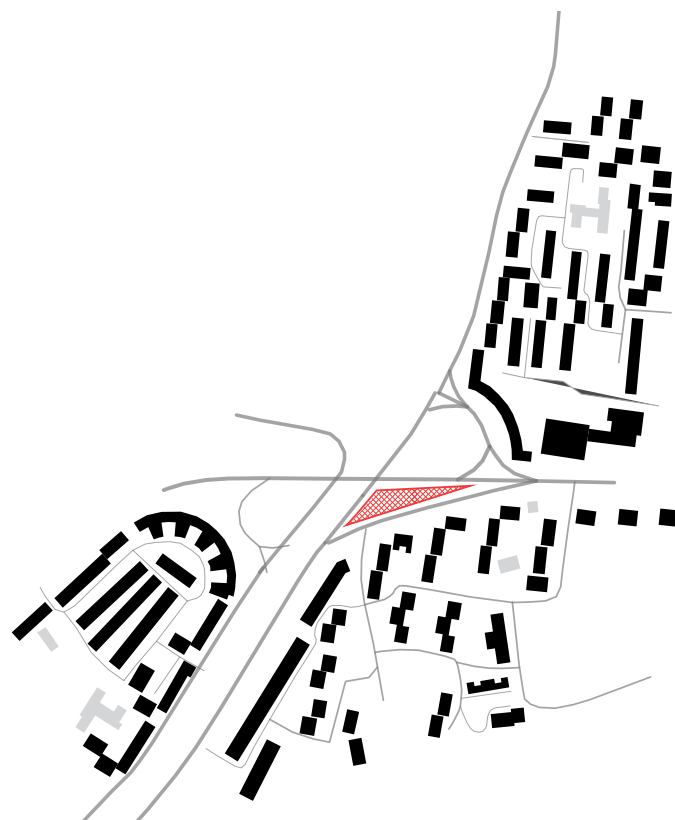

Pentru a conecta noile zone active, profitând de vegetația bogată existentă în cartier, propunem crearea unor „centuri verzi”. Lărgirea trotuarului va permite crearea unei piste pentru biciclete și transformarea aleilor pietonale în zone de promenadă sau de alergare, populate cu bănci și iluminat stradal.

PIATRA NEAMȚ
(NEAMȚ)

NODURI PIETONALE

Adesea la intersecția dintre cartiere se găsesc astfel de scuaruri slab utilizate ce pot fi transformate în piațete care să activeze atât zona, cât și cartierele adiacente. Ele generează trafic pietonal ce poate susține activități economice în zonă, precum cafenele sau restaurante care, la rândul lor, energizează zona. Studiile arată că astfel de intervenții au un efect pozitiv asupra traficului din intersecții, făcându-le pe acestea mai sigure atât pentru mașini, cât și pentru pietoni. Mașinile parcate trebuie eliminate pentru ca spațiul să funcționeze ca unul dedicat oamenilor.

Este o practică răspândită ca astfel de intervenții să aibă loc ca rezultat al unor parteneriate între administrația locală și o asociație de proprietari sau în colaborare cu agenții economici din zonă, dar ele nu presupun costuri de amenajare ridicate.

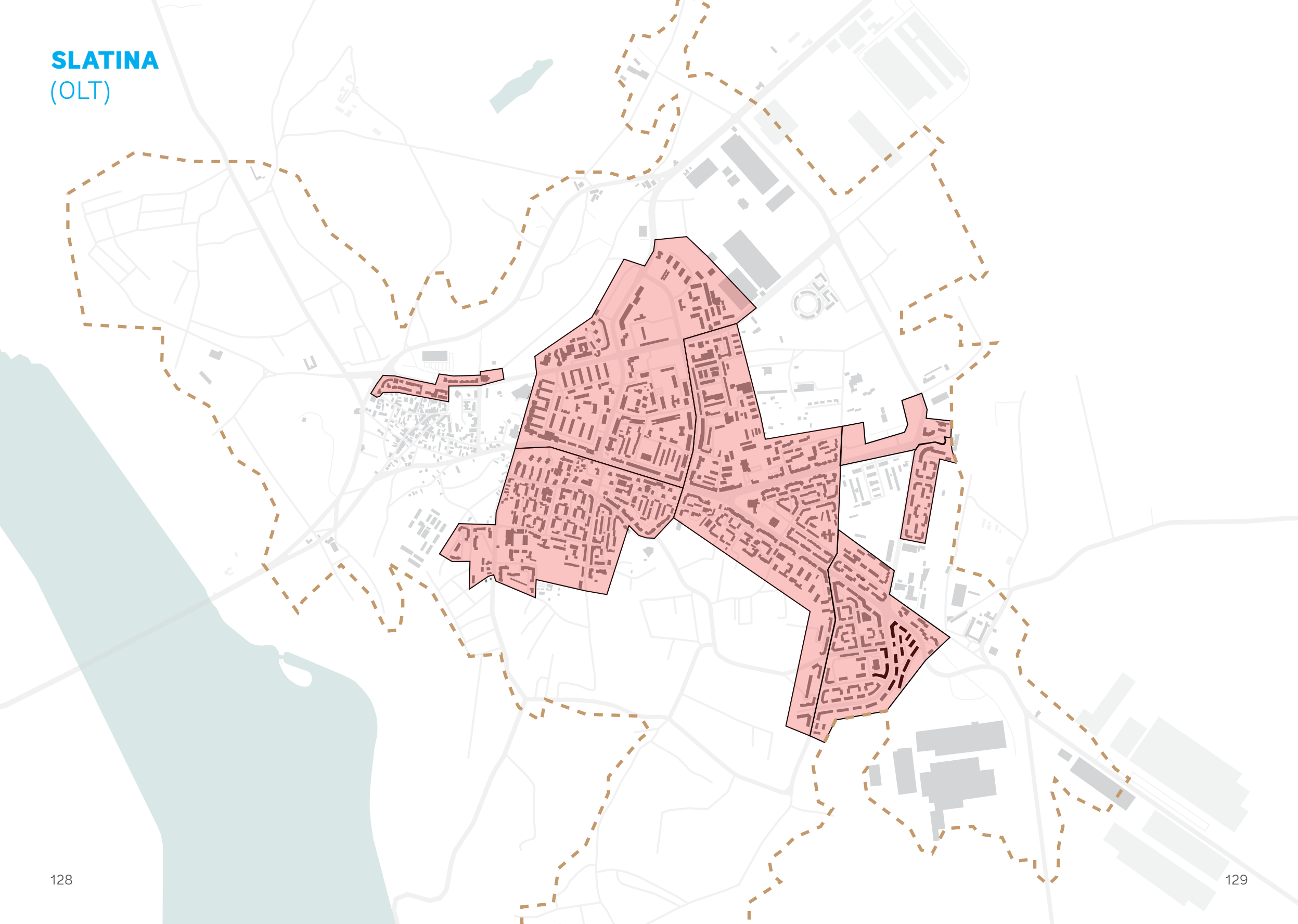

Imaginea 48. Imagine Google Maps_Piatra Neamț_Editare Proprie

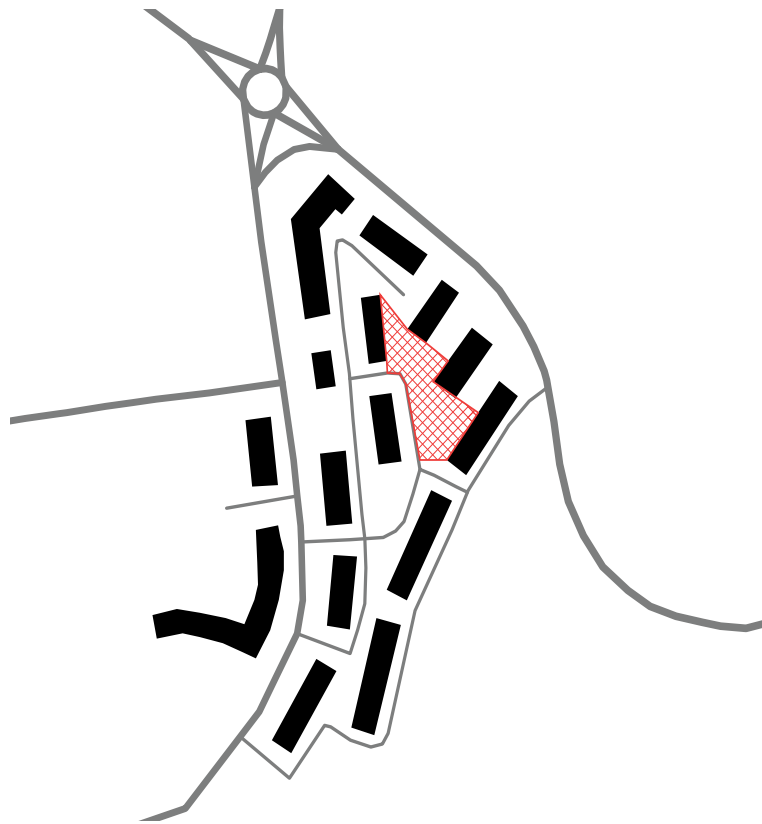
Imaginea 49. Convertirea spațiilor reziduale din intersecții în piațete - NACTO National Association of City Transportation. *Urban Street Design Guide*. IslandPress. 2013. p.229 (Versiunea Electronică)

SLATINA
(OLT)

SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIER

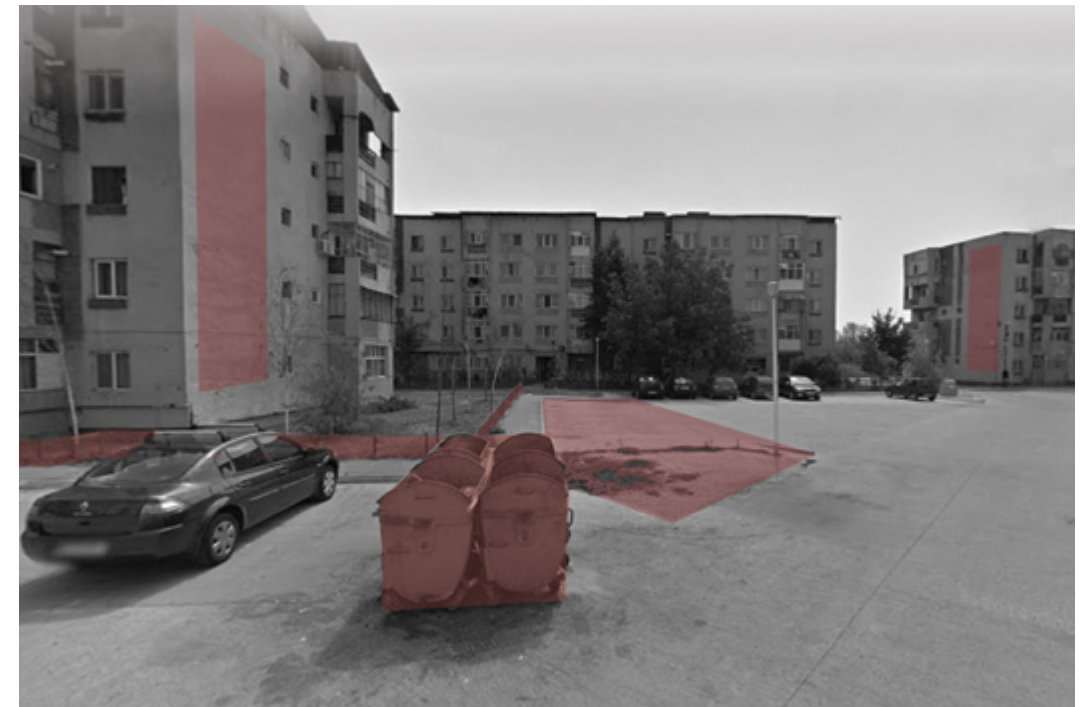

Orașele trebuie să prioritizeze pietonii și să îi atragă în viața publică începând din cartiere, locurile cel mai ușor accesibile tuturor grupelor de vârstă.

Spațiile interstițiale dintre blocuri, precum acesta din Slatina, pot fi regândite ca spații partajate, cu funcție recreativă pentru comunitatea locală.

Recomandări:

1. Traficul în interiorul ansamblului de blocuri să fie restricționat doar riveranilor.
2. Mutarea tomberoanelor într-un spațiu închis și înconjurat de verdeață, localizat la marginea spațiului deschis.
3. Fațadele blocurilor pot fi aduse la viață prin culoare sau picturi murale.
4. Trebuie să se profite de zonele verzi, așadar, gardulețul care restricționează accesul în aceste spații trebuie îndepărtat.

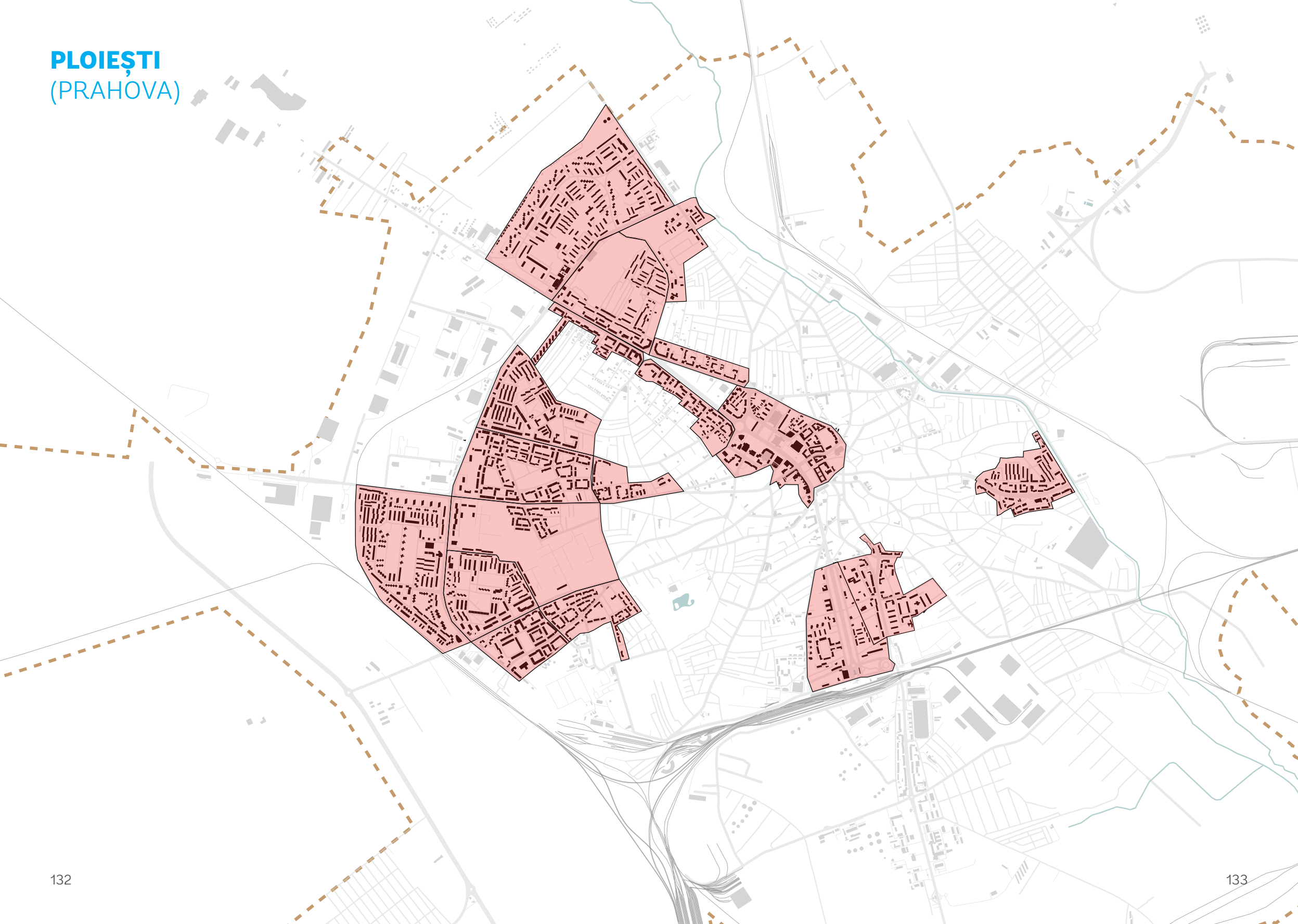

Imaginea 50. Imagine Google Maps_Slatina_Editare Proprie

Imaginea 51. Ilustrație pentru strategia Barcelona Superilles. Poblenou Ajuntament de Barcelona. Superilles. <http://ajuntament.barcelona.cat/superilles/es/superilla>

PLOIEȘTI
(PRAHOVA)

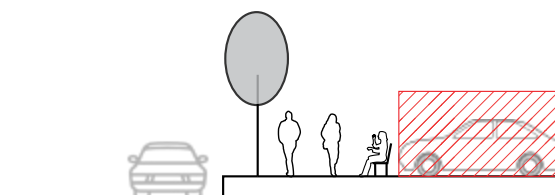
MAXIMIZAREA RESURSELOR

Majoritatea zonelor verzi și a spațiilor publice din Ploiești sunt concentrate de-a lungul axei Bd. Republicii - Bd. Independenței. Studiind zona vest a orașului se observă un număr foarte mic de spații verzi. În același timp, există mult spațiu pasiv la nivelul străzii, cu potențial de a suplini lipsa parcurilor și a locurilor de joacă din oraș.

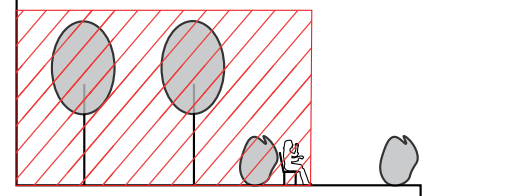
În ilustrațiile alăturare este prezentat profilul stradal în trei puncte de pe Șos. Vestului, iar marcată cu roșu este zona cu potențial de transformare.

1

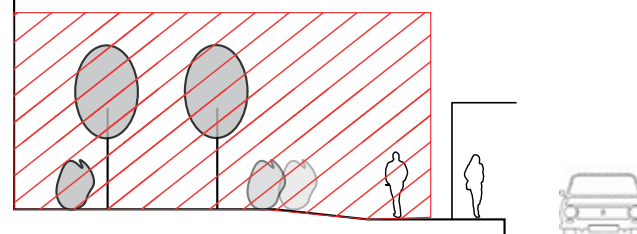
O situație des întâlnită pe Șoseaua Vestului implică sufocarea zonei verzi dintre trotuar și clădiri cu mașini parcate - atât în spații amenajate, cât și ilegal. Se recomandă ca această practică să fie eliminată și să se utilizeze spațiul verde la adevăratul potențial, ca spațiu public amenajat cu bănci, pomi, table permanente de șah, mese s.a.m.d.

2

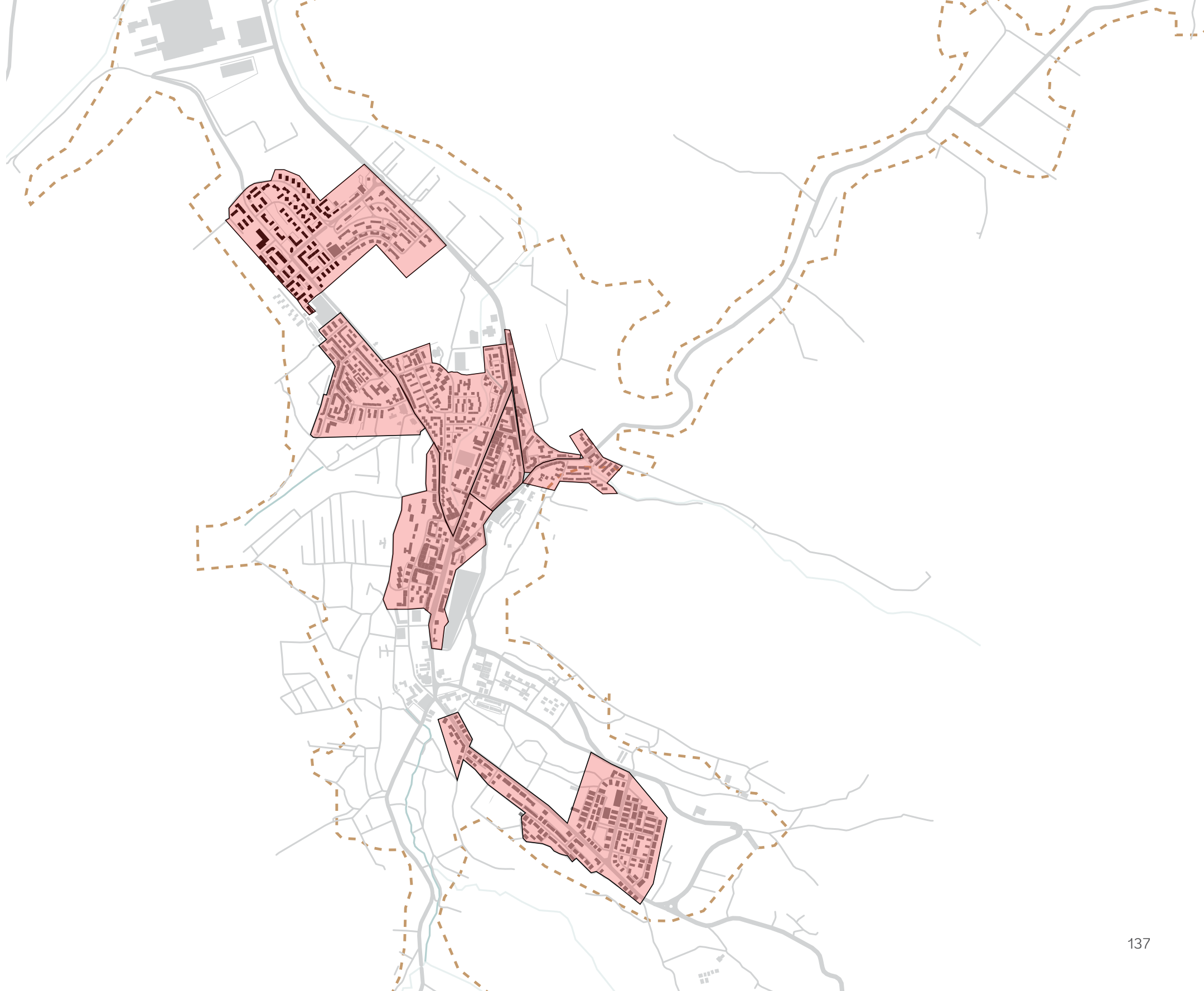
Acest profil stradal beneficiază de un spațiu verde amplu și protecție față de trafic (gardul viu), însă aceste grădini îngrădite nu sunt accesibile oamenilor. Se recomandă eliminarea sau deschiderea gardului viu apropiat blocurilor, mutarea mobilierului stradal în apropierea clădirii, îngrijirea vegetației și popularea acestor zone cu elemente creative de design urban.

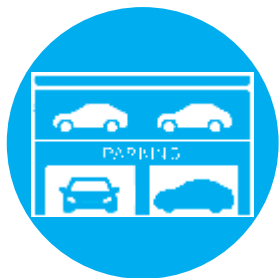
3

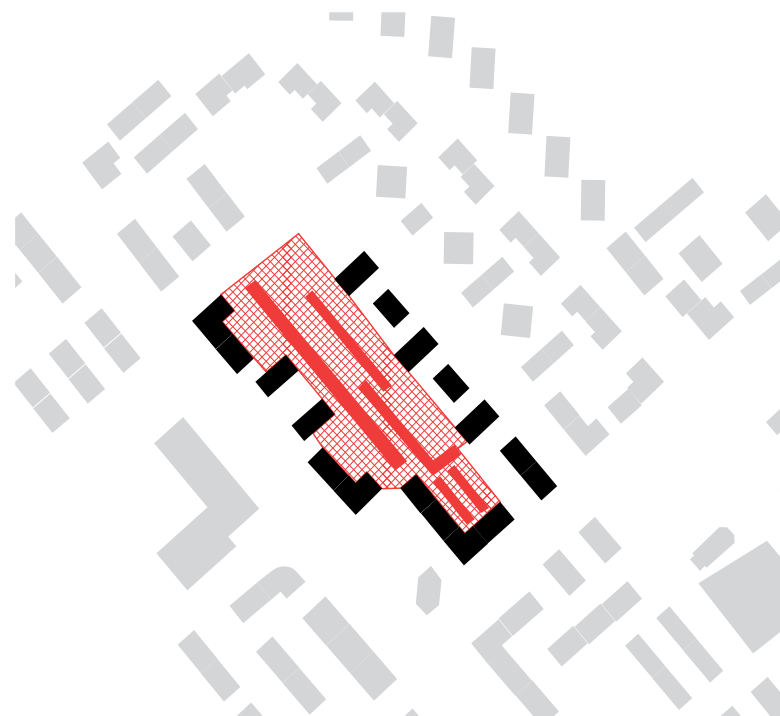
Distanța amplă dintre bloc și carosabil permite ca logica amplasării intervențiilor să fie paralelă cu blocurile, sub forma unor parcuri liniare. Trotuarul nu trebuie să urmărească fidel linia străzii, ci el poate să șerpuiască între limita blocurilor și cea a străzii. Astfel, zona din apropierea carosabilului poate fi dedicată activităților practice - stații de autobuz, iar zona verde poate fi dedicată plimbărilor.

ZALĀU
(SĀLAJ)

PARCĂRI INTELIGENTE

Se recomandă eliminarea acestui tip de garaje ce ocupă mult spațiu de care oamenii din comunitate ar putea beneficia altfel. În acest exemplu, aleea de acces este foarte îngustă, făcând aceste garaje nepractice și încurajând oamenii să le folosească drept spații de depozitare, nu de parcare – o practică răspândită, aglomerând astfel cartierul.

Pentru a evita sufocarea trotuarelor cu mașini se poate utiliza un sistem de smart-parking, adică o parcare verticală ce ocupă la sol suprafața a două-trei autoturisme.

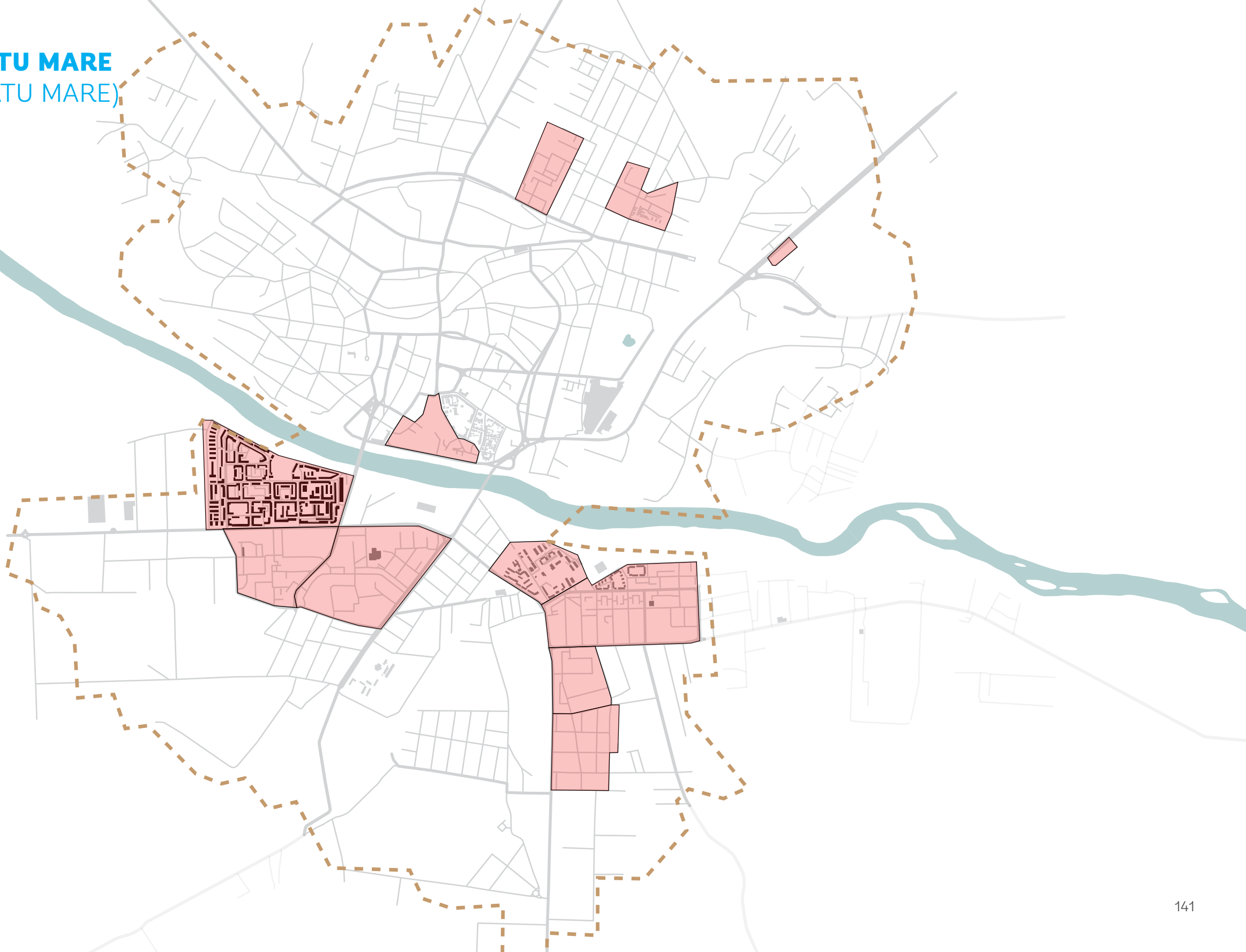
Spațiul eliberat poate fi transformat în spațiu public populat cu terenuri de sport, mese de ping-pong, mese de șah, zone de socializare și locuri de joacă – atrăgând, astfel, toate grupele de vârstă. De asemenea, este indicată înlocuirea betonului cu o suprafață cu dale înierbate și amenajarea unor zone verzi.

Imaginea 52. Imagine Google Maps_Zalău

SATU MARE
(SATU MARE)

SUPRAFEȚE PERMEABILE ȘI VEGETAȚIE

Acest exemplu ilustrează problema sufocării cartierelor cu parcări și suprafețe betonate – pe harta de mai sus, suprafețele colorate în gri reprezintă parcări betonate, iar zona roșie reprezintă locația parcării din fotografia alăturată.

Lipsa zonelor verzi nu doar că afectează oamenii prin faptul că nu au locuri de petrecere a timpului liber, dar contribuie și la fenomenul de insulă de căldură în aglomerările urbane și împiedică scurgerea/absorbția eficientă a apei de ploaie.

Intervenții care îmbunătățesc situația:

1. Creare de parcări cu dale înierbate și întreținerea acestora. Această suprafață încurajează și activitățile de agrement.
2. Instalarea unor elemente peisagistice artificiale, orizontale sau verticale. Un exemplu bun este sistemul de plantare din imaginea alăturată. Acestea pot fi integrate cu bănci și iluminat stradal.
3. Pergole acoperite de vegetație, pentru activități recreative și de socializare – de exemplu, mese de șah.
4. Fântâni sau elemente interactive ce implică apa.

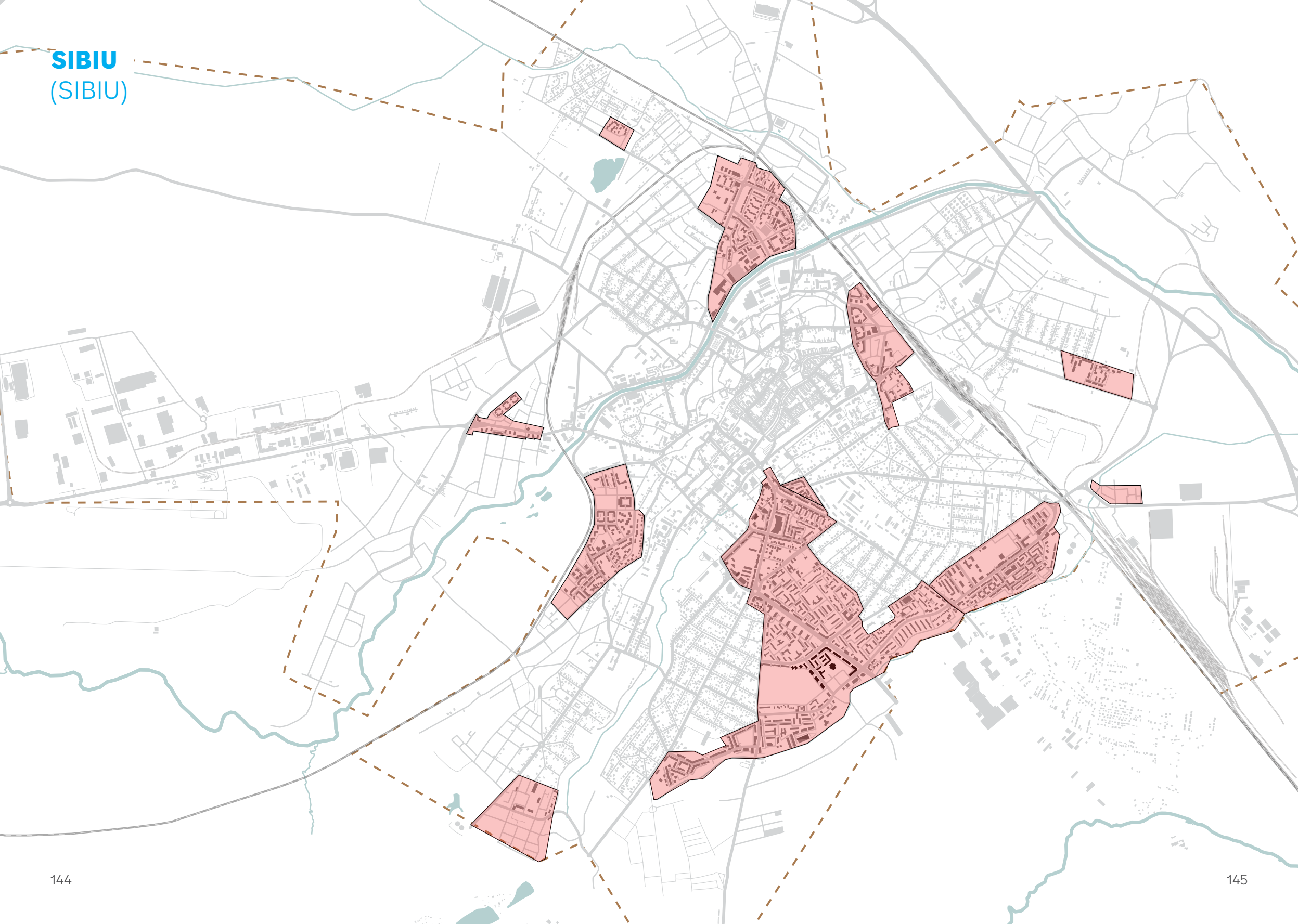
Imaginea 53. Imagine Google Maps, Satu Mare; Editare Proprie

Imaginile 54-57. Paletă de intervenții peisagistice și de design pentru parcări.

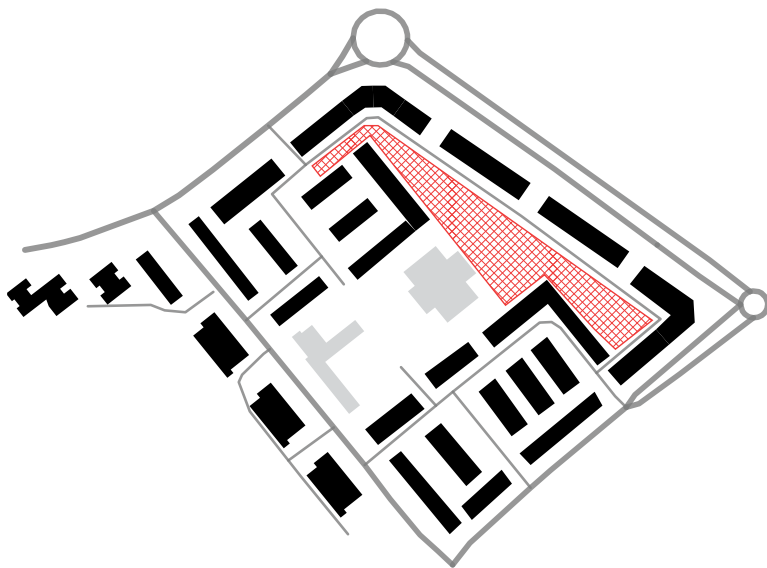
54. Inhabitat. *The Cascade Project* by Edge Design Institute. Hong Kong. Fotografia: Scott Burnham, BSA. <http://inhabitat.com/the-cascade-project-transforms-disused-staircase-into-inspiring-urban-space-for-hong-kong-residents/> **55.** Parcare înierbată București <https://www.bizoo.ro/firma/specialgarden/vanzare/1093987/amenajare-parcare-inierbata> **56.** Fântâni interactive în Piața Unirii Cluj. Foto: Știri de Cluj. **57.** Parc din Târgoviște. Foto: photocory.com

SIBIU
(SIBIU)

SPAȚII PARTAJATE ÎN CARTIERE

Calitatea vieții se determină mai ales prin resursele disponibile în imediata vecinătate a locuinței. Se recomandă regândirea acestei zone din Sibiu ca un spațiu partajat în care se încurajează conviețuirea pietonilor, activităților recreative și a bicicliștilor, cu mașinile.

Recomandări:

1. Balanța spațiului și resurselor dedicate mașinilor și oamenilor să fie echilibrată. Sistemul smart-parking de parcuri verticale reprezintă o alternativă prin care se câștigă spațiu. Utilizarea dalelor înierbate poate avea efect asupra temperaturii mediului înconjurător și semnalizează multifuncționalitatea acestei suprafețe.
2. Activarea parterului blocului prin instalarea mobilierului stradal, plantarea de copaci și iluminat public. Aceste intervenții vor încuraja nu doar petrecerea timpului în aer liber și interacțiunea dintre oameni, ci și dezvoltarea unor spații comerciale.
3. Integrarea facilităților școlii din vecinătate – marcate cu gri pe harta de mai sus – în comunitate și construirea unui loc de joacă.

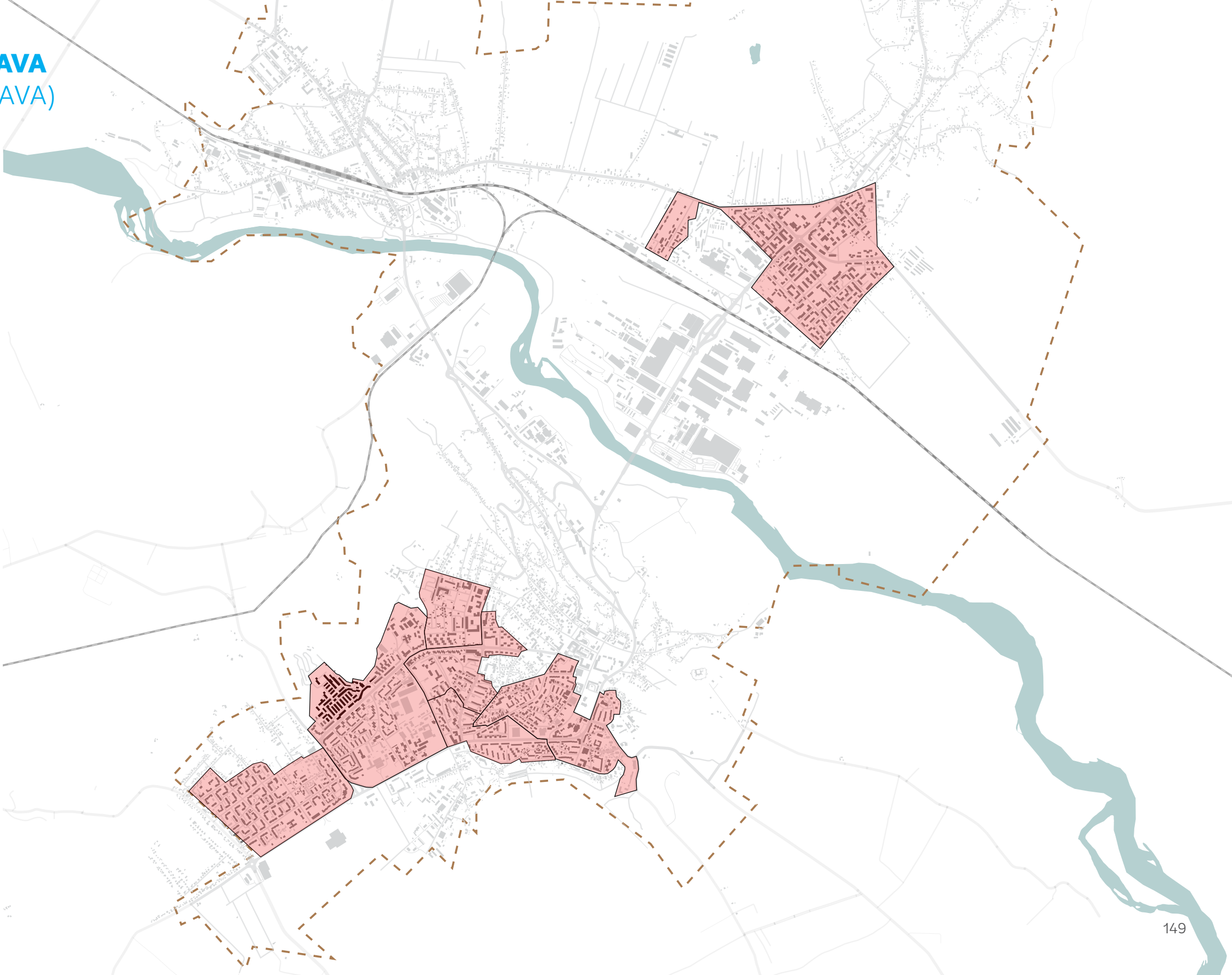
Imaginea 58. Imagine Google Maps, Sibiu; Editare Proprie

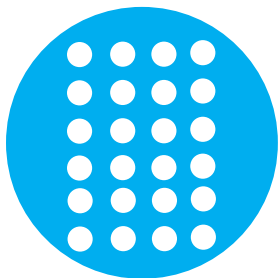

Imaginea 59. Proiect de reactivare a unui spațiu ocupat de autovehicule.

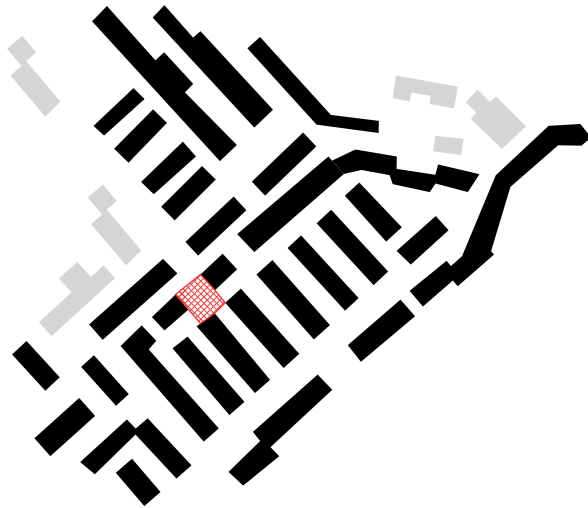
Sursa: Urban Movement, Clapham Old Town – Proposal - <http://www.urbanmovement.co.uk/claphamoldtown.html>

SUCEAVA
(SUCEAVA)

CULOARE ȘI SPORT

Terenurile de sport integrate în cartierele dormitor au rolul de a activa comunitatea și de a oferi un loc sigur de petrecere a timpului liber pentru copii și tineri, în vecinătatea casei.

Spațiul este o problemă în cartierele de blocuri, așa că acolo unde există oportunitatea, aceste terenuri de sport pot fi construite utilizând construcțiile existente ca suport. De exemplu, acolo unde există trei pereți înalți, fără ferestre, ei pot fi conectați prin garduri de plasă, pentru a împrejmuï perimetrul și a crea un spațiu propice pentru jocuri cu mingea sau exerciții de fitness.

În acest exemplu din Suceava găsim această condiție propice la intersecția unor străzi rezidențiale. Luând în considerare valoarea pe care o aduce un astfel de spațiu pentru sănătate și socializare, traficul poate fi redirecționat pe străzile adiacente.

Un teren de sport nu trebuie să fie doar funcțional, el poate fi și un element vizual atractiv prin utilizarea de grafică și culoare, ceea ce va determina locuitorii să își dorească să petreacă timp în acest spațiu sau în imediata lui vecinătate.

Imaginea 60. Imagine Google Maps_Suceava

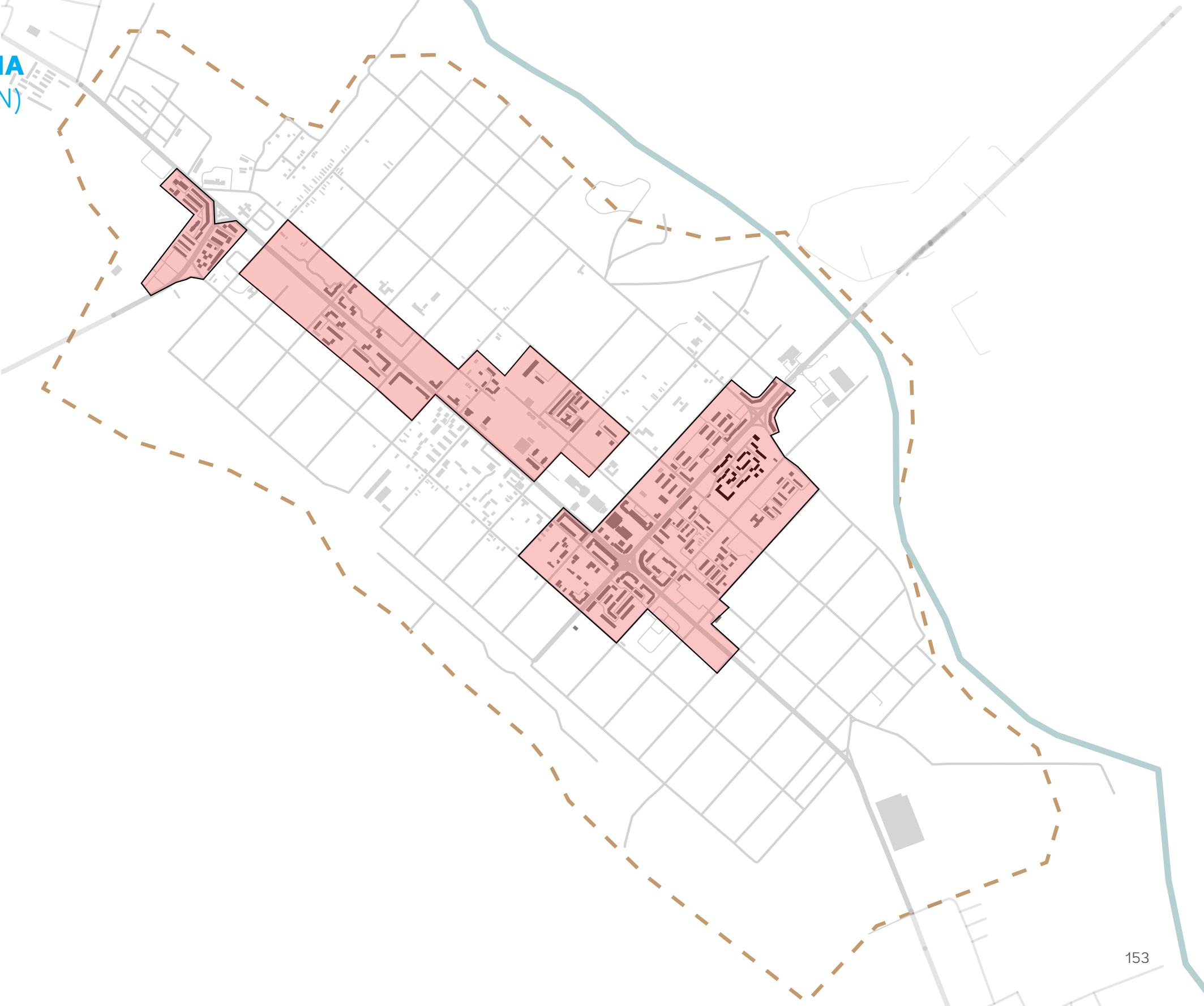

Imaginea 61. Transformarea unui spațiu vacant într-un teren de sport inedit.

Paris, Franța. Arch: Ill-Studio and Pigalle.

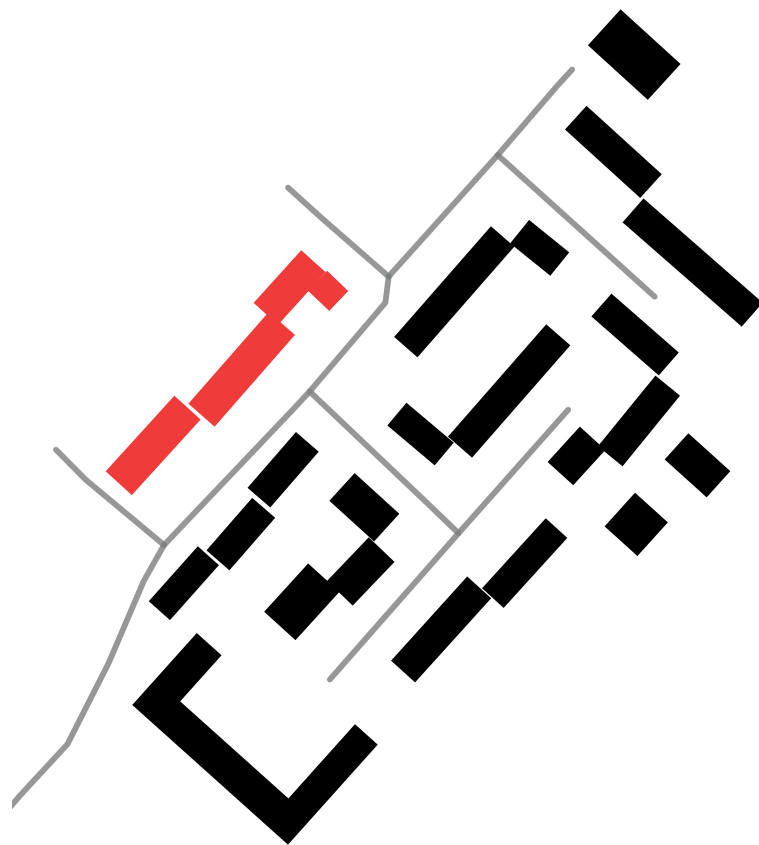
Revista DeZeen. <https://www.dezeen.com/2017/06/28/ill-studio-pigalle-nike-update-colourful-basketball-court-rue-duperre-paris-france-architecture-public-leisure/>

ALEXANDRIA
(TELEORMAN)

FAȚADE ADUSE LA VIAȚĂ

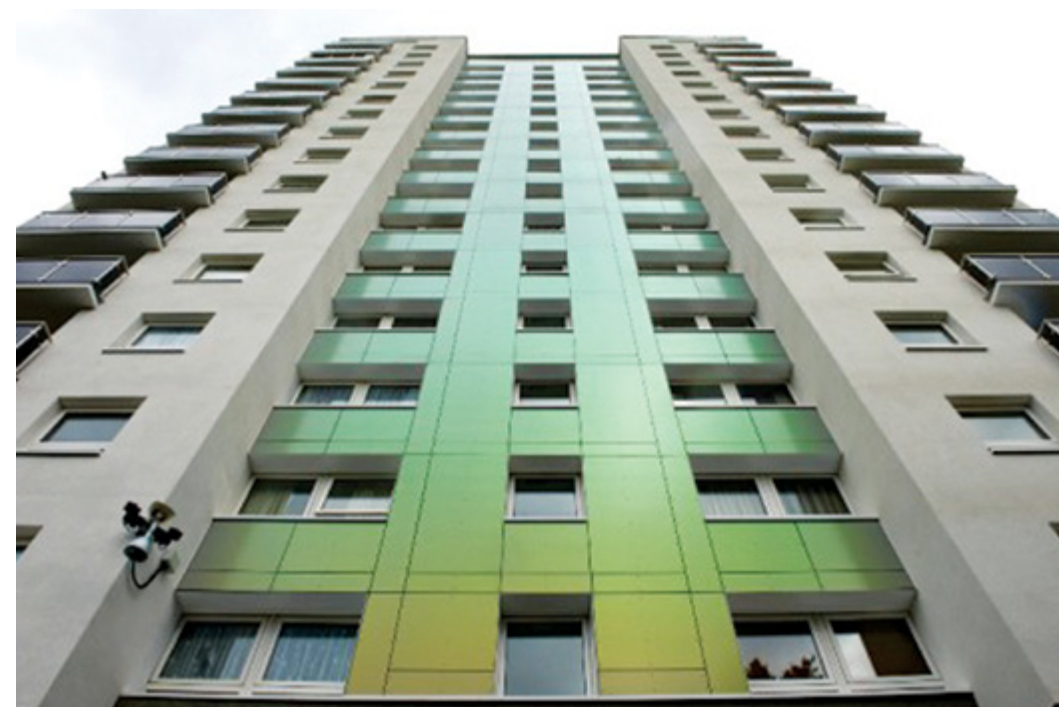
Un element esențial pentru ca domeniul public să fie utilizat cu plăcere de către oameni, element ce duce implicit la creșterea calității vieții, este aspectul plăcut al arhitecturii și mediului înconjurător. Fațadele betonate ale blocurilor construite în perioada comunistă conferă o imagine cenușie vieții urbane.

Intervenție:

Pe lângă reabilitarea tehnică a clădirilor, vopsirea acestora în culori discrete, dar vii, sau decorarea lor cu picturi murale aduce viața în cartierele de blocuri și le poate chiar transforma în locuri simbol ale zonei.

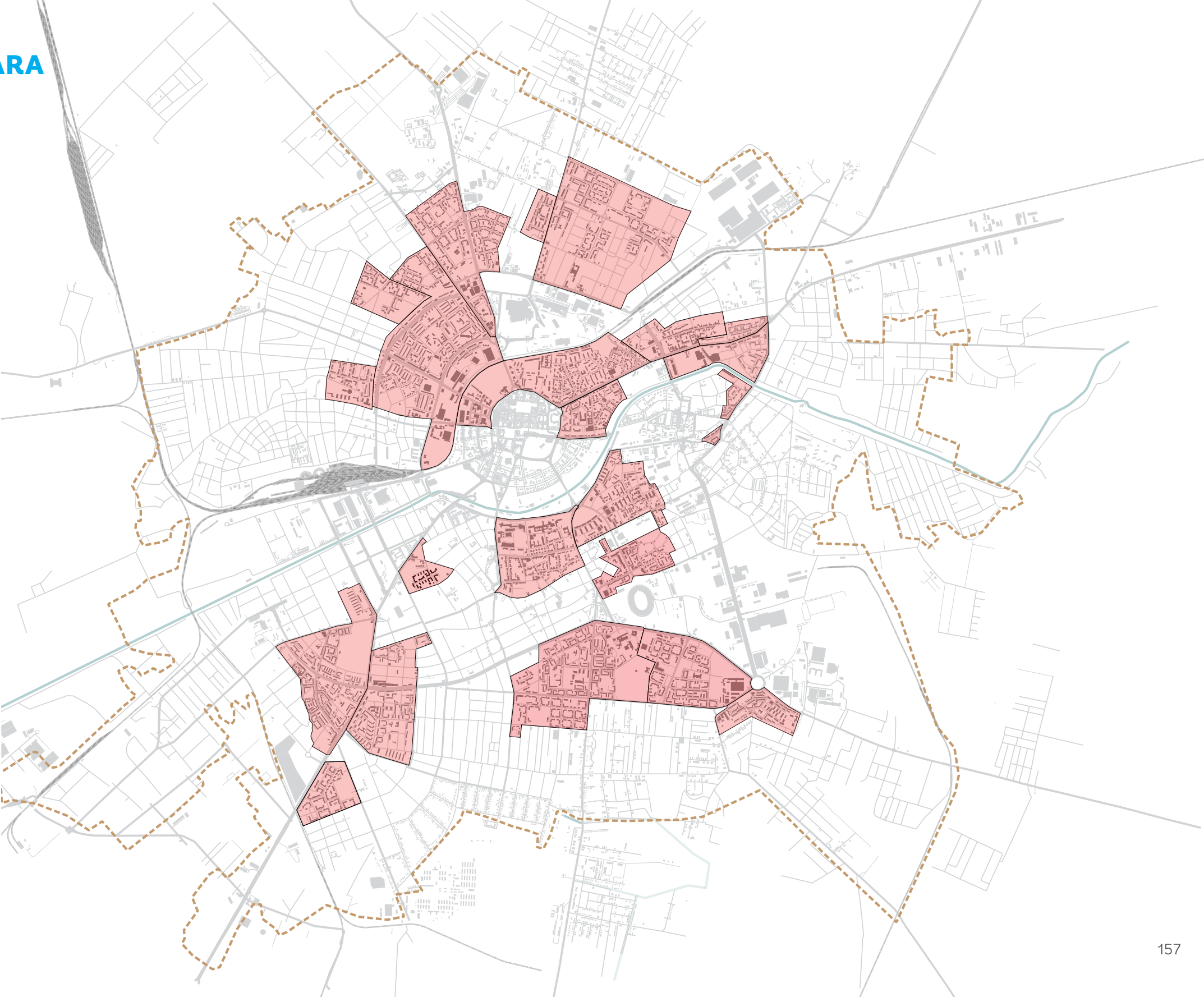

Imaginea 62. Imagine Google Maps_Alexandria

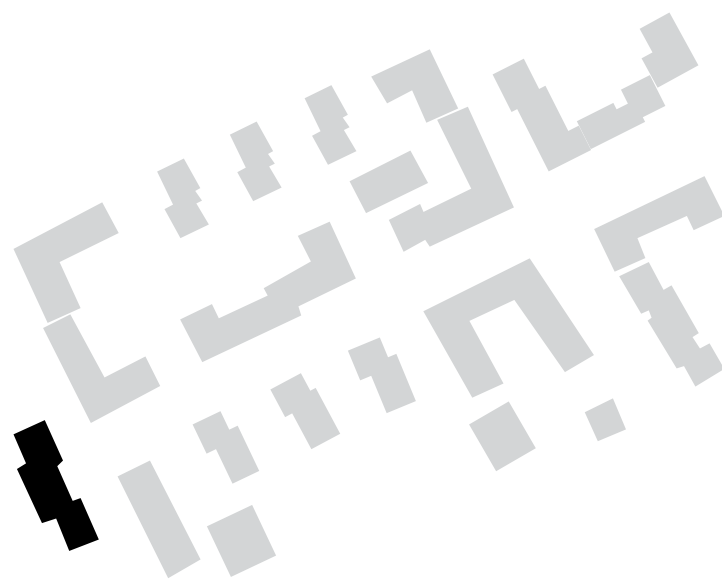
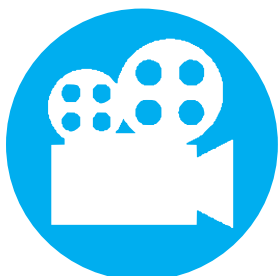
Imaginea 63. Reabilitarea fațadei unui bloc din perioada socialistă. By Magenta Living. Mark Cantrell. Life of sky: Refurbishing tower blocks. Ianuarie 2015. <http://www.housingexcellence.co.uk/features/life-sky-refurbishing-tower-blocks>

TIMIȘOARA
(TIMIȘ)

CINEMA CATALIST PENTRU COMUNITATE

O intervenție care se adresează tuturor grupelor de vârstă, și în special tinerilor, este cinematograful în aer liber, situat chiar în inima comunității. O astfel de activitate poate atrage chiar și locuitori din cartierele alăturate, generând potențial pentru dezvoltare economică la nivel local – de exemplu, mici magazine, cafenele. În restul timpului, aceste spații publice pot fi utilizate pentru recreere sau chiar ca o locație pentru piața de weekend, în special în zonele fără acces imediat la o piață sau magazin alimentar. Pentru aceasta, unui spațiu precum cel din Timișoara îi sunt necesare câteva modificări cheie:

1. Permitearea accesului în zona verde, prin îndepărtarea gardului.
2. Toaletarea și îngrijirea vegetației.
3. Instalarea de mobilier urban flexibil (mese și scaune), hamace și iluminat stradal.
4. Administrarea elementelor necesare proiecțiilor video și stabilirea programului pot fi făcute de comunitatea locală prin sprijinul primăriei, sau de administrația locală. Se recomandă o colaborare între cele două părți, pentru o funcționare cât mai eficientă a acestor spații.

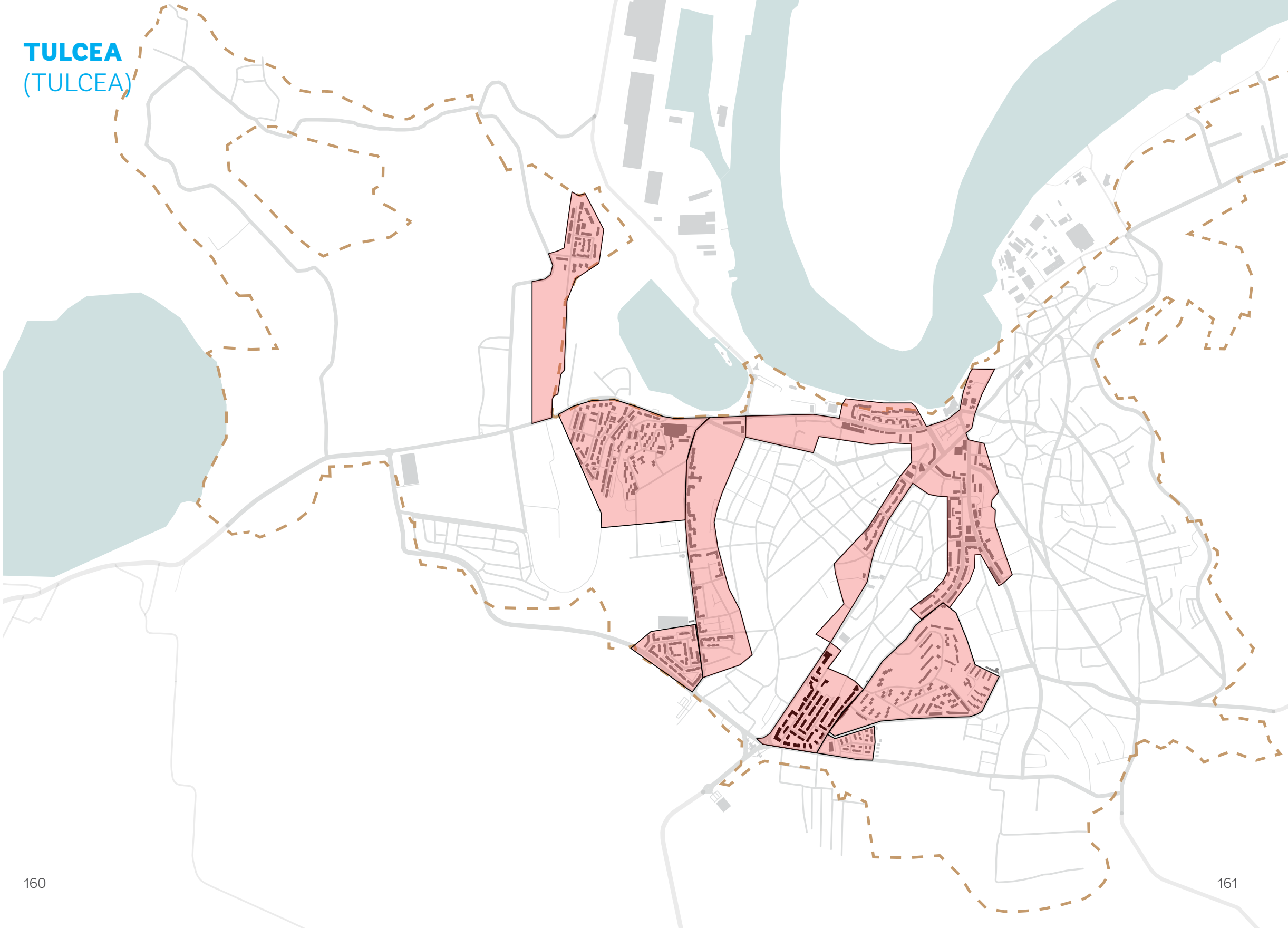

Imaginea 64. Imagine Google Maps_Timișoara_Editări Proprii

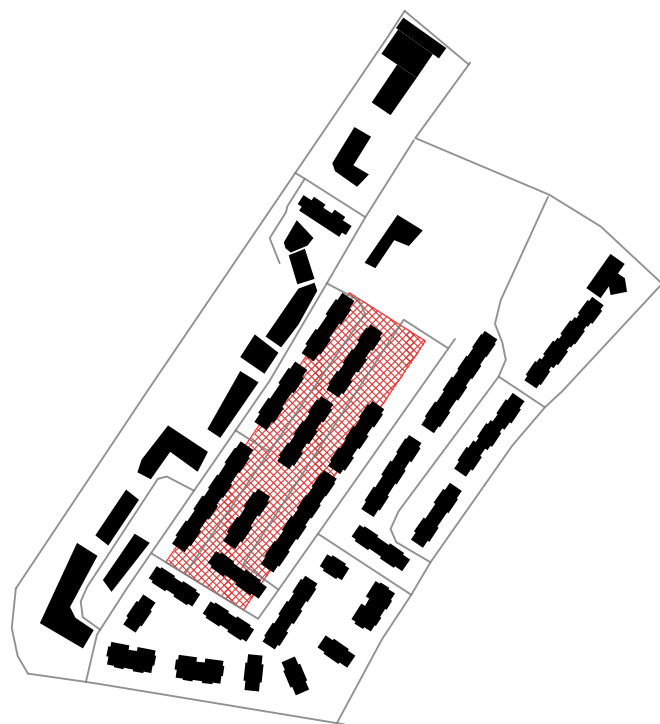
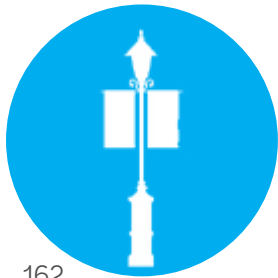

Imaginea 65. O activitate populară: Cinema în aer liber în Missoula, MT, US. North Missoula Community Development Corporation. Outdoor Cinema. Foto: Michelle Gustafson Photography <http://www.nmcdc.org/programs/outdoor-cinema/>

TULCEA
(TULCEA)

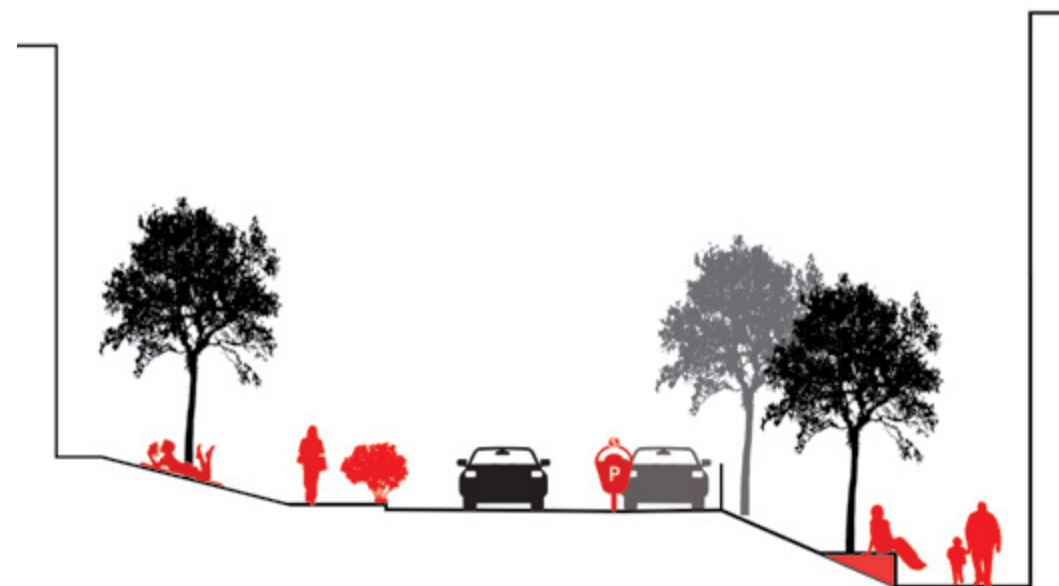
STRĂZI PENTRU OAMENI

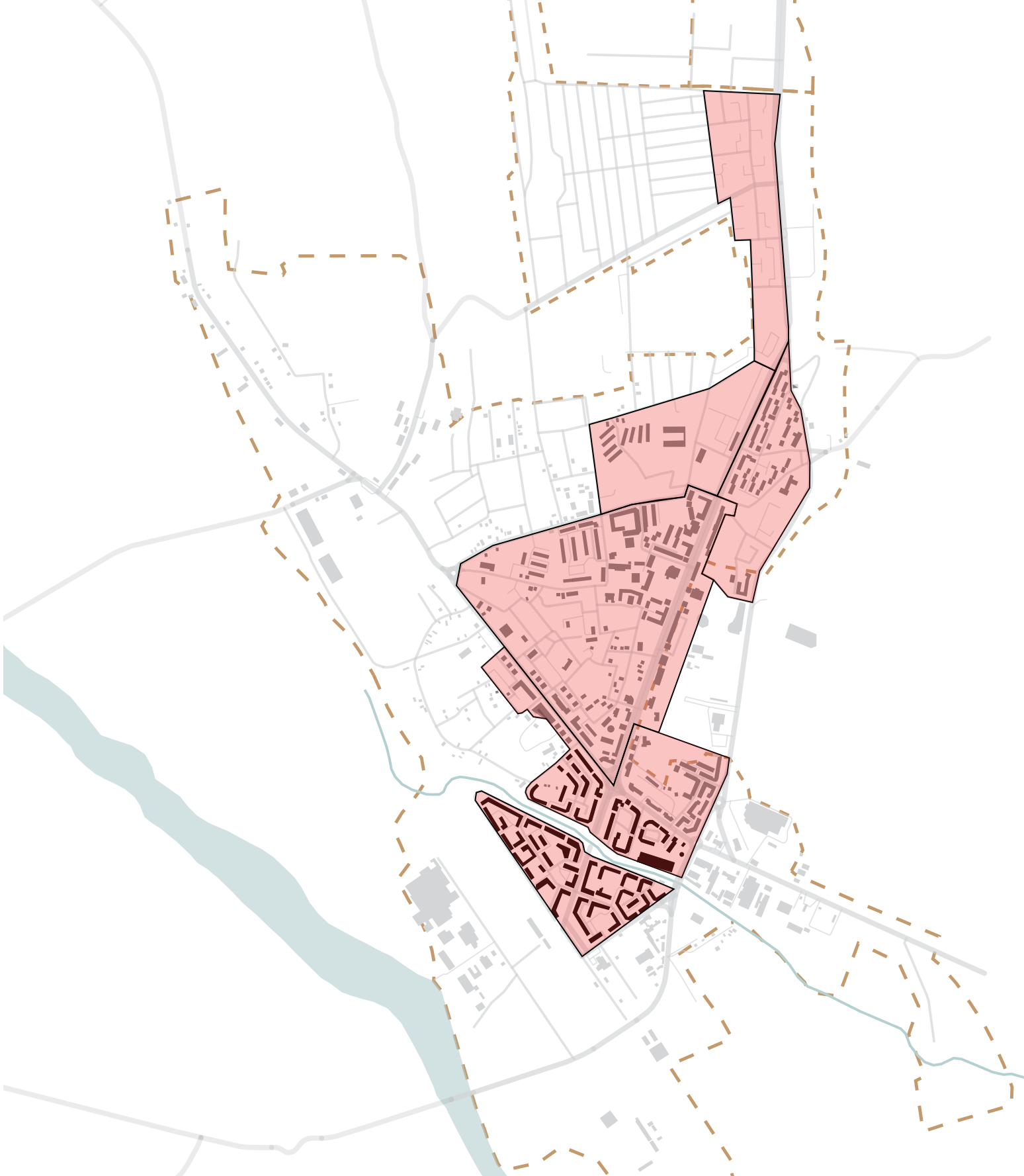
Un astfel de profil stradal oferă multe oportunități de revitalizare și de transformare a străzii într-un loc prietenos oamenilor. Diferențele de nivel crează spații ce pot deveni confortabile pentru activități de plimbare sau socializare, prin simple intervenții precum instalarea de bănci integrate în peisaj sau permiterea accesului pe spațiul verde prin înlăturarea gardurilor.

De asemenea, momentan strada cu sens unic este sufocată de mașinile parcate pe trotuar și pe una din benzi de circulație. Se recomandă lărgirea trotuarului și plantarea de arbuști pe marginea acestuia pentru a împiedica accesul mașinilor și a face pietonii să se simtă în siguranță.

Astfel, strada devine un loc de promenadă, în care părinții își pot plimba copiii și care atrage oamenii să se oprească, pentru a se odihni sau a observa împrejurimile.

VASLUI
(VASLUI)

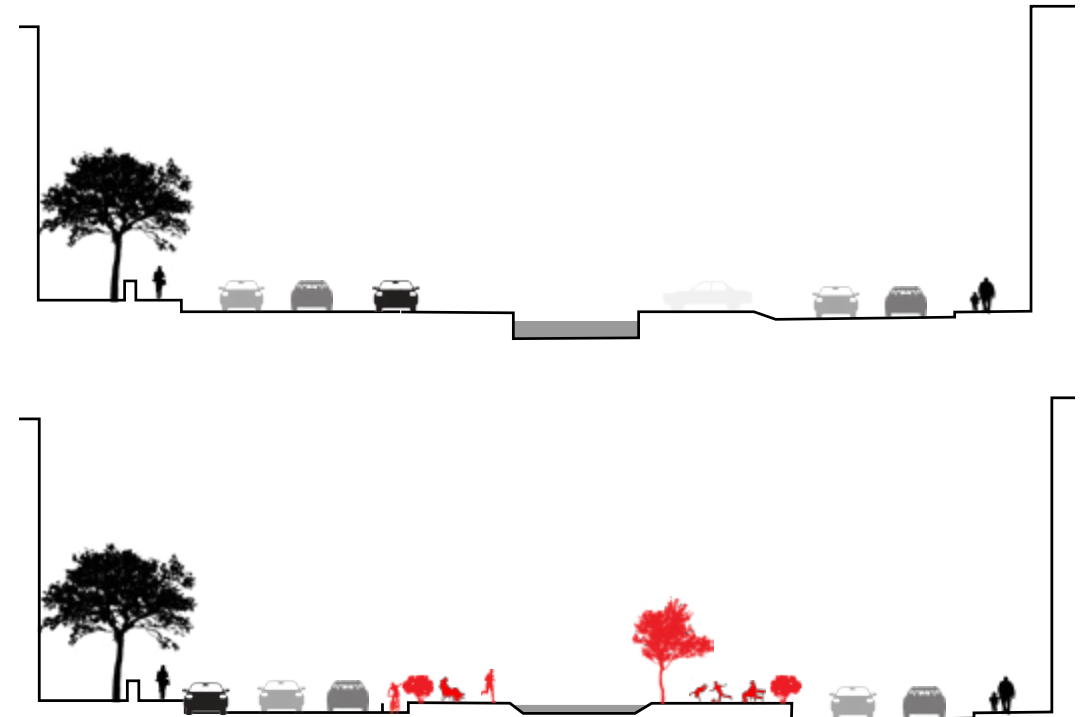
ACTIVAREA MALURILOR RÂULUI

Deși momentan o zonă inaccesibilă, cu iz industrial, malurile râului Delea din Vaslui pot fi activate și transformate într-o zonă de promenadă și joc, care să deservească cele două cartiere din sudul orașului. Lățimea malurilor și adâncimea mică a râului în acest punct permit desfășurarea activităților de agrement.

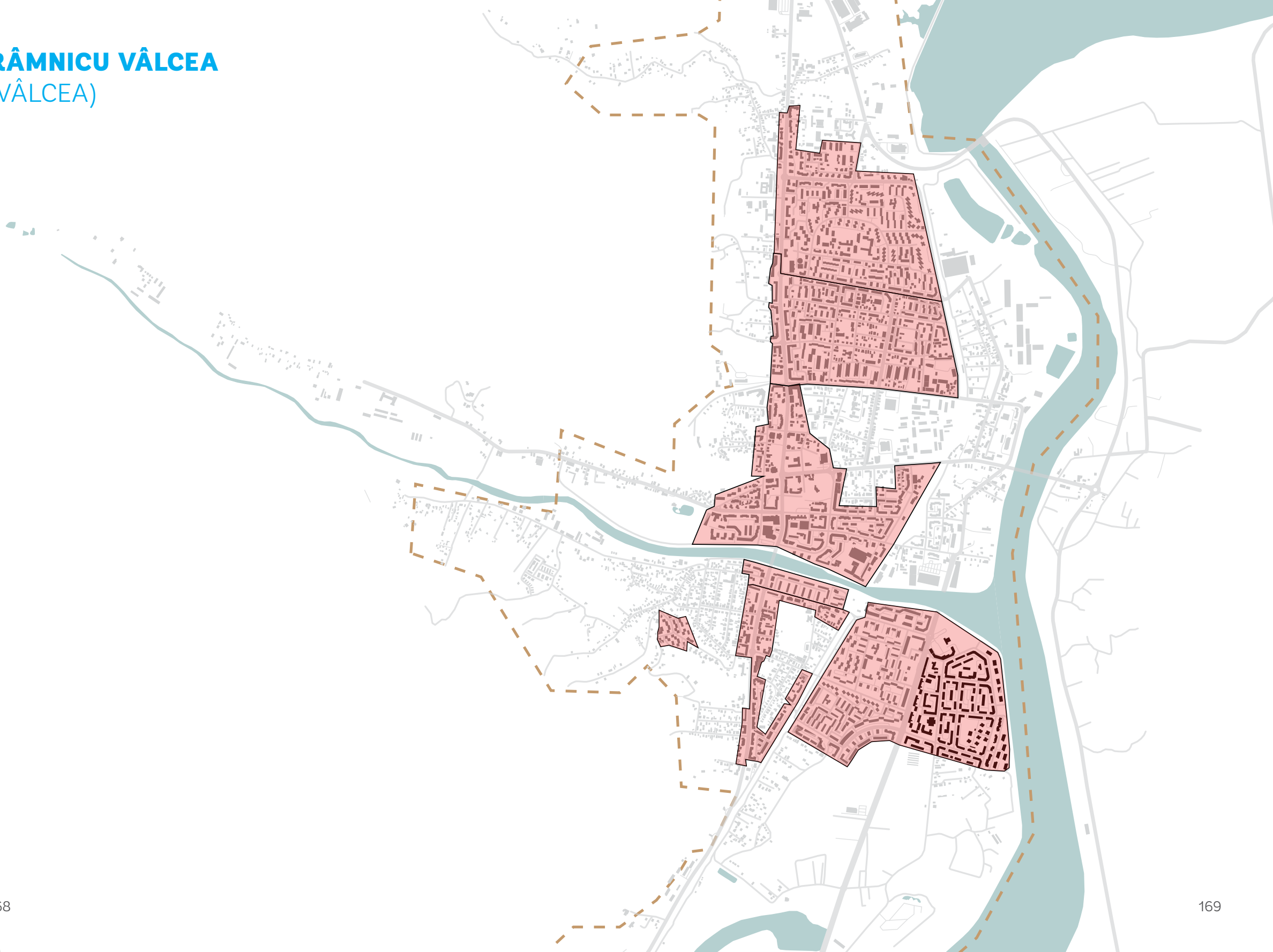
Recomandări:

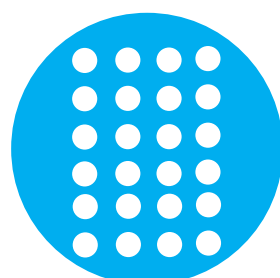
1. Stabilirea de sensuri unice pe străzile alăturate și reglementarea parcărilor din zonă. Accesul mașinilor trebuie restricționat pe malurile râului, prin vegetație și diferențe de nivel.
2. Intervenție peisagistică care să pună în valoare vegetația specifică zonei din apropierea râului.
3. Construirea unei promenade de-a lungul râului, folosind materiale naturale precum lemnul.
4. Instalarea de bănci și iluminat stradal.

Imaginea 66. Delta Urbană în Vinge, Danemarca. SLA Architects
Revista ArchDaily. Plans Revealed for Denmark's Delta District in Vinge. Septembrie
Foto: SLA Architects <http://www.archdaily.com/551785/plans-revealed-for-denmarks-delta-district-in-vinge>

RÂMNICU VÂLCEA
(VÂLCEA)

CURTEA ȘCOLII: TEREN DE SPORT PENTRU COMUNITATE

O populație sănătoasă are nevoie de un oraș activ, iar un factor important ce contribuie la un astfel de oraș este proximitatea locuitorilor față de zonele dedicate activităților sportive – astfel ele pot fi accesate ușor de toate grupele de vârstă. Așadar, ele trebuie integrate în cartiere, însă lipsa spațiului reprezintă o provocare.

Cum aproape fiecare cartier este deservit de o școală ce dispune de un teren de sport, se recomandă ca acestea să fie deschise comunității locale după orele de curs și în weekend. Astfel, cu o investiție minimă, se încurajează un stil de viață sănătos și se clădește o comunitate locală.

Elemente de design urban modern pot întări multifuncționalitatea acestui spațiu, organizând subtil desfășurarea activităților.

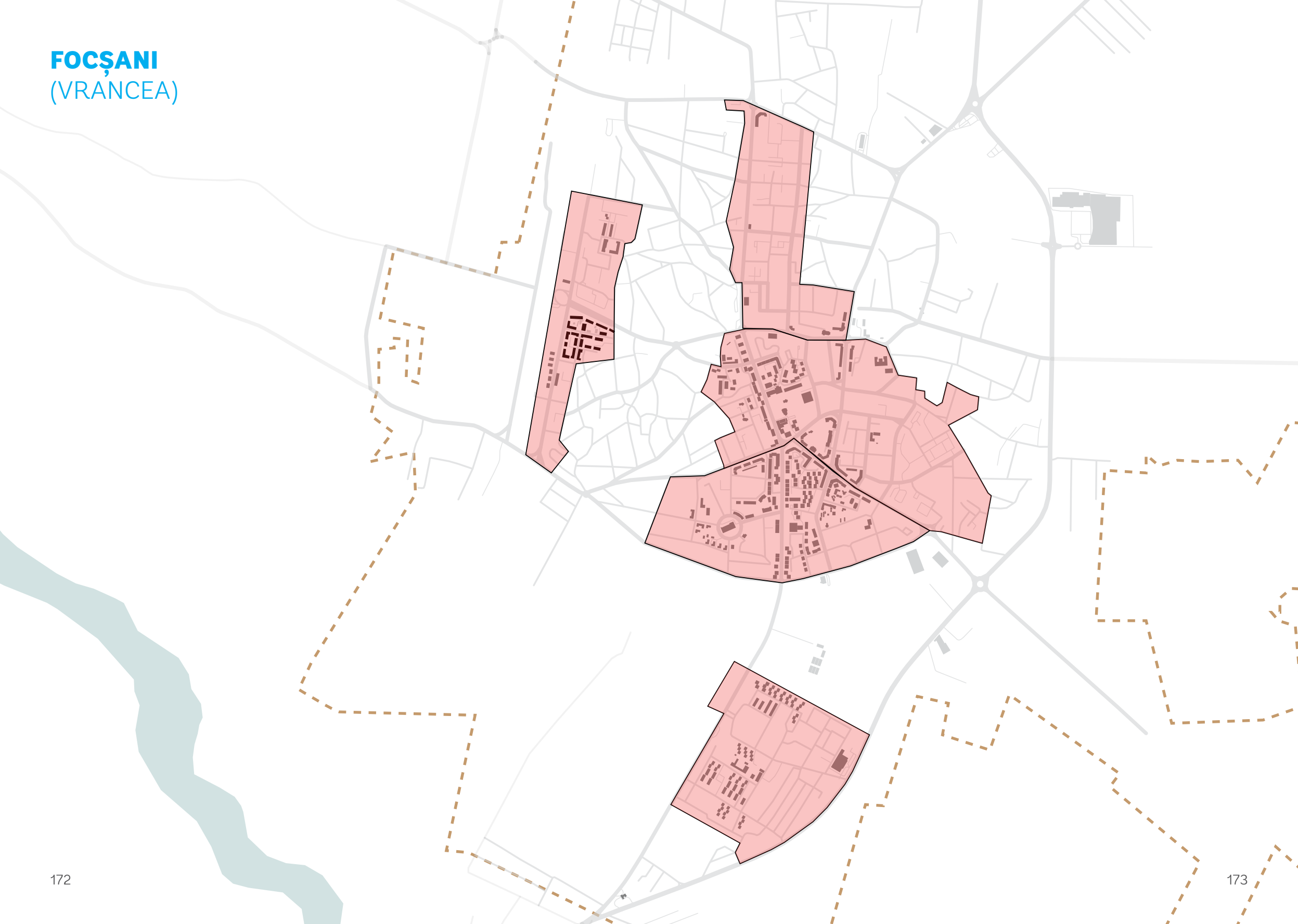

Imaginea 67. Proiect de design a unei palete de activități în curtea unei școli. Matrikel No. 8. Copenhagen, Landskab and Morgen Arkitektkontor. Rasmus B. Andersen. *Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces.* The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.48

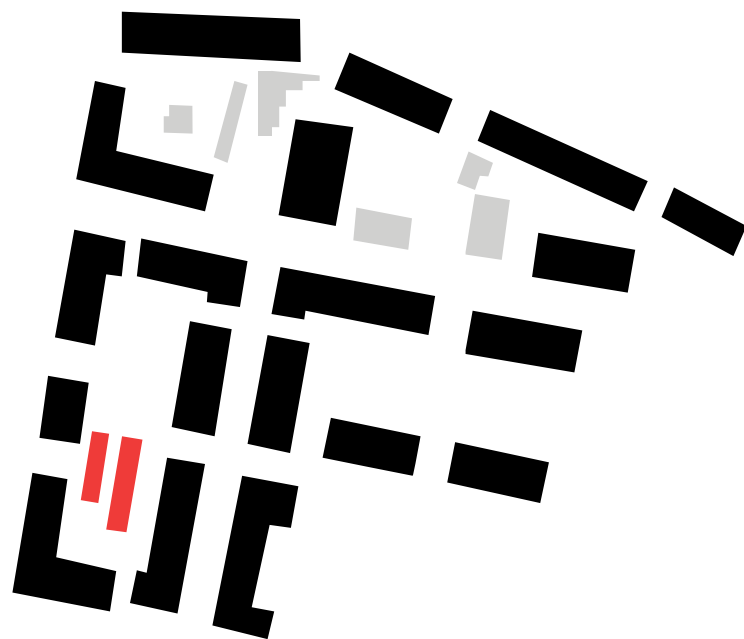
Imaginea 68. Design informal, flexibil și variat pentru curtea școlii. Concept: Rasmus B. Andersen

FOCȘANI
(VRANCEA)

INSTALAȚII ARTISTICE DE LUMINĂ

Si în acest caz, din motive explicate anterior, se recomandă eliminarea garajelor și amenajarea unui spațiu public pentru comunitatea locală.

Această intervenție oferă spațiu amenajării unui loc de joacă în care se pot utiliza elemente multifuncționale care pot servi, spre exemplu, ca loc de cățărat pentru copii, obstacole de skateboarding/biking sau spațiu de stat jos. Astfel se asigură utilizarea spațiului întreaga zi, de către un public variat.

Zona din fața blocului este organic un loc în care vecinii se întâlnesc și schimbă câteva cuvinte, iar un alt element care poate activa spațiul seara și care funcționează independent de alte elemente de mobilier urban este un sistem inedit de iluminat. Exemplul alăturat ilustrează cu succes cum o instalație de artă și iluminat atrage oamenii să petreacă timp afară și să socializeze.

Imaginea 69. Imagine Google Maps_Focșani_Editări Proprii.

Imaginea 70. Activarea spațiului public prin instalații de artă. Confetii Light.

Design Sergio Sebastian

Rasmus B. Andersen. Activating architecture and urban planning: 50 Examples of Development of Attractive and Active Urban Spaces. The Sports Confederation of Denmark. March 2011. P.172

MULȚUMIRI

Acest ghid nu ar fi fost posibil fără implicarea și ajutorul unui număr mare de actori. Am dori să mulțumim în primul rând Asociației Municipiilor din România și Asociației CIVICA, care au crezut în acest proiect de la început și fără aportul cărora acest ghid ar fi fost foarte dificil de realizat. Datele GIS pentru maparea cartierelor de blocuri din reședințele de județ românești, au fost obținute de pe platforma Open Street Maps.

Sperăm ca acest ghid să fie de folos administrațiilor locale din România și să încurajeze elaborarea de planuri integrate de regenerare urbană pentru cât mai multe cartiere de blocuri din România.

Bibliografie

1. Asociația Peisagiștilor din România. GHID DE BUNĂ PRACTICĂ PENTRU ADMINISTRAREA SPAȚIILOR VERZI. Editura Universității de Vest. Februarie 2017. <http://asop.org.ro/lan-net/publicatii.html>
2. Gehl, Jan. Cities for People. Island Press. 2010
3. Gehl, Jan. Life between Buildings: Using Public Space. New York: Van Nostrand Reinhold, 1987
4. Gehl, Jan & Svarre, Birgitte. How to study public life. Island Press. 2013
5. Jacobs, Jane. The Death And Life Of Great American Cities. New York: Vintage Books, 1992
6. Montgomery, Charles. Happy City: Transforming Our Lives Through Urban Design. First edition. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2013
7. National Association of City Transportation. Urban Street Design Guide. IslandPress. 2013. (Versiunea Electronică)
8. Paans, Otto. Situational Urbanism: Directing Post-War Urbanity. Jovic. 2014